

**KAPAK KONUSU: PHANTOM THREAD OSCAR'DA BÜYÜK
HAKSIZLIĞA UĞRASA DA CİNEREĞİ HAK ETTİĞİ ÖNEMLİ FİLME GÖSTERİYOR**

CINED

MART 2018, SAYI 111

PORTRE

ROSEMUND PIKE

DANIEL DAY LEWIS

RÖPORTAJ

BORDO BERELİLER AFRİN

MAHALLE

EŞİK

MURAT ŞEKER

SUZAN GÜVERTE

KRİTİKLER, VİZYONDAKİLER, PEK YAKINDA, DİZİ DÜNYASI, DOSYALAR

DERGİNİN YAZARLARI CINEDERGi

TÜRKİYE'DEKİ İLK DİJİTAL,
EN UZUN ÖMÜRLÜ SINEMA DERGİSİ
VE HEP BEDAVA

2008
2018

MAIL: cinedergi@gmail.com TEL: 0542 453 04 79

SERDAR AKBIYIK

YAYIN SAHİBİ

BANU BOZDEMİR

YAZIŞLARI MÜDÜRÜ

ALİ ABAKAN

TEKNİK MÜDÜR

FIRAT SAYICI

ALPER TURGUT

MURAT KIZILCA

HALİL İBRAHİM SAĞLAM

HAKTAN KAAİN İÇEL

DUYGU KOCABAYLIĞI

MASİS ÜŞENMEZ

GİZEM ERTÜRK

GİZEM MERVE KABOĞLU

SEMRA GÜZEL KORVER

ONUR KIRŞAĞOĞLU

PINAR KARAHAN

EZGİ TANIR

2 MART

Ailecek Şaşkınız

Kızıl Serçe / Red Sparrow

Puloi: Asla Yalnız Uçmayacaksın / Ploey: You Never Fly Alone

Melez / The Crossbreed

Uğur Böceği / Lady Bird

Savaşın Sonra / Mudbound

Sessizliğin Kardeşleri

9 MART

Locman

Vidnan Ağacı

Mekânlar ve Yüzler / Faces Places

Pervane / The Breadwinner

Mahalle

Direniş Karatay

Phantom Thread

Küçük Kahramanlar / Gnome Alone

Gringo

Ziyaretçiler: Gece Avı / The Strangers: Prey at Night

16 MART

Stalin'in Ölümü / The Death Of Stalin

Tut Yüreğimden Anne

Ne Var?

Entebbe'de 7 Gün / 7 Days in Entebbe

Öldürme Arzusu / Death Wish

Düğüm Salonu

Kaybedenler Kulübü Yolda

Tomb Raider

23 MART

Kar

Martı

Velayet / Custody

Bordo Bereliler 2: Afrin

Zat-ı Mahfuz

Çocuklar Sana Emanet

Kayıp Prenses / The Stolen Princess

Manyak

Pasifik Savaşı: İsyan / Pacific Rim Uprising

30 MART

Thelma

Kabus

Kelebekler

Vahşiler / Hostiles

Başlat: Ready Player One

Kickboxer: Retaliation

Arapsaçı

Bizim Köyün Şarkısı

İÇİNDEKİLER

68 SUZAN GÜVERTE

RÖPORTAJ

20 BORDO BERELİLER

Bordo Bereliler filminin yönetmeni Erhan Baytimur Cinedergi'nin konuğu.

34 MAHALLE

Mahalle filminin yaratıcıları.Buğra Gülsoy, Serhat Teoman, Emre Erkan Cinedergi'de

56 EŞİK

Eşik filmi kadro olarak sorularımızı cevaplayacak..

DOSYA

40 PHANTOM THREAD

Oscar larda büyük haksızlığa uğrayan Phantom Thread Onur'un kaleminden.

44 TACİZİN SİNEMASI

Sinemanın ve hayatın karanlık yüzü. Tacizin uzun hikayesi Pınar'ın kaleminden.

48 THE EITHER SIDE OF EVERYTHING

IF'in sürrizi belgesel Duygu'nun odağında.

52 SÜPER GÜÇLÜ GENÇLER

Süper güçlü gençlerin olduğu filmleri Haktan inceledi..

62 ROGER DEAKINS

Ünlü görüntü yönetmeni 14. adaylığında heykele sahip oldu..

70 THE STRANGERS

The Strangers: Pray at Night hepimizin kalesi evlerimizde güven bırakmadı.

94 AİLE KOMEDİSİ

Sinemamız kanka komedileri yerine aile komedisine dvnüş yaptı...

ÖZEL KÖŞE

24

ZAMANIN RUHU

8 Mart'ta Türk sinemasında kadın rollerini konuştuk.

76

BELGESELÇİ

Belgeselci Hakan Aytekin Semra Güzel korver'in konuğu...

82

UZUN FİLMİN KISASI

Sidar Serdar karakaş Uzun Filmin Kısası'nda

DİZİDERGİ

98

TV MANIA

İstanbul Gelin. dizisi terapi sahneleriyle alışı topluyor.

100

EPISODE

Altered Carbon
Masis'in kaleminden

KADIN YAZARLAR SUSTU BEN KONUŞTUM

EDITO

Mart ayının en önemli gündemlerinden biri her zaman 8 Mart Kadınlar Günü. Ben de özellikle sustum ve dergimizin kadın yazarlarından bu konuyla ilgili bir yazı gelecek mi diye merak ettim. Ama sonuçta yine bu yazıyı yazmak bana düştü. Türk sinemasında kadın rolleri üzerinden toplumun kadın olgusuna bakışı yakalamak veya sinemacılarımızın bu konuda ürettiklerinden bir sonuç çıkarmak bence önemli bir çalışma. Sonuçta erkeğim, her ne kadar tarafsız, hatta pozitif ayrımcılık yapsam da benim bakış açım doğru olmayabilir. Keşke benim çıkardığım sonuçları kadın kalemlerimiz bir dahaki sayıya eleştiriye açsa. Bunları hep beraber tartışsak. 8 Mart'ı bu tür mücadelelerle onurlandırabiliriz. Face veya instagramda makyajla dayak yemiş kadın fotoğrafı çektirerek ancak rezil olunur. Ne saçma, bir de bu resimler için makyaj uzmanlarına gidip fotoğrafın altına makyajı yapanın ismini yazıyorlar. Herşey gösteri, kimse emek vermek istemiyor. Herkes eğlence veya popülarite peşinde. Neyse biz bu ay yine işimize baktık. Bordo Bereliler, Mahalle filmi, ilk instagram dizisi Eşik ve tabii Murat Şeker konuğumuzdu.

Serdar Akbuğra

HERKESİN DİKTATÖRÜ KENDİSİNE GÜ

■ Açılın! “Stalin’in Ölümü” (The Death of Stalin) filmi üzerine söyleyeceklerim var. Bir eleştirmen olarak, aman şunu ıskalayalım, bunu görmeyelim, ona nazik olalım, ötekine dalalım, diğerine hak etmediği değerler katalım şeklinde bir düşüncem hiç olmadı ve ötesinde şu hayattaki her şeyin itinayla eleştirilebilmesi gerektiğini savundum, savunurum.

İllaki siyasi görüşüm, hayata bakışım, biçümle yaşanmışlıklar, eleştirimde baskındır ve kuşkusuz belirleyicidir. Çünkü beni ben eden şeyler bunlardır, elbette algılayışımı, kavrayışımı, anlamlandırışımı da, derinden etkilemiştir. Yani solculara dokunulmasın, sağcılara ise abanılsın gibi meylim olsa, kabul buyurun, bu saçmalığın daniskası olur. Lakin Büyük Britanyalı sinemacılar, önce “En Karanlık Saat” (Darkest Hour) ile, Winston Churchill güzellemesi seyredip, ardından da Stalin ve tüm saz arkadaşlarıyla dalga geçilmesini, kısa aralıklarla izlemek, Batı’nın klasik tavrı konusunda, beni yine ve yeniden şaşırtmadı. Kapitalist, emperyalist, işgalci, sömürgeci tayfasının, ölümünün üzerinden 65 yıl geçse de, SSCB yıkılıp, tarihe karışsa da Çelik Adam (Stalin) ile dertlerinin bitmediğini görmek, şüphesiz sola dair ideallerin ve görüşlerin hala korkutucu olduğuna dair değilse, nedir?

Film, Yosif Visaryonoviç Cugaşvili namı diğer Josef Stalin dışında, Nikita Kruşçev, Lavrenti Beria, Vyaçeslav Molotov, Georgi Malenkov ve Mareşal Georgi Jukov gibi gerçek ve tarihi kişilikleri de öyküsüne katıyor ve karikatürize edilmiş karakterle, seyirciyi hiciv bombardımanına tutuyor. Yönetmen Armando Iannucci’nin, Jeffrey Tambor, Steve Buscemi, Andrea Riseborough, Olga Kurylenko, Rupert Friend, Michael Palin, Paddy Considine ve Simon Russell Beale gibi isimlerden oluşan sağlam bir kadroyla, siyasetten bağımsız olarak, ortaya izlenebilir ve kıs kıs gülünebilir bir işçilik çıkarttığı gerçeği, elbette su götürmez. Yalan yok, seyir boyunca, hayli kıkırdadım, özellikle adı geçen ünlü simalar konusunda bilgi biriki-

mine sahip olmayanlar, beyazperdeye yansıyan bu tiyatro oyunu tadındaki yapıttan daha çok keyif almışlardır, lakin konuya hakim olanlar, mübalağanın dozu kaçmış, yok artık! demişlerdir, zannımca...

Herkes kötü, herkes çıkarıcı, herkes üçkâğıtçı, herkes ezik, herkes ahmak, koskoca Moskova, ziyadesiyle dingillerin kısılcacında... Ehi ehi ehi, çok komik! Saddam diktatör, Esad diktatör, Kad-dafi diktatör, Suudi Arabistan kralı ise çok cici, Katar emiri çok tatlış, Kuveyt emiri çok minnoş... Bu hesap, o hesap. Diktatörler konusunda bile ahali hemfikir değil! Çünkü mesele, diktatör değil, mevzumuz ideoloji, tastamam. Stalin’i batı medyasının gazı ve yönlendirme gücüyle, kafasında şekillendirenlerin hezeyanı, ama bu kendi çıkarımlarımız iddiası kadar gülünç. Sana zerk edildi be o bebeğim, tanımadın, tanıştırıldın yani. Stalin’in her şeyini savunduğumuz gibi bir mana uyduracak olanlar, kendi bilgisizliklerine

kılıf da uydursunlar ha, eşzamanlı... Biz hiç değilse neyi savunup, neyi yargılayacağımızı, neyi koruyup, neyi suçlayacağımızı araştırdık ve bulduk. Yemeği ısmarlamadık, oturduk ve kendimiz yaptık. Peki, muktedir olmuş her liderle dalga geçelim, mavra yapalım, alay edelim, kıyasıya çemkirelim, hun-harca eğlenelim, haydi, var mısınız? Efendim, sizi duyamadım!

Film kötü değil ha, yanlış olmasın, tarafgirlik hali fena, o kadar! SSCB, bir örnektir, sosyalist bir dünya kurmaya dair, ancak tek ve bariz gerçeklik değildir. Birçok örnek, birçok farklı uygulama, teoriden pratiğe yine geçiş yapabilir. Çünkü vahşi kapitalizm, eninde sonunda kendini tüketecek, gelecekte elbet, onun alternatifi hayata sirayet edecektir, siz istesiniz de, istemeseniz de. Sovyetlerin, müthiş ve mükemmel bir sistem kurduğunu öne süren de yok, öyle olsaydı, zaten dimdik ayakta olurdu. Seri yanlışlar ve hatalar yapıldı ve tüm bunlar, tek kutuplu dünyanın kapılarını ardına dek açtı.

Stalin, Çelik Adam değildi, süt dökmüş kedi-ydi, ne çeliği, havaydı, cıvaydı. He canım, he, Nazi Almanyası'nın başkenti Berlin'e, orak çekiçli kızıl bayrağı diken de onun iradesi değildi, gamalı haçın gölgesinde korku içinde bekleyen Batı'yı, 22 milyon yurttaşını yitirme pahasına kurtarmaya girişen korkak, zayıf ve ürkek bir herifti. ABD, Kızılderili soykırımı yapmadı, siyahileri köle etmedi, dünyanın en çok savaş çıkartan devleti de olmadı, İngiltere desen, Güneş Batmayan İmparatorluğu tatlı dille sağladı, şiddet değil, sevgiyle büyüttü topraklarını... Misal Fransa, daha 1994'te iki milyon insanın canından olmasının sebebi değildi Afrika'da... Özetle, kendi baskı, zor, şiddet, katliam ve soykırım tarihini de dalga geçeceğiniz gün, her taş, yerli yerine oturmuş olacak. Aksi takdirde, basit ve kolay yoldan, başkalarının tarihiyle oynasır durursunuz.

ÇARESİZLİĞİMİZİN YAZI

■ Bu eleştiriye bir başlık ararken epey zorlandım açıkçası. Birkaç denemeden sonra, çok sevdiğim, Steinbeck'in "Mutsuzluğumuzun Kışı" kitabı aklıma geldi. Amerika'nın orta ve alt sınıfını, hatta kimi zaman varoşlarını en iyi gözlemleyen ve romanlarına aktaran yazarlardan biri kendisi. Bu filmi izleseydi, romanını yazmış olmayı dilerdi kanımca.

Sean Baker'ın yönettiği ve Brooklynn Kimberly Prince, Bria Vinaite, Willem Dafoe ile Christopher Rivera'nın oynadığı The Florida Project'in konusu kısaca şöyle... Okullar tatil olunca 6 yaşındaki Moonee ve arkadaşlarının Florida'nın sıcak yaz günlerindeki tek dertleri daha çok eğlence ve daha çok dondurmadır. Bu sevimli ekip kendilerine yetişkinlerden uzak bir dünya yaratmışlardır. Tüm masumluğuyla başı sürekli derde giren Moonee'nin arkasında, onu her şeyden çok seven annesi Halley vardır. Moonee'nin arkadaşlarıyla umarsızca geçirdiği bu yaz, kötü bir sürprize doğru yol almaktadır.

Sean Baker kesinlikle iyi filmler çekeceğini kanıtlamış bir yönetmen. Starlet (2012) ve Tangerine (2015) filmleriyle oturmaya başlayan sinema anlayışı, The Florida Project'te iyice olgunlaşmış. Renk kullanımı ve bazı genel planlarda Wes Anderson'u anımsatan, Amerikan halkının sosyolojik çözümlemesini başarıyla halletmiş, gerilla usulü sinemanın temellerine hakim, hareketli kameranın inceliklerini iyi bilen, bu 'usta yönetmen' adayının bundan sonraki üretimlerinin daha da tatmin edici olacağını öngörmek yanlış olmaz. Film, gerçekçilik gücünü, tasarlanmış bir otel değil de, hali hazırda yaşayan bir otelde çekilmesinden alıyor. Hatta Willem Dafoe çekimlerden önce bir hafta boyunca orada, o insanlarla birlikte yaşayarak hazırlanmış rolüne. Bu tavır, bunca adaylığın altını bir kez daha çizmeye yetiyor, değil mi? Canlandırdığı Bobby karakteri, otelde yaşayanların her şeyiyle ilgilenen ve çoğu kişinin sevdiği, saydığı bir müdür. Müşterilerini (ya da komşularını mı

deseydim) rahat ettirmek için elinden geleni yapıyor. Asaletin, zenginliğin ve zarafetin rengi olarak görülen mor rengine boyatmış oteli. Belli ki, en azından görünüşte o insanları rahatlatmak, toplumsal statülerini bir nebze olsun unutturmak istiyor. (Sean Baker'ın aralara serpiştirdiği morumsu gökyüzü manzaralarını da bir yineleyici, hatırlatıcı olarak görmek lazım) Bobby, Moonee ve arkadaşlarına karşı çoğu zaman sabırlı. Moonee'nin annesi Halley'le olan durumu ise seyrinin kararına bırakılmış. Halley'e ve Moonee'ye acıyan bir ağabey ya da baba olarak da okunabilir, Halley'den içten içe hoşlanan ama aralarındaki yaş farkından dolayı adım atamayan biri olarak da... Filmin sonlarına doğru otelin önünden kovalamaya çalıştığı, -ismini bilmediğim- üç büyük kuşun ardından biraz hüznle bakıyor, Bobby. Bel-

ki de Halley, Moonee ve kendisini canlandırıyor onlara bakarken, imgeleminde... Dafoe müthiş bir oyuncu. Sırf onun için bile izlenir bu film. Anne kızı canlandıran (yönetmenin instagramdan keşfettiği) Bria Vinaite ve minik yetenek Brooklyn Kimberly Prince'e gelince; filmin omurgasını taşıyan iki 'gelecek vaat eden oyuncu' görüyoruz karşımızda. O sarsak, alışılmadık ve umursamaz üslupları filmin sonuna dek alıp sürüklüyor sizi.

Yönetmenin alt metinde anlatmak istediği olgular hiç sakil kalmamış. Amerikan rüyasının, toplumun büyük bir kısmını es geçtiği gerçeği... Disney'in şatafatlı şatolarının, süslü heykellerin, sahte renklerin altında nasıl ağır dramların yaşandığı... Devlet yapısının yurttaşlarına iyi şartlar hazırlamada üşengeç ama aile kötü du-

ruma düştüğünde onları parçalamak için aceleci olarak varlığını sürdürdüğü... Kadının en büyük düşmanının yine başka bir kadın olduğu... Gibi, gibi, gibi... Tüm bunlar birleşince, çocuk masumiyetinin temsilcisi Moonee ve yoksunluk içinde umut dolu filizler yeşertmeye çalışan annesi Halley için 'çaresizliğin yazı' kaçınılmaz bir kötü sona zemin hazırlıyor. Her ne kadar Moonee ve en yakın arkadaşı nefes kesen bir dramatik sahnedan sonra sahte mutluluğa doğru koşsa da... Geçen sene American Honey filmi beni oldukça etkilemişti. İçerik olarak olmasa da tarz ve biçim olarak bu iki filmi kardeş ilan edebilirim. Hatta, film bittikten sonra şöyle de bir hayal kurdum; Moonee'yi çok sevdim, Moonee belki de büyüdü ve American Honey'deki Star oldu. Neden olmasın?

SENARYOSU ETKİLEYİCİ, OYUNCULUK

■ Oscar ödülleri­nin standart kuralları olmadığını kanıtlayan bir filmle karşı karşıyayız bu hafta. Savaş­tan Sonra-Mudbound 4 dalda Oscar'a aday. En İyi Uyarlama Senaryo, Yardımcı Kadın Oyuncu, Görüntü Yönetmenliği ve Orijinal Müzik'te adaylığı kazanan filmin, En İyi Film ve En İyi Yönetmen'de aday olmaması anlaşılır gibi değil. Peki

bunun sebebi nedir? Yani Akademi üyeleri bizden daha az mı sinema eğitime sahip veya sinemadan anlamıyorlar mı? Yok tabii böyle bir şey. Tamamıyla politik sebepler yüzünden filmler aday olabiliyor veya olamıyor. Savaş­tan Sonra filminde ırkçılık ağır basarken ve bu yönüyle Oscar'a uygun bir yapıya sahipken savaş karşıtı söylemleriyle ABD'nin şu dönemine hiç de uymayan fikirler ortaya atıyor. İşte bu yüzden önemli dallarda Oscar'a aday gösterilmemiş bir film. Konusunu kısaca anlatalım, Mississippi'de, adaletsizliğin şiddetle sürdüğü yıllar. Kırsala göç etmek zorunda kalan Laura ve kocası Henry, çocuklarını yetiştirirken çiftlik hayatının zorluklarıyla yüzleşir. Nesillerdir çiftlikte çalışan Jackson ailesi ise sosyal yaşamlarında ırkçı ön yargılarla boğuşmaya devam etmektedir. Aynı çiftliği paylaşan bu iki aileden iki genç erkek, Japonlar Pearl Harbour'a saldırınca savaşa giderler. Çiftliğin sahibi Henry'nin kardeşi pilot olarak savaşa giderken siyahi Jackson ailesinin büyük oğlu bir tank komutanı olarak orduya katılır. Savaş bu iki erkeği son­suza kadar değiştirecektir. Almanlar teslim olduktan sonra yuvalarına dönen bu iki genç, travma sonrası stres bozukluğu yaşarken kadim ırkçılık sorunlarıyla da baskı altına alınırlar. Özellikle Jackson'ların büyük oğlu artık ırkçı sosyal kuralların altında ezilmek istememektedir. O savaşan bir asker olarak mücadele etmenin ne demek olduğunu, Avrupa'daki değişik şartlar sebebiyle de özgürlüğün tadını almıştır. Çiftliğin sahibi Henry'nin kardeşi ise zaten doğuştan vicdan sahibi bir insandır. Onun için babasının ırkçı geçmişi ve süren

tavırlarıyla abisinin bu sosyal kurallara teslimiyetçi hali kabul edilemez. Hele abisinin eşi Laura ile yaşadıkları belli belirsiz beğeni işi iyice içinden çıkılmaz bir hale getirir. Sonunda bu olayların oluşturduğu düğüm kanlı bir şekilde çözülecektir. Son dönem Amerikan sinemasının nasıl çirkin bir dönüşüm içinde olduğu, başaşağı giden toplumu uyarıcı ve daha iyiye zorlayacak eleştirisel gücünü kaybettiğini hep yazdık. Savaş­tan Sonra filmi bütün bu eleştirilerimizin dışında bir yapı. Tam da sinema sanatının olması gerektiği kadar rahatsız edici ve geçmişte yaşanan haksızlıkları bugün adına hatırlatan yapıyla uyarıcı bir film. Bence toplum adına sinemanın en büyük gücü

KLARI MÜKEMMEL, İŞTE SİNEMA

ve işlevi de bu. Ama ABD öyle bir yuvarlanma içindeki kendi yarattığı değerleri de törpülüyor, bir nevi sansürlüyor. Filmin yönetmeni Dee Rees siyahi kadın bir yönetmen. Hollywood'taki siyahi sinemanın ABD'de yaşayan en bağımsız sinema olduğunu söylemeliyim. Geçen yıl Oscar'larda bir fırtına gibi esen Ay Işığı filmini hatırlayalım. O da çok çarpıcı ve eleştirel bir film. Hollywood, Yahudi kökenlerinin sıkıştırdığı yerde yuvarlanırken, ABD bağımsızları terbiye edilmiş filmlerini üretirken sadece siyahi sinemanın toplumu rahatsız edecek gerçekleri çarpıcı bir şekilde söylediğini görüyoruz. Bakalım Savaşın Sonra'nın yönet-

meni Dee Rees bundan sonra hangi filmleri çekecek? Ona bu şans verilecek mi? Filmin oyunculuklarından da biraz bahsetmek gerekiyor. Henry'nin eşini canlandıran Carey Mulligan En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında Oscar'a aday oldu. İyi bir performanstı. Ama diğer rollere baktığımda öyle iyi performanslar vardı ki sadece Yardımcı Kadın Oyuncu dalında adaylık hem filme hem de Çiftçi Henry'i canlandıran Jason Clarke ve ırkçı baba rolünde Jonathan Banks'e haksızlık oldu. Filmin iki başrolünü oynayan Garrett Hedlund ile Jason Mitchell de bu haksızlıktan paylarına düşeni almışlar. Kısacası Oscar'a bakmayın siz bu filme bakın.

MAHALLENİN DİBİ!

■ Buğra Gülsoy ve Seyfi Teoman ilk yönetmenlik denemelerinde mahalledeki yabancı paranoyası ve önyargıların yargısız infazları getirdiği gerçeğini absürd bir dille hayatımıza sokuyor. Gülsoy ve Teoman senaryosunu birlikte yazdıkları filmde neredeyse tek mekanın izini sürerek ve ahlaki değerleri 'kendi' bakış açılarıyla yaratan insanların çıkmazları üzerine kilitliyor. Film ilk defa geçen yıl İstanbul Film Festivali'nde yarışmaya dahil olmuştu. Film evli, çocukları olan ve kendilerince arkadaşlık duyguları ve değer yargıları olan üç adamın mahalleye yeni taşınan diğer bir adamın üzerinde kurdukları baskıyı kontrol edemeyip ellerine yüzlerine bulaştırdıkları, hatta o adamı sorgularken aslında kendi yanlışlıklarıyla hesaplaştıkları da aşikar bir hale geliyor. Filmin mahallede kadınlar erkekler arasında geçen etkileşimi, orta sınıfın yargısına yüklediği anlamlar açısından önemli olduğunu söyleyebiliriz. Öncesinde bu üç arkadaşın doğru bir yolda olduğuna bizi inandıran

film sonrasında mahalledeki insanların detayına indikçe mükemmellik denilen kavramdan iyice uzaklaşıyor. Mahalle bir ülkenin en küçük mikro birimlerinden biri olduğu için ülke gerçeğinin dibine indikçe o kadar umutsuz bir zincirler birimiyle karşılaşılıyor. Gülsoy ve Teoman'ın yapmak istedikleri de bu, toplumsal katmanlar birbirine karıştıkça hoşgörümüzü yitirmemiz ve karşımızdaki insanı anlayıp dinlemeden paket etmemiz...

Film mahalleye indirgenmiş bir hikaye ama anlatım neredeyse bir evin bodrum katına

sıkışıyor ve orada takılıp kalıyor. Filmde bir aksiyon var ama mekana sıkışmışlık duygusunu biraz fazlaca yaşıyor diyebiliriz. Yani hikayenin sorgulama ve sonrasında dallanıp budaklanma durumu biraz uzuyor. Ama ikili bizi arada o daraltıcı mekandan çıkarıp kadınların dünyasına sokuyor. Biraz rahatladığınızı hissetseniz de arkasından gelen öykü yine bir umutsuzluk tabelası taşıyor. Bu da filmi gerçek kesit tadında dip bir duyguya bizi de bizi de bir an önce o atmosferden çıkmaya

zorluyor.

Filme öncelikle iki oyuncunun oturup senaryolarını yazdıkları, yönettikleri ve oynadıkları bir film olarak bakmak lazım. Bu önemli bir hamle oyuncular için. Bir de ilk deneme. O yüzden fazla dibe çekmeden, filmin birtakım eksikliklerine takılmadan Mahalle'ye dalmanızı öneririm. Bir de kendi gerçekliğiyle hesaplaşan, herkesin ileri noktasını sorgulayabilen, hatta herkesin kendi içinde sakladığı kötücül sırlarına yaklaşabilen bir film olmuş Mahalle. Daha iyi, daha keskin olabilir miydi? Muhakkak ama bu haliyle de hiç fena değil.

**"SİNEMACILIK VE FİLMCİLİK YARARINA
BAĞIMSIZ İLETİŞİM PLATFORMU"**

sadibey.com

AVENGERS: SONSUZLUK SAVAŞI

Yönetmen: Joe Russo, Anthony Russo

Oyuncular: Robert Downey Jr., Chris Hemsworth, Mark Ruffalo

Konu: Kaptan Amerika ve Iron Man'in arasında yaşanan olayların ardından bölünen kahramanlarımız, birbirlerinden uzaklara savrulurlar. Hepsi kendi yandaşlarıyla dünyayı korumaya çalışmaktadır. Ancak dünyanın kaderi bir kez daha tehlikeye girer. Sınırsız bir güç kaynağı olan sonsuzluk taşlarının peşine düşen Thanos, dünyanın gördüğü en büyük tehdittir. İnsanlığın kaderi bir kez daha, insanlık için savaşmaya ant içmiş kahramanlarımız elindedir. Hiçbir süper kahramanın tek başına yenemeyeceği büyüklükteki bu tehdit için ekipler birleşmeli ve tehlide tüm güçleriyle karşı koymalıdır...

Yönetmen: John Krasinski

Oyuncular: John Krasinski, Emily Blunt, Noah Jupe

Konu: 2 çocuklu bir aile, izole bir kırsalda sakin bir yaşam sürmektedir. Çocuklar da, ebeveynleri de hiçbir şekilde konuşmamakta, işaret diliyle anlaşılmaktadır. Ancak bunun sebebi konuşamıyor olmaları değildir. Aile gıcırta çıkaracak her türlü adımdan, ses yapacak her türlü hareketten uzak durmaktadır. Ancak günün birinde bu sakin hayat, küçük çocukların oyun oynarken bir lambayı devirmeleri ile tepetaklak olur. Bu ses, ailenin peşindeki varlığın dikkatini hemen çekecek ve aile sessizliklerini bozmanın bedelini ağır ödeyecektir...

**SESSİZ
BİR YER**

Yönetmen: Brian Crano

Oyuncular: Rebecca Hall, Dan Stevens

Konu: Anna ve Will, birbirlerinin ilk aşkıdır. Hayatlarındaki tüm ilkleri birlikte yaşayan evliliğin eşliğindedir. Will, Anna'nın 30. yaş gününde ona evlenme teklifi etmeye hazırlanır. Bu sırada arkadaşları ile yemeğe çıktıkları bir gün içlerinden biri sarhoş olur ve evlenmeden önce onların başka insanlarla birlikte olmaları gerektiğini söyler. Çift arkadaşlarının bu dediğini başta şaka olarak algılasa da Anna, bir süre sonra ciddi olarak düşünmeye başlar.

**İLİSKİ
DURUMU:
AÇIK
İLİTKİ**

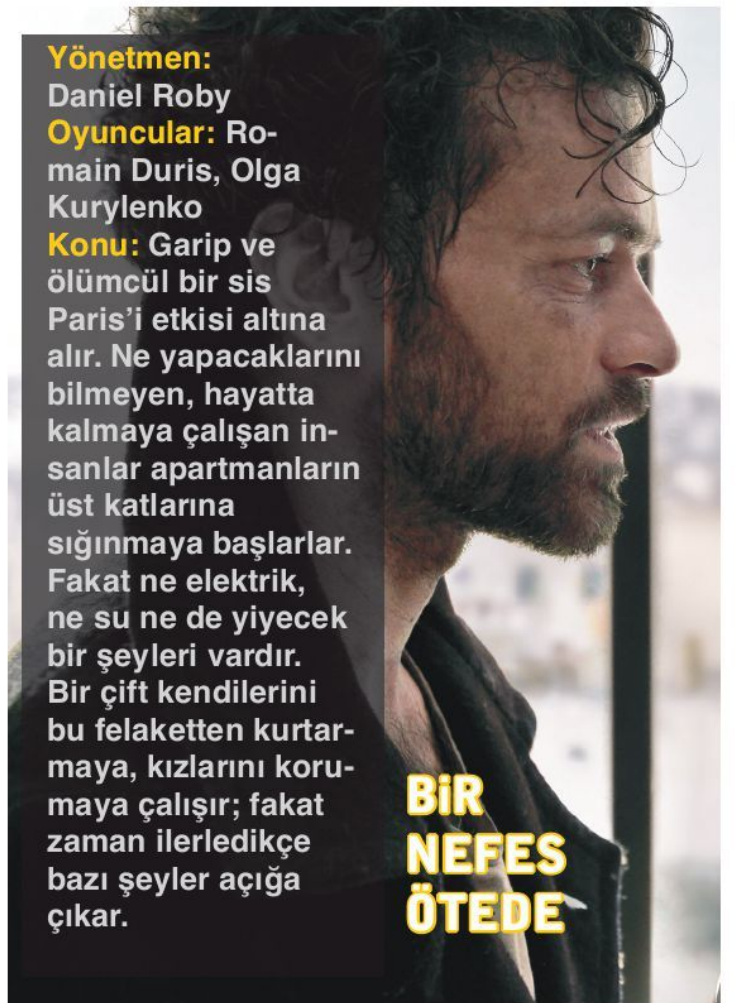
Yönetmen:

Daniel Roby

Oyuncular: Romain Duris, Olga Kurylenko

Konu: Garip ve ölümcül bir sis Paris'i etkisi altına alır. Ne yapacaklarını bilmeyen, hayatta kalmaya çalışan insanlar apartmanların üst katlarına sığınmaya başlarlar. Fakat ne elektrik, ne su ne de yiyecek bir şeyleri vardır. Bir çift kendilerini bu felaketten kurtarmaya, kızlarını korumaya çalışır; fakat zaman ilerledikçe bazı şeyler açığa çıkar.

**BİR
NEFES
ÖTEDE**

THE WORLD OF
Disney A
WRINKLE
IN TIME

Yönetmen: JAvA DuVernay
Oyuncular: Storm Reid, Reese Witherspoon, Oprah Winfrey

Konu: Meg Murray, dahi kardeşi Charles ve arkadaşları Calvin her çocuk gibi oyunlar oynayan bir üçlüdür. Ancak günün birinde bir şey olur ve Meg'le Charles'ın bilim adamı olan babaları ortadan kaybolur. Bilim adamının kaybolmasının ardından onu bulmak da minik üçlüye düşer. Babalarını aramak için yolculuğa çıkan Meg Murray, Charles ve Calvin maceraya atılırlar. Bu macerada küçük çocuklar uzaydan paralel evrenlere kadar pek çok yeri ziyaret edecektir...

Yönetmen: Nicolai Fuglsig

Oyuncular: Chris Hemsworth, Michael Shannon, Michael Peña

Konu: 11 Eylül saldırısı sonrası geçen filmde, takım liderliğini Mitch Nelson'ın yaptığı bir ABD özel kuvvetler ekibi, çok tehlikeli bir görev için Afganistan'a ilk ayak basan Amerikan askerleri olacaktır. Kayalıklarla dolu dağlar içinde, Afganistan Birleşik İslami Kurtuluş Cephesi Generali Dostum'u, onlarla birlik olarak Taliban ve onların müttefikleri El Kaide ile savaşmaya ikna etmek zorundadırlar. Karşılıklı güvensizlik ve kültür farkına ek olarak, Amerikalı askerler, Afgan atlı askerlerinin ilkel taktiklerine uyum sağlamak zorundadırlar.

12 SAVASÇI

Yönetmen:

Sergio G. Sánchez

Oyuncular: Anya Taylor-Joy, George MacKay, Mia Goth

Konu: Genç bir adam olan Jack ve kendisinden küçük olan kardeşleri Billy, Jane ve Sam'in büyük bir sırları vardır. 4 kardeş bir arada kalmaya devam edebilmek adına sevgili annelerinin ölümünü herkesten saklamak zorunda kalmıştır. Ancak bu şartla birlikte yaşamaya devam edebilecek olan kardeşlerin hayatını zorlaştıran bir diğer etmen daha vardır ki, bu sakladıkları sırdan çok daha kötücüdür.

**KARANLIK
SIR**

Yönetmen:

Brad Peyton

Oyuncular: Dwayne Johnson, Naomie Harris

Konu: Primatolog olan Davis Okoye, doğumundan beri bakımıyla ilgilendiği oldukça zeki bir goril ile arasında inanılmaz bir bağ kurar. Oldukça nazik olan maymun, uygulanan yanlış bir deney sonucu korkunç bir canavara dönüşür. Konu ile ilgili araştırma yapıldıkça, benzer şekilde dönüştürülmüş bir çok yırtıcı hayvan keşfedilir.

RAMPAGE

VAN İPEK YOLU KISA FİLM

Bu yıl ilk kez 3-5 Mayıs 2018 tarihlerinde organize edilecek olan Van İpekyolu Belediyesi Kısa Film Festivali'ne başvurular başladı. Festivale 30 dakikayı geçmeyen kurmaca, deneysel, animasyon ve belgesel türünde filmler başvuru yapabilecek.

■ Bu yıl ilk kez 3-5 Mayıs 2018 tarihlerinde organize edilecek olan Van İpekyolu Belediyesi Kısa Film Festivali'ne başvurular başladı. Festivale 30 dakikayı geçmeyen kurmaca, deneysel, animasyon ve belgesel türünde filmler başvuru yapabilecek. Çok sayıda kısa filmi programına almayı hedefleyen festival aynı zamanda kurmaca, deneysel, animasyon ve belgesel türlerinde yarışmalar düzenleyip akçeli ödüller de verecek.

32 Bin Lira Değerinde 13 Ödül

Ödüllerin tamamının akçeli olduğu festivalde; kurmaca ve belgesel dallarında en iyi birinci, ikinci ve üçüncü filmlere ödüller dağıtılacaktır. Bu ödüllere ek olarak, En İyi Deneysel, En İyi Animasyon, Engelsiz Yaşam Özel Ödülü ve Münir Özkul Onur Ödülü verilecektir. Van temalı filmlerin yarışacağı bölümdeyse ilk üç filme ödüller verilecektir. Ayrıca programa kabul edilen tüm filmlere gösterim ücreti ödenecektir.

Kısa Filmlere Gösterim Ücreti

Hiç bir beklenti içinde olmadan üretilen kısa filmlerin desteklenmesi konusunda hem fikir olan festival düzenleme komitesi Kısa Film Yönetmenleri Derneği'yle yaptığı görüşme

FILMCİLERİ BEKLIYOR

3-5 MAYIS

sonrasında programa alınan tüm kısa film-
lere telif ödenmesi kararını da almıştır.

Van Temalı Filmler

Kısa süre içinde yapılacak duyuruyla Mart ve Nisan aylarında açılacak sinema atöly-
esinde eğitim görecektir. Van halkı, atölye
çalışmalarının sonunda Van temalı filmler
üretecek ve bu filmler kendi arasında profe-
syonel bir jüri değerlendirmesinden sonra
ödüllendirilecek.

Tarihi İpekyolu

İpekyolu yüzyıllar boyunca yalnızca ticaret
yapılan bir yol olmamıştır. Aynı zamanda
bilgiyi, fikirleri, kültürü doğudan batıya ve
batıdan doğuya taşımış bir yoldur. Konu-
mu itibarı ile bu kültür mirasının bugünkü
sahibi İpekyolu ilçesinin Kaymakamı ve
Belediye Başkan Vekili Cemil Öztürk: “Bu
anlayış ve bilinçle düzenlediğimiz fes-
tival, yedinci sanat olan sinema sanatı
kapsamında, kısa zamanda çok şey an-
latma temeline dayanan, yönetmenlerin
yeteneklerini ve yaratıcılıklarını en özgün
biçimde yansıtmalarına olanak tanıyan
“kısa film” i desteklemek, genç yönetmen-
lerin çalışmalarını seyirciyle buluşturmak
ve seslerini bu eşsiz tarihi ve kültürel mi-
ras çatısı altında duyurmalarını sağlamayı
amaçlamaktadır. Bu duygu ve düşüncülerle
katılımcılara şimdiden başarılar diliyor, doğu
ve batının buluştuğu yerde sizleri ve film-
lerinizi bekliyoruz.” diyerek kısa film yönet-
menlerine çağrı yaptı.

Festivale son başvuru 15 Mart 2018'dir.
Başvuru ve daha detaylı bilgi için [http://
www.ipekyolufilmfest.org/](http://www.ipekyolufilmfest.org/) sitesini ziyaret
edebilirsiniz.

ÇEKİMLERİ SEYREDEN HA GİTMEK İSTİYORUZ DİYE B

EZGİ TANIR

■ Birinci film Bordo Bereliler: Suriye PKK'nın en kanlı saldırılarından biri olan Çukurca saldırısını merkezine alıyordu. Şu an vizyona girecek olan ikinci film Bordo Bereliler:Afrin ise Afrin'e yönelik Zeytin Dalı Harekatı'nın sürdüğü şu günlerde seyirci üzerinde daha büyük etkiye sebep olacak gibi gözüküyor. Bordo Bereliler Afrin'in yönetmeni Erhan Baytimur ile 23 Mart'ta vizyona girecek film hakkında keyifli bir söyleşi yaptık.

Bordo Bereliler Afrin'in oluşum sürecinden bahsedersek.

Geçen yılın Ocak ayında Bordo Bereliler Suriye'yi çektik ve 7 Nisan'da vizyona girdi. Sonrasında çok fazla talepler almaya başladık. Bu doğrultuda bir şey daha yapalım dedik ve Haziran Temmuz ayları gibi de Bordo Bereliler Afrin'in senaryosuna başladık. Senaryo Eylül gibi bitti ve biz Ocak başında çekimlere başladık. Çekimlerin ilk haftasını tamamlamıştık ki o sırada Afrin'e yönelik Zeytin Dalı operasyonu gerçekleşti. Şimdi çekimlerimiz ve post productionımız bitti ve 23 Martta

ALK BİZ DE AFRİN'E BİZE GELDİ

yayınımız var.

Afrin Harekatının başlaması senaryonuzda değişiklik yapmanıza neden oldu mu?

Hikayemiz, Afrinde başlayan oradan Doğu Anadolu ve İnegöl'e gelen bir hikayeydi. Afrin operasyonu gerçekleşince de hikayeyi kesinlikle bozmadan, sadece Afrin'deki olayları daha gerçekçi hala getirdiğimiz ufak değişiklikler yaptık.

Ülkece geçirdiğimiz bu zor zamanlarda filmin seyirciye asıl aktarmak istediği, sorgulatmak istediği noktalar neler oldu?

Bu operasyonu savaş olarak nitelendirilenler var ki ben öyle görmüyorum. Bu gerekli bir savunmaydı aslında. Sınırımız

tehdit altındaydı ve Türkiye olarak kendi güvenliğini sağlamamız gerekiyordu. Bir sürü oyunlar, tahrikler, dış etkenler var. Bu oyunlara cevap verebilmemiz için hepimizin birlik ve beraberlik içinde olmamız gerekiyor. Filmde başlangıç ve ana hikaye olarak bunu vermek istiyoruz. Biz savaşı değil tam tersi barışı sağlamak için varız. Onun için gittik ve onun için çalışıyoruz. Bunun yanında bu hikayemizde farklı bir şey yaparak TİM'in içerisine TİM ile hareket eden bir terörist yerleştirdik. Bunun asıl nedeni de teröriste bir empati yaptırmaya çalışarak yaptıkları kötülük ve zulümlerin geride bıraktıkları sonuçları görmesi amaçlandı ve o terörist ekibin içinde tüm bunları görmeye başladı. İyi mi kötü mü sonuçlandı onu da filmin sonunda görüyoruz zaten. Bizim için kendimizi anlatmaktansa karşı taraftaki birisinin empati kurması ve olayları bizim açımızdan görmeye çalışmasını anlatmak daha önemliydi.

Özel Kuvvetler Komutanlığı ya da halk arasındaki adıyla Bordo Bereliler, savaşın içinde yaşamaya aslında bizi yaşatmaya çalışan asıl kişiler. Gerçekten çok zorlu eğitimlerden geçerek ülkelerini savunan bu kişilerin psikolojilerini korumaları ise ayrı bir zorluk. Karakterlerin savaş ortamındaki psikolojik çıkmazlarını filme aktarırken kaynaklarınız neler oldu?

Geçen seneden tecrübelerimiz ve benim 4-5 senelik tecrübelerimden ötürü aslında bordo berelileri, onların psikolojilerini çok iyi biliyorum. Çekimler başlamadan emekli bordo bereli danışmanlarımızla çalıştık. Sette de bir tane bordo bereli danışmanımız hep durdu. Danışmanımızla birlikte senaryodaki operasyonları mekana göre tekrar düzenleyip bütün çekimleri öyle yaptık. Bu sabah bir haber dinledim ve çok etkilendim. Polis özel harekâtından Afrin'e gitmek için o kadar çok gönüllü başvuru olmuş ki, mecburen kura çekersek seçim yapılmış. Bizim güvenliğini sağlayan

bu insanların yaptığı meslekler gerçekten kutsal. Hiçbir mesleği bir askerlikte karşılaştıramayız. O insanlar bizim için kendi canlarını feda etmeye hazırlar.

Aslında savaş filmlerinin savaşı bir oyunmuş gibi gösterdiğini, ölüm olgusunu normalleştirdiğini söyleyen bir kitle var. Sizin bu konu hakkında düşünceleriniz neler?

Hollywood filmlerinde normalleştirdiğini düşünebiliriz fakat bu filmde normalleşemez. Bizim hikayemizde bir karakterin hayatta kalmasını sağlamak için kendi hayatını feda edebilecek karakterler vardı ve feda da ettiler zaten.

İlk filmden farklı olarak bu filmde beklentiniz ne?

Bu filmde beklentimiz daha yüksek. İlk filmde çok hızlı başladık ve ön hazırlığımız tam oturmamıştı, bazı eksiklerimiz vardı ama bu filmde eksiklerimizi halledebildik, daha iyi hazırlandık ve o şekilde başladık. Beklentimiz bu askerlerin yaşantılarını, birbiriyle olan dostluklarını, arkalarında bıraktıkları acılarını, hüznlerini, sevinçlerini, tüm bunları başka insanlara aktarmak. Bir de dediğim gibi, herkesin birlik ve beraberlik içinde olmasını hedefliyoruz.

Çekimler boyunca sıkıntı yaşadığınız mekanlar ya da durumlar oldu mu?

Çekimler Bursa'da gerçekleşti. İnanılmaz güzel tepkiler aldık, sağolsunlar bize çok destek oldular. Çekimler esnasında halktan insanlar gelip ben de asker olmak istiyorum, ben de yardım etmek istiyorum dediler ve biz gerçekten asker bir toplumuzu onu anladım.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Bu projemiz Genelkurmaydan, Milli Savunma Bakanlığından izinlidir. Senaryomuzu okuyup bize istediğimiz tüm destekleri verdiler. Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı korumasındaki yüzdeyüz yerli silahları sağladılar. Makine Kimya da bize gerçek atış yapan ama zararı olmayan mermiler yaptı. O yüzden onlara teşekkür etmek isterim.

Z A M A N I N R U H U

8 Mart Dünya Kadınlar günü geçti ama mücadele etmemiz gereken sorunlar aynen duruyor. Biz de Türk sinemasının 2000 sonrası yenilenmesinde sinemayla kadının yerine nasıl baktığını bir araştıralım dedik... değerlendirdik. Bakalım tahminlerimiz tutacak mı?

TÜRK SİNEMASINDA KADIN OLMAK

SERDAR AKBIYIK

■ Türkiye’de toplum açısından veya toplumun her parçasında gelişen noktada ilerleme ve gerileme saptaması yaparken problem yaşıyoruz. Sinemamız da bundan nasibini

alıyor. Zaten tersini düşünmek imkansız. Çünkü sinema içinden çıktığı toplumun bir yansıması. Bu bağlamda Türk sineması son üretimleriyle yaşadığımız toplum hakkında görmezlikten gelemeyeceğimiz ipuçlarını barındırıyor. Eğer sinema üretiminin artmasına dayanarak sinema endüstrisinin ileriye gittiğini düşünüyorsak bu biraz sakat bir çıkarım olur. Ama bu yazının konusunun odağı sinemamızın nereye geldiği değil. Sinemamızda 2000 sonrasında üretilen kadın odaklı veya kadının toplumdaki yerini sorgulayan, işaret eden, bu olgudan yararlanan filmler...

Böyle bir konu seçmemizin en büyük sebebi göreceli de olsa kadınlardan yola çıkan veya onların konumunu sorgulayan filmlerin son 10 yılda artmış olmasıdır. Biz burada 12 filmi gözlem altına alacağız. Bu 12 film toplumumuzun çeşitli sınıflarından kadınların sorunlarına Türk sinemasının nasıl baktığını ve feminist bir söylemin söz konusu olup olmadığını bize göstermesi açısından çok önemli. Kültürel anlamda parçalanmış bir toplumun üretimlerini sanki tek bir kaynaktan çıkmış gibi gösteremez veya inceleyemeyiz. Yaşadığımız toplumda

kadın olmak bulunduğunuz sınıfa, ait olduğunuz coğrafyaya göre birçok farklılık barındırıyor. Bunları elimizden geldiği kadar sınırlayarak 3 kategoride topladık. Birinci kategoriye töre baskısı altında yaşayan, ölen, intihar ettirilen kadınları anlatan veya ucundan dokunan filmleri aldık. 2007 yapımı Handan İpekçi’nin yönettiği Saklı Yüzler, Cemal Şan’ın yönettiği Dilber’in Sekiz Günü, Mehmet Gülerüz’ün Havar’ı, Abdullah Oğuz’un Mutluluk’u ve Mehmet Çoban’ın Almanya’da yaşayan Türk toplumundan çıkardığı hikaye ile çektiği Sarı Saten...

İkinci kategoride ise varoşlarda yaşayan, köyden kente göç etmiş, ne töre baskısından kurtulabilmiş ne de çağdaş bir yaşamı özümseyebilmiş kadınların veya fakirliğin vurduğu varoşun ne köyde ne şehirde yaşanmayan hayatlarının hikayeleri, çıkışsızlıklarının anlatıldığı filmler var. Semih Kaplanoğlu’nun Meleğin Düşüşü, Zeki Demirkubuz’un Kader’i ve Erden Kıral’ın Vicdan’ı bu filmleri temsil ediyor.

Üçüncü kategoride ise şehir yaşamının gereği iletişimsizliğin, modern ilişkiler içinde en yalnız rolü üstlenen kadınların hikayeleri var. Aslında modern toplum içindeki kadını konu edinen bu filmler feminist önermeler açısından daha fazla umut beslenmesi gereken yapımlar ama öyle mi bunu da küçük incelememizde tartışacağız. Bu kategoride ise Kutluğ Ataman’ın İki Genç Kız’ı, Cemal Şan’ın Zeynep’in Sekiz Günü, Yeşim Ustaoglu’nun Pandora’nın Kutusu ve Ümit

Ünal'ın Ara filmi var.

Bu 12 film üzerinden derdimizi sinemamızdan tırnaklarımızla kazırken bir şeye de dikkat çekmek gerektiğine inanıyorum. Türk sinemasında kadının izinden giderken bu filmleri üreten yönetmenlerin sadece ikisinin kadın olması başka bir sorun elbette. Saklı Yüzler'de Handan İpekçi, Pandora'nın Kutusu'nda Yeşim Ustaoglu çok az kadın sinemacımızdan ikisi. Üreticisi erkek olan bir filmde kadın rolünün erkek gözüyle yorumlanmış olması kaçamayacağımız bir gerçek. Bu anlamda büyük bir eksik olduğunu söylemeliyiz. Yani baştan sinemamızdaki kadın olgusunun erkek gözüyle beyazperdeye aktarıldığını kabul etmeliyiz. Tabi bu satırları yazan benim de erkek olmam aslında benzer bir durum. Ne kadar doğru bir bakış açısına sahip olabilirim bilmiyorum. Sanıyorum bu noktada kadın yönetmenlere, oyunculara, yazarlara ne kadar iş düşüyorsa kadın sinema yazarlarının da bir sorumluluğu olduğunu hatırlatmalıyız.

1) Töre

Saklı Yüzler

Handan İpekçi'nin yönettiği ve yazdığı filmin başrolünde Şenay Aydın oynuyor. Berk Haktan, İhtar Gökseven filmin diğer başarılı performans gösteren oyuncular. Şenay Aydın'ın canlandığı karakter köyde sevdiği delikanlı ile evlenmek ister. Fakat gencin ailesi fakirdir ve başlık parasını toplayamaz. Bu noktaya kadar her şey bilindik filmde. Ama genç kız bu sisteme isyan eder. Ve sevdiği gençle cinsel ilişkiye girer, sonunda hamile kalır. Bu aslında isyan etmek değil tabi bu coğrafyada. Olsa olsa canla ödenecek bir faturanın altına

atılan kanlı bir imza. Doğan çocuk erkek kardeş tarafından ailenin zorlamasıyla boğularak öldürülür. Kız ise babası tarafından öldürülecektir. Ama baba kız arası sihrin sonucu baba bunu yapamaz ve kendi canına kıyar. Kız kurtulur ve kasabanın savcısının desteğiyle başka bir isimde yeni bir hayata başlar. Filmde Şenay Aydın'ın canlandığı kız sinemamızın en güçlü karakterlerinden biridir. Hem kaderini kendi elinde tutmak açısından hem kadınlığını yaşama cesareti bu karakteri sinemamızın ayrıcalıklı bir yerine koyar. Filmde kız karakter dışında törenin erkeklere ödediği bedeller de verilmiştir. Bebeği boğan kardeş

kendini asla affedemez, babaysa töreyeye karşı gelememenin cezasını canıyla ödemiştir zaten.

Dilber'in 8 Günü

Dilber'in 8 Günü ile Saklı Yüzler'in birbirine zıt iki hikaye döngüsü var. Aslında büyük benzerlikler barındıran öykülerin birinin sertliği diğerinin naifliği bu zıtlığı oluşturuyor. Cemal Şan'ın üçlemesinin en başarılı ayağı olan Dilber'in 8 Günü'nde başrolde Nesrin Cavadzade oynuyor. Cavadzade'nin karşısında ise Fırat Tanış hikayeye renk katıyor. Aynı Saklı Yüzler'deki gibi Dilber'de de köyde bir delikanlıya aşık olan kız var. Fakat töre önlerinde büyük engel. Çünkü çocuk beşik kertmesiyle başka kıza nişanlanmış. Bu

duruma Dilber isyan eder. Ama bu isyan bizim alıştığımız isyanlara benzemez. Bir kadının kendi kaderini eline alması anlamında en etkili sahneler bu. Dilber elinde bir orakla sevdiği adamın evini basar. Dilber'in arkasında ona engel olmak isteyen ailesi, önünde ise tekmelediği kapıyı açan sevgilisi, babası ve annesi vardır. Dilber'in öfkesi töreyedir ama daha da fazla bu töreye uşak olan babaya anneye ve oğlanadır. Aşk adına açtığı savaşta onu yalnız bırakan erkeğine, sevgilisinedir. Onun öfkesi oğlanın töreye onu aldatmasıdır. Zaten filmin sonunda töre oğlanı iğfal ederek, Dilber'in kapısının önüne atar. Bu Dilber'in sevgilisiyle ve ailesiyle yüzleşme sahnesi sinemamız için çok önemli bir çekim. Orada Nesrin Cavadzade'nin yorumu da çok önemli. O kadar başarılı bir yorum getirmiştir ki o sahneye Cavadzade, yönetmen Cemal Şan bu sahneden etkilenerek Acı filmini çekmiştir. Ve Nesrin Cavadzade'yi başrolde oynatır.

Havar

Mehmet Güleriyüz'ün yönettiği Havar törenin açtığı yaraları tanımlamak için çok önemli bir yapım. 10 yıllar evvel sadece petrol ile özdeşleşen Batman'ın kızlarının kara kaderini anlamak için çok önemli bir çalışma Havar. Film bu yörenin halkıyla beraber çekildi. Gerçek hayatta namus cinayetlerinin, intiharların başrol oyuncularını bu sefer Havar filminde oynadılar. Bu filmin yapılması bile o kızların kaderlerine karşı kazanılmış bir çatışmadır. Savaş bitmemiştir ama Mehmet Güleriyüz sayesinde bir çatışma kazanılmıştır. Filmin oyuncularının yöre halkından olması, geçtiği coğrafya ve öykünün gerçeklikle bağlantısı sinemanın hayatımızda ne kadar önemli rol oynayabileceğini bir kere daha göstermiştir. Filmde başrolü oynayan Çiçek Tekdemir o coğrafyanın bütün özelliklerini taşıyan çehresiyle filmin

afişinde de yer almış ve bizleri kendine hayran bırakmıştır.

Mutluluk

Zülfü Livaneli'nin Avrupa ve ABD'de çok satan kitabından uyarlanan, Abdullah Oğuz'un yönettiği Mutluluk filmi de töre kurbanı iki genç ile, yaşadığı kimlik bunalımı sonucu şehri terk eden bir profesörün karşılaşmaları sonucu yaşadıkları tecrübeye odaklanmış. Açıkçası Abdullah Oğuz'un popüler sinemasal anlatımı ve Özgü Namal'ın bu role pek de uymayan fiziği yüzünden önceki örneklerden biraz daha geride duran bir yapım. Yine de Zülfü Livaneli gibi bir ustanın yaratıcılığının izlerini bulmak mümkün. Filmin en ilginç tarafı Özgü Namal'ın canlandırdığı Meryem karakterinin kendisini öldürmekle görevlendirilmiş akrabası Cemal ve profesör Kemal arasında kalışı... Erkek karakterler üzerinden anlatılan doğunun töresiyle batı medeniyetinin kadın üstünde kurmaya çalıştığı iktidar çatışması filmin bizim listemize girmesinin sebebi.

Sarı Saten: Günahkarların Aşkı

Mehmet Çoban'ın yönettiği film Almanya'da Türk toplumunda kadın rolü için önemli bir çaba. Töre kurbanı olan Meryem karakterinin Türk toplumuna karşı beslediği nefret belki anlaşılabilirdi ama bu nefretin bir faturası olsaydı. Zaten filmin en büyük derdi alt metinlerine konulmak istenen mesajların önemiyle eldeki malzemenin oluşturduğu tezat. Biz bu büyük eksiğin dışına çıkarak filmin ana karakterine odaklanırsak, tek başına ayakta durmaya çalışan, kızını büyüten ve kimliğini gizleyen bir kadınla

karşılaşırız. Kadın üzerinden yürütülen kimlik çatışmasının kurbanı kadını tartışmaya çıkaran filmin belki de en büyük başarısı bu. Taksi şoförü olarak Batı medeniyetinde kadın, ailesini terk etmeden önce amcasının oğluyla zorla evlendirilen tutucu aile kavramı içinde kadın rolleri filmin senaryosunun alt metinlerini oluşturuyor. Ama filmin bu kavramlara bir önermesi yok. Final veya olay örgüsünden de bir çıkarımda bulunamıyoruz. Yani önemli ama boşa atılan bir taş olarak karşımıza çıkıyor Sarı Saten: Günahkarların Aşkı .

2) Varoşlar

Meleğin Düşüşü

Semih Kaplanoğlu'nun bol ödüllü filmi. Film bol ödüllü ama büyük eleştiriler de aldığı bir gerçek. Özellikle filmin ağır çekimleri ve Kaplanoğlu'nun sine-

ma dilindeki tercihleri tartışıldı. Filmin en büyük etkisi bence başrol oyuncusu Tülin Özen'i gündemimize getirmesiydi. Bütün eleştirilere rağmen Özen'in sayesinde filmin özüne daha kolay girebildiğimizi düşünüyorum. Fakirliğin, çaresizliğin ve yalnızlığın çevrelediği kızın topluma, yaşama teslimiyeti filmin odağında yer alıyor. Babası tarafından tacize uğrayan fakat yalnız hayatında insan sıcaklığını hissettiği bu sapkın ilişkiyi bile kabullenen bir kız-kadın durumu var. Zaten insan sıcaklığını hissetmek için bulunulan özverinin büyüklüğü filmin karanlık dehşetlerini yaratıyor. Filmdeki karakterin toplumla yüzleşmek adına feda ettiklerinin aslında toplumda bulunmayan değerler olabileceği belki de filmin getirdiği en sert eleştirisi.

Vicdan

Erden Kıral'ın yönettiği film belki de tam anlamıyla bu sınıfın içinde yer almamalıydı. Ama filmin devamında kahramanların yaşadığı coğrafya varoşlarda veya şehrin batakhanelerinde geçtiği için en çok bu kategoriye yakıştığını düşündük. Tülin Özen, Nurgül Yeşilçay ve Murat Han'ın oynadığı filmde kasabada yaşayan iki kadın ve bir erkeğin üçlü ilişkisi söz konusu. Araya sokulmuş kasabanın sıkıştırdığı kadın hikayeleri de çabası. Öncelikle filmi ilk seyrettiğimden itibaren çok başarısız buldum. Ama Türk sinemasında fazlaca rastlanılmayan bir intikam şekli. Veya hayatın cinsellik üzerinden farklılaştırılması ilgimi çekti. Yıllarca beraber yaşadığı kocası Mahmut'un (Murat Han) çocukluk arkadaşı Aydanur (Nurgül Yeşilçay) ile beraber olmasını kendine yediremeyen ve yıllarca bunun olmasından korkarak yaşayan Songül (Tülin Özen) dostluğun sıcak kollarına kendini atmak ister. Aydanur ile kocasını paylaşacağına hayatını paylaşmak onun için çok daha onurlu bir harekettir. Böylece içten içe kocasından da intikam alacaktır. Özellikle bunu kapalı kapılar ardında değil bütün kasabanın gözünün önünde yaparak kendine en büyük darbeyi vuran kocasının erkeklik gururunu parçalayacaktır. Onu hem aldatacak, hem de sevgilisini elinden alacaktır. Erkeksi bir iktidara sahip olup onu güçsüz hale sokacaktır. Bu bağlamda aldatılmış kadın rolünün en vurucu intikam hikayelerinden sayılabilir Vicdan. Çünkü bir kadının erkeği aldatmasından daha önemli olan erkeğinin elindeki kadını almasıdır burada önemli olan. Tülin Özen'in canlandırdığı Songül aslında bu noktada iktidar anlamında hem erkektir, hem kadındır. Fakat yerleşmiş değerleri değiştirmenin de bir faturası vardır. Ve Songül bunu ödeyecektir.

ZAMANIN RUHU

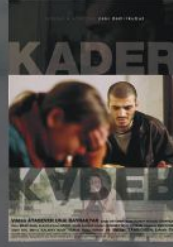
Kader

Varoşlarda kadın olmanın altını kalın çizgilerle çizen en önemli film. Zeki Demirkubuz'un soğuk veya haince gerçekçiliğinin bakışları altında kadın olmanın sırlarını saklıyor Kader içinde. Bu noktada cehennemvari bir toplum yaratan yönetmen, kadın karakterini bu cehennemin ortasına yerleştiriyor. Bu sert gerçekçiliğin ortasında bütün fazlalıklardan kurtulan karakter erkek dünyasına karşı kadınsal güçlerini kullanıyor. Bu bazen bir halı almak için satıcının gönlünü almak, bazen serserilerden kurtulmak için en serserinin koruması altına girmek gibi davranışlarla vücut buluyor. Vildan Atasever'in oynadığı Uğur karakteri kadının erkek üzerindeki kesin hükmünün göstergesi olmasının yanı sıra varoşların bütün iktidarının sahiplendiği vücut olmaktan da kaçamıyor. Cinsellik özellikle bu coğrafyada kadının hem silahı hem de zenginliği. Filmde de görüldüğü gibi dünya kadın üstüne ama bazen de üstünde dönüyor. Demirkubuz filmlerinin en sevdiğim yanı insanın aslında mantıkla çözümlenemez oluşunu bana hatırlatması. Vildan Atasever'in canlandığı Uğur karakteri peşinden ölüme gidilecek bir arzu nesnesi olması ve aynı zamanda kendi arzuları için hayatını yok sayan dönüşümün, yani kadın olmanın çözülemeyen denkleminin filmdeki anlatımıdır.

3) Şehir

İki Genç Kız

İki Genç Kız yaşadığımız toplumda kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan kadının üç rolünü odağına alıyor. Filmin başrollerinde oynayan Vildan Atasever, Feride Çe-

tin ve Hülya Avşar günümüzün kadın kimliği üzerine Kutluğ Ataman'ın oluşturduğu üç karakteri canlandırıyor. Hülya Avşar'ın canlandığı Leman güzel bir kadın. Bunun farkında ve sonuna kadar güzelliğinden yararlanarak hayatını yaşamaya çalışıyor. Evli bir erkeğin metresi olarak evini geçindiriyor kızını büyütüyor. Ama sorumlulukları yüzünden bu yolu tercih ettiğini söylemek biraz zor. Türk sinemasında gördüğümüz diğer kadın karakterlerden farklı biraz. Büyük travmalar yüzünden bu yolu seçmiş değil. Sadece hayatı böyle daha kolay yaşayabileceği sanısı ve kolaycılığı yüzünden seçmiş hissi var filmde. Üstelik kadınlığı böyle taşıyor üstünde Leman karakteri. Kendi kızını da bu yolla eğitiyor. Kızı Handan ise Leman'dan da daha pırıltılı. İnsanların gözünün içine bakarken gülümseyebilen bir kişiliği var. Sıcak olmanın vücut bulmuş hali. Kadın olmanın bütün zayıflıklarını pozitif çevirebilen bir yapısı var ve en önemlisi içinden çok acımasız bir insan. Onun en büyük gücü hayatta kalabilme güdüsü. Arkadaşı Behiye ise (Feride Çetin) görünürde en isyankar ve sert karakter. Fakir bir ailenin isyankar kızıdır. Bir noktada Handan'ın tam tersidir. Handan ne kadar neşeli ise o tam tersi soğuktur. Handan ne

kadar girişkense Behiye o kadar insanlardan kaçır. Handan güneşi başında taşırken Behiye yağmuruyla beraber yürür. Handan insanlarla kavga etmezken Behiye isyanını insanların

suratına vurur. Artı ve eksi birbirini çeker. Filmde iki arkadaş arasında

lezbiyen göndermeler olsa da bunlar çok silik göndermelerdir. Film baştan sona kadın tiplerinin hayatla hesaplaşması halinde geçer. Tabi biz bunları hep Kutluğ Ataman'ın gözünden izleriz. Bence Türk sinemasının en önemli kadın filmlerindendir İki Genç Kız.

Zeynep'in Sekiz Günü

Cemal Şan'ın yönettiği Zeynep'in Sekiz Günü'nün başrolünü Fadik Sevin Atasoy üstleniyor. Modern yaşamın iletişimsizliğinin üzerine bir de kendini hayattan izole eden bir kadını düşünün onun kesif yalnızlığı filmin ana konusu. Atasoy'un canlandırdığı Zeynep karakterinin psikolojik problemlerinin de olması bu karakteri genellememizi engelliyor. Yani toplum içinde kadın olmanın zorluklarına bir de psikolojik problemler ekleniyor. Kendini hapsettiği hücreden hastalıklı bir aşk sayesinde çıkan Zeynep bütün korkularına Ali için savaş açar. Ama beraber oldukları ilk geceden itibaren Ali ortadan yok olur. Kısacası kadın en değerli şeyini vermiş ama karşılığında erkeğin güvenilirliğini elde edememiştir. Kadının topluma duyduğu güvensizliği haklı çıkaran bir öykü.

Ara

Ümit Ünal'ın yazıp yönettiği Ara filmi modern toplumda evli çiftler üzerine söyleyecek en fazla sözü olan filmlerdendir. Toplumun çeşitli katmanlarından karakterlerin evliliğin tıkadığı hayatlarına kirli bir bakış atmalarının hikayesi özellikle kadın karakterler üzerinden yürümektedir. Aslında filmde toplumun geneli tarafından kabul edilen "Kadın istemezse bir şey olmaz, isterse her şey olur" düsturu filmin hikayesine yön vermekte. Filmin başrolünde Selen Uçer, Erdem Akakçe, Betül Çobanoğlu, Serhat Tutumluer rol almakta. Bu incelemenin en başında demiştik bu ülkenin bir bütünlük problemi var diye. İşte belki kendini en

yalnız hisseden grubun filmi Ara. Entelektüel açılımın mecburi kapanımını yaşayan şehirli insanlar ve kadınlar var burada. Selen Uçer filmin sonunda halka açılıyor. Yüreği acıyla kapanıyor ama halka açılmayı başarıyor. Kamera da bu açılımın şerefine bütün filmin geçtiği dairenin penceresinden ilk kez sokağa çıkıyor. Kadınlar ve hayat üzerine çok üzücü, etkileyici bir film.

Pandora'nın Kutusu

Yeşim Ustaoglu sayesinde yönetmeni kadın olan iki filmimizden biri olan Pandora'nın Kutusu ayrıcalıklı bir yere oturuyor dosyamızda. Öyle üç kadın karakter var ki yapımda her biri oyunculuk denen mesleğin zirvesinde geziniyorlar. Karadeniz'den İstanbul'a göç etmiş orta direk bir ailenin üç kardeşi ve Alzheimer olan annelerinin bize anlatacakları şehirli toplumun insan ilişkileri açısından hem aile içi ilişkiler açısından hem de kadın olmanın bu ilişkilerde nerede durduğunu görmek açısından çok önemli. Karadeniz'in yemyeşil

dağlarında yaşayan çocukları büyüüp kendini terk ettikten sonra yalnız yaşamına devam eden Nusret Hanım bir anda her şeyi kaybeder. Kendini belirsizliğin içine yürürken bulur ama bunun farkında bile değildir. Çünkü Alzheimer belası onu yakalamıştır. Derya Alabora, Övül Avkıran ve Osman Sonat'ın canlandığı üç kardeş annelerini alır ve İstanbul'a dönerler. Büyük kardeş Nesrin yalnızlığını oğlunun üstünde kurduğu baskıyla geçirir. Ortanca kız kardeş Güzin ise bütün kimliğini sevdiği kendini teslim ettiği erkeğin varlığında kaybeder. Aslında iki karakter de Türkiye'de modern toplumun

içinde yaşayıp kendileri modernleşememiş kadın figürleridir. Bir bireyden daha çok kadın olmanın yanılsamalarını yaşarlar. Bu halleriyle belki de toplum içinde kadının alması gereken rolün ne olduğunu bütün açıklığıyla bize gösterirler.

Türkiye'nin en çok okunan
Kült sinema blogu...

ÖTEKİ SİNEMA

www.otekisinema.com

MAHALLE BİZİM EN GERÇEK

Ülkemizin genç ve başarılı oyuncularını Buğra Gülsoy ve Serhat Teoman'ın ilk kez yönetmen koltuğuna oturduğu; senaryosunu ise oyuncu arkadaşları Emre Erkan ile birlikte yazdıkları ve birlikte rol aldıkları kolektif çalışmalarının ürünü Mahalle 9 Mart'ta seyirci ile buluşuyor.

GİZEM ERTÜRK

■ Ülkemizin genç ve başarılı oyuncularını Buğra Gülsoy ve Serhat Teoman'ın ilk kez yönetmen koltuğuna oturduğu; senaryosunu ise oyuncu arkadaşları Emre Erkan ile birlikte yazdıkları ve birlikte rol aldıkları kolektif çalışmalarının ürünü

Mahalle 9 Mart'ta seyirci ile buluşuyor. Kendi kanunlarını kendi yazan bir mahallede yaşayan üç arkadaşın yeni taşınan, gizemli bir yabancı ile değişen hayatlarının anlatıldığı filmin detaylarını kendilerinden dinledik.

Merhaba, öncelikle film için tebrikler. Bize biraz bu çekirdek ekibin nasıl bir araya geldiğiniz anlatır mısınız?

Emre Erkan: Biz zaten yıllardır bir aradayız... Her şeyden önce arkadaşız ve birlikte birçok iş yaptık. Dolayısıyla bu birliktelikten, zaman içinde, kendi derdimiz olan işleri yapmaya yöneldiğimiz anda birlikte bir şey yapmaya başladık. İş için bir araya gelmedik, zaten arkadaşız.

Buğra Gülsoy: Biz zaten hepimiz ortak kafalarda buluşup Get yapımı kurduğumuzda, bu oluşumun tiyatro ayağında "Pragma"yı yapmıştık. İkinci oyunumuz "Dip"i yazmıştık. Daha sonra Dip'i tiyatro dinamikleri içinde değil de film olarak anlat-

BUĞRA GÜLSOY

mak bizim söylemek istediklerimizi daha iyi ifade edecekti. Sonrasında Dip'i 'Mahalle' filmi olarak çektik.

Yönetmenlikten senaryoya, oyunculuktan yapımcılığa filmin dört ana kolunda da imzanız var. Bu kolektif çalışma fikri nasıl doğdu?

Serhat Teoman: İlk başta senaryosunu yazdığımızda oynamak istediğimiz bir projeydi. Yönetmenliğini yapımcılığını başka ellere

ÇEK HALİMİZ

EMRE ERKAN

SERHAT TEOMAN

teslim etmiştik ama çekimlere kısa bir süre kala yönetmenimizle yollarımız ayrıldı. Buğra ile ikimiz çekmeye karar verdik. Son zamanlarda da yapımcıyla ilgili bir sorun yaşıyınca bu işin altına tamamıyla elimizi koymaya karar verdik. Biz bu işe güveniyoruz dedik, iyi ki de öyle olmuş. Hiç kimse tarafından hiçbir kısıtlama ve sınırlandırmaya maruz kalmadan istediğimiz filmi yapmış olduk.

Buğra Gülsoy: Vizyon aşamasına geldiğinde ise

ise Med Yapım, Fatih Aksoy ile bir araya geldik. Geçtiğimiz sene İstanbul Film Festivali'nde gösterildiği sırada izleme fırsatı bulmuş filmi. Sonrasında da ben her türlü desteğe hazırım bu filmin vizyona girmesi için dedi ve yanımızda yer aldı.

Bu çalışma biçimi sete nasıl yansıdı? Setlerde ve büyük bütçeli işlerde çalıştığınız için bu tarz alternatif bir çalışma şeklini diğeri ile kıyasladığınızda neler söylersiniz?

Emre Erkan: Bir kere bu çok tatlı bir süreçti çünkü kamera önü ve arkasındaki herkes öncelikle arkadaşımızdı. Dolayısıyla bu sette çok samimi bir ortam yarattı. Kimsenin üzerine baskı olmadığı için herkes kendisini olabildiğince özgür hissetti. Keyifliydi, büyük setlerden daha pratik bir setti. **Buğra Gülsoy:** Hepimizin başka işleri oluyor. Bu işte farklı olarak direkt kendimiz yazdığımız, yönetmenlik olarak da ilk kez içinde olduğumuz için önemi ve hassasiyeti bizim için daha fazla. **Serhat Teoman:** Birbirimizi daha iyi tanıdığımız için de açıkçası bazı noktaları daha rahat atlatabildik. Buğra ile yönetmenlik yapmak ve daha önce çalıştığımız oyuncularla birlikte çalışmak işimizi çok kolaylaştırdı.

Aynı anda bu kadar çok şeye focus olmak zorlayıcı mıydı?

Buğra Gülsoy: Tabii ki zor tarafları da oldu ama biz bir takım gibi çalıştığımız için birimizin eksikliğini bir başkası kapatıyordu. Şunu söyleyebilirim ama film çok yoğun performans gerektirdiği için aynı zamanda yönetiyor olmak yani bir kamera önünde olmak bir de kamera arkasına geçmek zaman zaman zorladı. Ama onun da üstesinden geldik.

Bir daha hem kamerası arkası hem kamera önü yapmam diyor musunuz?

Buğra Gülsoy: Sette onun esprisini yapmıştık. Bir daha oynadığımız bir şeyi çekmeyelim ya da çektiğimiz bir işte oynamayalım diye... Tabii ki çok zor; oyuncu olarak oynadığın şeyin bir parçasısın ama yönetmen olarak da o dünyayı kuruyorsun. Şimdi daha tecrübeliyiz.

Serhat Teoman: İlk röportajlarda, o büyük yorgunluktan sonra bir daha asla demiştik. Ama şu an bu durumdan keyif alıyoruz. Şu anda aynı fikirde değiliz, sevdik yönetmenliği.

Film, insanın yaradılışına dair bilinen dini bir hikaye ile başlıyor. Böyle bir başlangıç yaparak seyirciyi yönlendirmek istediğiniz şey neydi?

Buğra Gülsoy: Aslında hepimizin inançlarında olsun gerek başka durumlarda olsun inandığımız ve bildiğimiz bazı şeyler var. Biz bu filmde aslında şunu göstermek istedik; o verilen sözü, söyleyen sözün ne olduğuyla alakalı bir de onun kimin söylediği çok önemli. Özellikle bu filmin içinde kullandığımız bir söz bizim için çok önemliydi. **Serhat Teoman:** Söz, ne kadar doğru olursa

olsun; kimin nasıl kimlere karşı kullandığı çok önemli.

Gelelim “Mahalle”nin hikayesine... Nasıl doğdu bu fikir? Kendi hayat deneyimlerinden de izler taşıyor mu senaryo yoksa tamamen gözlemlerinizden mi doğdu?

Emre Erkan: Hepimiz mahalle kültürüyle büyümüş insanlarız. Dolayısıyla mahalle kültürüne hakimiz ama burada bizim çıkış noktamız; tecrübe ettiğimiz mahallerden daha

büyük bir şey anlatmaya çalışıyoruz. Bu biraz yaşadığımız dünyanın mikro hali, girdiğimiz atmosfer mahalle. Yaşanan ön yargılar, insanlara karşı davranış biçimimiz ile alakalı. Bu noktaya baktığımızda aslında bir mahalleden söz etmiyoruz. Orada focuslanıp daha büyük yerlere giden bir durum.

Buğra Gülsoy: Aslında biz Get olarak yaptığımız ilk oyun Pragma'da suçun en uç örnekleriyle başladık; seri katillerle. Bu kez ise hayatlarında

hiç suça bulaşmamış insanların içinde yer almasını istedik. Aslında asıl oyun metni oradan çıktı, sonra onu filmleştirdik.

Serhat Teoman: İnsanların bizi dizilerde ya da daha önceki filmlerimiz gördüğü rollerden çok farklı olacağını da söyleyelim. Bir mahallede geçiyor film ve biz de o mahallenin manavı, bakkalı, kasabı, emlakçısı rollerindeyiz. Bu bize anlatılan bir şey değil biz zaten bu tarz mahallerden geldik. Bu bakımımızdan seyirci için yeni ama bizim için en çok kendimiz olduğumuz rollerden bir tanesi olacak. O anlamda çok şaşıracaklar.

“Mahalle” karakterleri itibariyle aşına olduğumuz mahalle tiplerinden çok uzak. Hepsi birer “anti-kahraman”... Bu değişen Türkiye profiline bir göndermemi?

Buğra Gülsoy: Biz aslında çok evrensel bir şey anlattık. Bunu siz tarihteki herhangi bir döneme de çekebilirsiniz.

Emre Erkan: Aslında anlattığımız hikayenin sadece Türkiye indirgenmesi çok doğru olmaz. Coğrafi olarak evet öyle tipler tercih ettik ama bu insanlar dünyanın her yerinde karşımıza çıkabilir. Bu film insanlara bakış açımız ve önyargılarımız ile ilgili dolayısıyla resim evet Türkiye’de ama söylediği söz evrensel.

Serhat Teoman: Aslında şöyle bakmak lazım, Yeşilçam’daki mahalle anlayışından söz ederken, sevecen sıcak insanların, babacan amcaların olduğu o keyifli mahalle dokusu artık kalmadı gibi derdi olan bir film değil. O mahallerde de çok az ama hala var. İnsanlar çok değişti gibi bir taraftan bakmıyoruz aslında yani Yeşilçam’a bir göndermemiz kesinlikle yok.

Buğra Gülsoy: Bir de şuna değinmek gerekiyor; mahalledeki karakterler yani hem biz hem de diğerleri aslında oldukları durumdan çok memnunar. Bir engelle karşılaşp, dibe ininceye kadar... Bodrum katına, toprağın altına indikleri zaman onların düşündükleri kadar mutlu olmadıklarını anlıyorlar...

Sizin kendi geçmişinizde mahallelerinize dair nasıl hatıralarınız var?

Serhat Teoman: Ben çocukların sokakta oynadığı bir mahallede büyüdüm. O filmlerde gördüğümüz, az önce konuştuğumuz Yeşilçam tadındaki mahallerde büyüdüm. Anılarım güzel, keyifli, özgür... Sokakta rahatça oyun

oynadığımız bir yerdi. Bu kadar beton, trafik, gökdelenler yoktu... Sokakta büyüyen ve ona yetişen son nesil olabiliriz.

Buğra Gülsoy: Evet, evet son nesiliz... Mahallede oynayan, sosyalleşen, mahalle arkadaşlarının olduğu, tornet yapan, köpeklere yuva yapan-besleyen, uçurtma uçuran son nesiliz aslında...

Serhat Teoman: Belki de kendi isimleriyle tanışan... Şu anda internette herkes başka isimlerle tanışıyor. Yüz yüze tanışan yani...

Buğra Gülsoy: Teknoloji çağında büyüyen çocuklar sosyal platformlarda birbirleriyle tanışıp oyun oynama fırsatı buluyorlar. Belki de dediği gibi Serhat'ın yüz yüze tanışan son dönemdi bizim yaşadığımız.

Emre Erkan: Neslimiz tükendi. (gülüşmeler) Mahalle eskiden çok güzel bir yerdi, diyerek bağlayayım.

Türkiye'de başarının gişe üzerinden değerlendirilmesi hakkında neler söylersiniz?

Serhat Teoman: Evet, filmimizi gişe matematiği yapmadık. Başarının gişe ile değerlendirilmesi doğru değil. Benim için çok az gişe yapmış olmasına rağmen çok sevdiğim ve zaman zaman da hala açıp izlediğim filmler var. Ancak bu

matematik ile yapmadık diye gişe beklentimiz yok diye de bir durum yok. Bizim insanlarla paylaşmak istediğimiz bir hikayemiz vardı. Bunu anlatmak istedik ve insanları izlemeye bekliyoruz.

Sinemaseverler Mahalle'yi neden izlemeli?

Emre Erkan: Biz kendimizce sıcak, samimi bir hikaye anlatmaya çalıştık. Gerçekliklerden yola çıkarak bir şey söylemeye çalıştık. Bunu insanlarla paylaşmak istiyoruz. Paylaştığımızda bunu izleyen insanların mutsuz çıkmayacağını düşünüyoruz.

Buğra Gülsoy: Bir de insanların izledikleri zaman çok empati duyabilecekleri karakterler... Mahalle ortamı... Dolayısıyla üç karakterimizde de Sabri, Kenan ve Ömer'de de bir parça kendilerini bulacaklardır.

Serhat Teoman: Artık her şey aynılaştı. Sinemada da belki bu böyle... Komedi anlayışı tekdüze oldu... Biz insanları 90 dakika sıkacağız ve bir sorunsal mahalle üzerinden anlatacağız demiyoruz. Biz gerçekten farklı bir noktadan baktık komediye. Bizim farklı bir komedi anlayışımız var. Mutlaka gelip bunu deneyimler meleri lazım.

informatics
mad

Sektördeki **çözüm ortağınız!**

PR & Sosyal Medya • Medya Planlama
Afiş Tasarım • Dağıtım İlişkileri • TV Satış

Adres: Harbiye Mah. Cumhuriyet Cad. Kahan İş Merkezi No: 40 Kat: 5 Taksim / İstanbul

Tel: +90 212 705 95 15 **GSN:** +90 532 643 27 71 **info@madinformatics.com**

www.madinformatics.com

■ 2000'li yıllara damga vuran ve yeni Kubrick olarak nitelendirilen isimlerin en kuvvetlilerinden olan Paul

Thomas Anderson, gösterim tarihi birkaç kez değişen filmi Phantom Thread ile sonunda karşımıza çıkıyor. 9 Mart 2018'de sinemalarımıza konuk olacak filmi vizyonundan önce If İstanbul 2018 vasıtasıyla izleme imkanı bulduk. Çağımızın en büyük oyuncularından Daniel Day Lewis'in de sinemayı bıraktığını açıkladığı için son projesi olan film, döneminin en önemli ve yetenekli terzilerinden biriyle genç bir kadın arasında geçen aşka odaklanıyor. Bunu yaparken de sinema sanatını en derinden hissetmemizi sağlıyor ve diğer sanat dallarını da yardımcı olarak çok güzel refere ediyor. Phantom Thread filminden çıktığınızda hissettiğiniz en güzel şey tam anlamıyla sanat ve sinemanın bu anlamdaki gücü oluyor.

Filmi rahatça biçim ve içerik anlamında ikiye bölebilir ve bu şekilde değerlendirebiliriz. Biçim konusuna girerken evvela birkaç sebepten dolayı Anderson'un görüntü yönetimini de kendisinin yaptığını belirtmek gerek ve filmi bu şekilde de değerlendirmek gerek. Çok dış çekim olmasa bile dönemin atmosferini yansıtan harika kadrarlar ve kostüm tasarımı mevcut. Bu yazı yayına hazırlanırken muhtemelen filme en iyi kostüm dalında bir Oscar gelecektir. Hem dönem itibarıyla hem de içeriğin bir terzi ve mesleği üzerinden işlemesi kostüm tasarımı konusunu titizlikle de çalışıldığı için zirveye taşıyor. Film için dikilen her şeyin ve o ihtişamlı elbiselerin uzun uğraşlar

PHANTOM THREAD

GERİLİMLİ BİR

AŞK HİKAYESİ

2000'li yıllara damga vuran ve yeni Kubrick olarak nitelendirilen isimlerin en kuvvetlilerinden olan Paul Thomas Anderson, gösterim tarihi birkaç kez değişen filmi Phantom Thread ile sonunda karşımıza çıkıyor.

sonucu birer tane yapıldığı ve muazzam korunduğunu da biliyoruz. Hal böyle olunca, o anlara bu bilgileri de ekleyince gerçekliğini yaşama konusundaki konsantrasyon zerre kayıp yaşamıyor. Anderson, tasarladığı kadrarlar ve ele aldığı görüntüyü kotarıırken seçtiği renkler ve ışığın tonlarıyla da yine bu hisleri en yüksekte yaşatmayı başarıyor. Saatlerce izleyip içerik boş olsaydı bile keyif verecek ve başta belirttiğim gibi sanatın her dalını derinden hissedecek bir akış var filmde. Tabii içerikten sayabileceğimiz muazzam müzikleri de katınca “daha ne olsun ki” dedirten bir eser ortaya çıkıyor. Bunu da yine sanat hanesine yazıyoruz. Filmden çıktıktan sonra sanat be! diye bağırma olasılığı fazla. Hal böyle olunca da biçime denk düşen puan aralığınız kaçsa, tam olarak haneye yansıyor diyebiliriz. İçerik konusunda ise tartışmalar çok. İlk söylenen Paul Thomas Anderson'un en zayıf senaryosu olduğu. Buna katılabilirim ama diğer filmlerin senaryo anlamında başyapıt olduğunu söyleyerek. Yani bu filmin senaryosu There Will be Blood, Magnolia, The Master gibi filmlerin yanına yaklaşamaz ama film özelinde ve yıl bazından bakıldığında yine gayet iyi bir senaryo olarak değerlendirebiliriz. Aşkı anlatırken karakterlerin muazzam oluşturulduğu, haklarında bir şüpheye düşmeden ama gerilerek izlediğimiz ve aşkın güç dengelerini tepeden tırnağa hissettiğimiz bir senaryodan

bahsediyoruz. Bazı tartışmalarda klişe olarak nitelendirilen yerler var. Terzinin hatıralarından ve psikolojik sanrılarında yer alan anne figürü başta olmak üzere birçok açıdan Anderson'a bunun yakışmadığı söylendi ama bu hikayeler anlatılmaya devam edilecek ve anlatım tarzı, biçimsel özelliklere yüklenilerek de gayet orijinal durabilir. Bu filmde bu orijinallik var ve senaryonun klişe yükü dışında kalan kısmı da oldukça önemli. Senaryoda modern dünyaya kadar uzanan bir aşka denk düşmek olası. Hal böyle olunca da filmi her yönüyle başarılı olarak anabiliriz.

Aşkın Değiştirdiği Güç Dengeleri

Aşkın oluşum süreciyle ilgili birçok film izledik. Bu sene ise bu film ve Call Me by Your Name öne çıkıyor. İkisi birbirinden son derece farklı ve dönemsel olarak da büyük değişimlere denk gelen zaman farklılıkları mevcut. Call Me by Your Name'de herkesin aşağı yukarı yaşadığı ilk aşk, yaz aşkı, keşfetmek gibi olağan durumlar anlatılıyor ve süreç oldukça tanıdık geliyor. İlk dokunuş, ilk söylem, ilk kaçamaklar...Burada ise durum oldukça farklı. Güç dengeleri değişiyor. Başta terzi Reynolds güçlü bir şekilde istediğini elde ederek başlıyor sürece. Zaten herkes tarafından seviliyor, onlarca aşkı peş peşe yaşamış ve işinin de getirdiği bazı prensipler ilişkiye mesafe girmesine sebebiyet veriyor ve bu durum başta Reynolds'un karizması olarak yansıyor. Bu noktada ilişkiden emin olamıyoruz ve hatta takıntılı bazı gidişatlar akıllara geliyor. Anderson, karakterlerini bu noktada tanımlarken gerginliği ön plana çıkarıyor her an diken üstünde bir tanıklık yaşıyoruz. Gergin bir çiftin yakın arkadaşları gibi bir hissiyata bizi sürüklüyor film. Daha sonra ise Reynolds'un kıskançlıkları, gücünü Alma karakterinden aldığını fark etmesi devreye giriyor ve güç dengeleri de kökten değişiyor. Hatta Reynolds en çaresiz

zamanında Alma sayesinde ayakta kalıyor ve artık klişe tabirle ipleri eline alan taraf değişiyor. Burada modern ilişkileri de görmek mümkün. Acı çeken, birbirinin hayatını allak bullak eden ve sonunda bağlılıkla daha da güçlenerek devam eden ilişkiler filmde gözümüzün önünde sirayet ediyor. Aşk acıyı, sonra yakınlığı ve sonuç olarak da gücü getiriyor. Bu bağlılıkla aşkın tanımı bambaşka bir hal alıyor ve

büyük oranda romantizmden sıyrılıyor. Anderson, gerçek hayatında bunu yaşadığını bilemiyorum ama çok iyi bildiği bir gerçek. Burada şerh düşen arkadaşlar anne figürü ve güçlü kız kardeş üzerinden senaryoya zayıf diyeceklerdir ama bu durum ya da benzerleri hayat boyu yaşanmaya, erkekler üzerinde etkileri olamaya devam ettiği için birileri de çekmeye devam edecek.

Muazzam Oyunculuklar

Biçim ve yönetmenliğin ağırlığı konusunda şüphemiz yok. Senaryonun şerhlerini de konuştuk. Peki böylesine tutkulu bir aşk hikayesinde inandırıcılık noktasında oyunculuklar nasıldı? En kolayından Daniel Day Lewis'ten başlayalım. Modern sinemanın en iyi oyuncularından olan Lewis, yine muhteşem oynuyor ve tek başına bile filmi izlemek için bir sebep oluşturuyor. Onun zaten 5 senede bir fil çekmesi bizi üzerken bırakma kararı alması son derece üzücü. Umarım bir şeyler olur ve en azından üç film daha dünya gözüyle kendisinden görme imkanımız olur. Kısacası Lewis her zamanki gibi kusursuz. Alma karakterini canlandıran Vicky Krieps ise daha evvel ortalama projeler ve TV filmlerinde boy göstermişti. Kendisi de çok iyi bir performans sergilemiş ama ondan evvel fiziki özelliklerinden dolayı çok doğru bir tercih olduğunu söylemem gerek. Kendisinin çok güzel olmayışı ama kendine has bir duruşunun olması. Mimikleri, ses tonu, bakışları... Kısacası her şeyi Alma'ya çok uyuyor ve tekrar edeyim ki kendisi iyi performanstan çok doğru tercih olarak anılacaktır. Baskın bir karakter olan kız kardeş rolündeki Lesley Manville de yine muhteşem bir tercih. TV işlerinde daha çok yer alan Manville, karakterin hakkını fazlasıyla veriyor ve hak ettiği Oscar adaylığını da almış bulunuyor.

Son Söz

Yeni Kubrick denecekse ona denmeli dediğim Paul Thomas Anderson sinema sanatının en büyük sanatçılarından biri ve film, sinema sanatını derinden hissetmemiz için bulunmaz bir nimet. İzlerken her anından etkilenmek ve adeta büyülenmek ise cabası. Yılın en iyi birkaç filminden biri olan Phantom Thread, eğer dönmeyecekse büyük oyuncu Daniel Day Lewis'e veda etmek için de güzel bir şans. Atmosfere kendinizi bırakın ve sanatın gücünü her zerrenizde hissedin...

İSTİSMAR DEMENİN DALGA GEÇMEK OLDUĞUNU ANLATAN FİLMLER

Keyifle okunamayacak yazılar var. Bu da onlardan biri... Ne ben yazarken iyi olacağım ne de siz okurken...

PINAR KARAHAN

■ Birinin iyi niyetini kötüye kullanma anlamındaki 'İstismar' kelimesinin bu konuda kullanılmasını dalga geçmekle eş değer olduğunu hissettiğim, bu yüzden 'tecavüz ve şiddeti ele alan film-

ler' olarak adlandıracağım yapımlar keşke sadece film olarak kalsaydı ama değil. Birçoğu gerçek olaylardan uyarlama, kadınlar da belki de duyamadığımız, kapalı kapılar ardında yaşanan hikayelere ait. Taciz ve şiddet hayatın neredeyse her alanında her kesiminde her yaşta ve cinsten var. Son günlerde özellikle 'bebeklere' yapılanlar ülke gündemimizde sıkça yer alıyor. Hiç yaşanmaması, yaşanır da sessiz kalınmaması dileğiyle bu konuyu ele alıp aslında büyük bir de sosyal sorumluluk rolü üstlenen yapımların bazılarını hatırlayalım istedik.

Marion, Hep 13 Yaşında (2016)

13 yaşında bir kız çocuğu... Marion Fraise. Paris'in Essonne bölgesinde yaşıyor. 13 Şubat 2013'te tacize uğruyor. Küçük beden de psikolojisi de yaşadıklarını kaldıramıyor. İntihar ediyor. Annesi susmak yerine bütün hislerini kağıda döküyor. 'Marion Hep 13 Yaşında' adlı kitap o kadar ilgi görüyor ki olay sonrası

Fransa, taciz ve şiddet ceza yasasını yürürlüğe sokuyor. Kitap şaşırtacak kadar ilgi görmeseydi veya en başta anne birçok kişinin yaptığı gibi sessiz kalsaydı belki de hiçbir değişiklik olmayacaktı. En acılarından biri de bu değil mi?

Mutluluk (2007)

Meryem, köyünün yakınlarında bir göl kenarında perişan ve baygın halde bulunuyor. 'Namussuz' damgası yiyen Meryem, töre gereği öldürülmeli ve ailesinin namusu temizlenmelidir. Askerden yeni gelen Cemal'e akrabası Meryem'i öldürme görevi veriliyor. Ancak bunu İstanbul'da yapması isteniyor. Ölüm yolculuğunda Meryem ve Cemal,

Profesör İrfan Kurudal'la tanışıyor. İkili, onun yatında çalışmaya daha doğrusu hayatlarını kurtarmaya çalışırken, bazı gerçeklerin ortaya çıktığı sahneler sanırım hayatımda unutamayacağım en etkileyici anlardan...

Spotlight (2015)

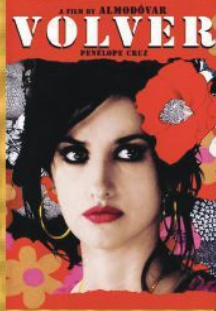
Globe'un yeni genel yayın yönetmeni Marty Baron, Spotlight Araştırmacı Gazeteciler ekibini çocuklara tacizde bulunmakla suçlanan bir rahibi araştırmaları için görevlendiriyor. Araştırma ilerledikçe olayın büyüklüğü anlaşılıyor. Bir değil birçok rahibin bunu yaptığı ve Kilise'nin de onları koruduğu ortaya çıkıyor. Din ile beraber çocukların duyguları

da bedenleri de sömürülüyor. Ve kimse o güne kadar buna ses çıkaramıyor. Çünkü karşılarındaki kişi rahip! Ancak unutmamak lazım ki bunun ne dili, ne inanç farklılığı, ne ırkı, ne de statüsü var.

Dönüş (2006)

Almodovar'ın baş köşeye kadınları oturduğu bir film daha. Genç ve güzel anne Raimunda, bir gün eve geldiğinde kızının babasını bıçaklayarak öldürdüğünü görür. Kendisine tacizde bulunan babasını öldüren kızını korumak için her şeyi yapar Raimunda. Bu sırada Raimunda'nın ablası Sole de halaları Paula'nın hayaleti ile uğraşmaktadır. Film, kadınların hayatta kalma uğruna neleri göze alabileceğini ortaya koyuyor. Yer yer komik olsa da fena acıtıyor.

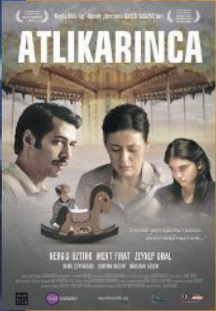
Atlıkarınca (2010)

Yazar olma hayaliyle kendini yazmaya veren Erdem'in, Edip ve Sevgi adında iki oğlu var. Eşi Sevil'in felçli annesi de onlarla birlikte kalıyor. Sevgi zaman geçtikçe içine kapanıyor ve mutsuzluğu açık bir şekilde fark ediliyor. Sevil, evde yaşananlara biraz daha dikkatli bakınca Erdem'in kendi kızına tecavüz ettiğini

anlıyor. Hiçbir şey eskisi gibi olamıyor tabii artık. Oyuncu Mert Fırat ve yönetmen İlksen Başarır filmde, yaşananları göstermekten çok hissettirmeyi tercih seçmişler. Fakat bu dengeyi tam olarak ayarlayamadıkları için açıkçası o his yer yer eksik kalıyor.

Room (2015)

Genellikle ABD haberlerinde tanık olduğumuz, yıllar sonra bodrum katlarından çıkarılan kızların beyazperdeye yansıtılmış hali 'Room'. Nick adlı adam Ma'yı kaçırdı ve bir odaya kapattı. Bu odada Jack dünyaya gelir. Büyüdükçe

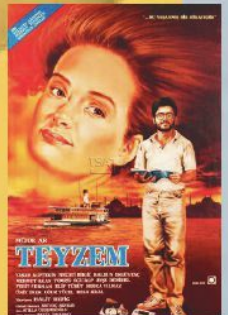

etrafını merak eden Jack'in sorularına cevap vermek zorlaşır. Jack'i bu odadan kurtarmak için oldukça zor bir plan yapan Ma'nın başarılı olup olmayacağını izlerken

insanın yerinde oturması zorlaşıyor. Küçük oyuncumuzun efsaneleştiği yapım bana hep 'Acaba şu an kaç kişi bir yerlerde kapalı tutuluyordur ve neler yaşıyor?' sorusunu sorduruyor.

Teyzem (1986)

İsmi bile anınca ürperten bir film. Belki çok küçük yaşlarda izlemiş olmam belki de Müjde Ar'ın o delirdiği anlardan aşırı etkilenmiş olmam filmi bende farklı bir yerde konumlandırıyor.

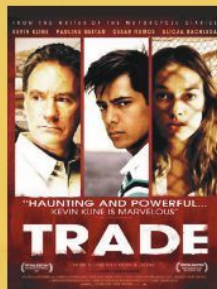

Ar'ın canlandırdığı Üftade, annesi ve üvey babasıyla yaşıyor. Yıllar önce evden giden ablası oğlu Umur ile yanlarına geliyor. Teyze yeğen arasında kuvvetli bir bağ kurulurken zamanla Üftade'yi aklını yitirmesine kadar götüren olayların kanıtları Umur'un eline geçiyor.

Satılık Çocuklar (2007)

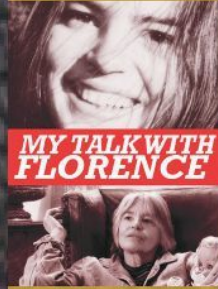
Her yıl 1 milyondan fazla çocuk kayboluyor, kaçırılıyor. Birçoğu fuhuşa zorlanırken, alınıp satılırken bazıları da organları için öldürülüyor. 'Satılık Çocuklar' filmi- nin ana karakterlerinden Adriana da onlardan biri. Mexico City'de yaşayan 13 yaşındaki Adriana, seks tüccarları tarafından kaçırılıyor. 17 yaşındaki ağabeyi Jorge, kız kardeşini

kurtarmak için çetenin peşine düşüyor. Kaçırılan çocukların New Jersey'e nakli sürecinde bir polis memuru ile iş birliği yapan Jorge'nin yolculuğu aynı zamanda hayat kadınlarının nasıl yollardan geçtiğini gösteren en etkileyici yapımlardan biri.

My Talk With Florence (1996)

Bir röportaj filmi olan 'My Talk With

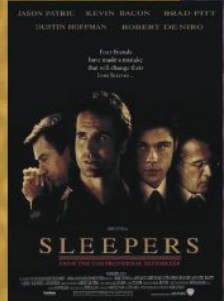
Florence', tarihe önemli bir not bırakıyor. 1949'da Paris'te doğan Florence Burnier-Bauer, dedesinin ve onun ayarladığı adamların tecavüzüne uğruyor. Akıl hastanesinden sokaklara, oradan da şiddet ve cinsel içerikli performansların sergilendiği sanatçı Otto

Muehl'in kurduğu komün çukuruna düşüyor. Çıplak, kan ve dışkı gibi malzemelerin kullanıldığı bu performanslardan Florence ancak 1989'da kaçabiliyor. 'Hayır' demeyi öğrenmesi 50 yıl süren Florence, bütün yaşadıklarını Avusturyalı yönetmen ve gazeteci Paul Poet'e anlatıyor.

Sleepers (1996)

Taciz ve şiddet sadece kadınların başına gelmiyor elbette. Türkiye'de 'Suskunlar' adıyla diziye uyarlanan yapım 4 yakın erkek arkadaşın çocukluktan yetişkinliğe geçişinde başlarına gelen ve yürekleri parçalayan olayları ele alıyor. 1960'larda New York'ta yaşayan Shakes, Michael, John ve Tommy oynadıkları bir oyun sırasında bir adamın ölümüne neden olurlar.

Yargılandıktan sonra 18 ay hapse mahkum olan arkadaşlar için bütün hayatlarını etkileyecek süreç başlar. Hapishanede gardiyanların taciz ve şiddetine uğrayan çocuklar, hapishaneden çıktıktan sonra yaşadıklarını unutamaz ve intikam için yaşarlar. Tam bir yıldızlar geçidi olan film, rahatsız eder.

EVİN VE ÜLKENİN DİĞER YARISI

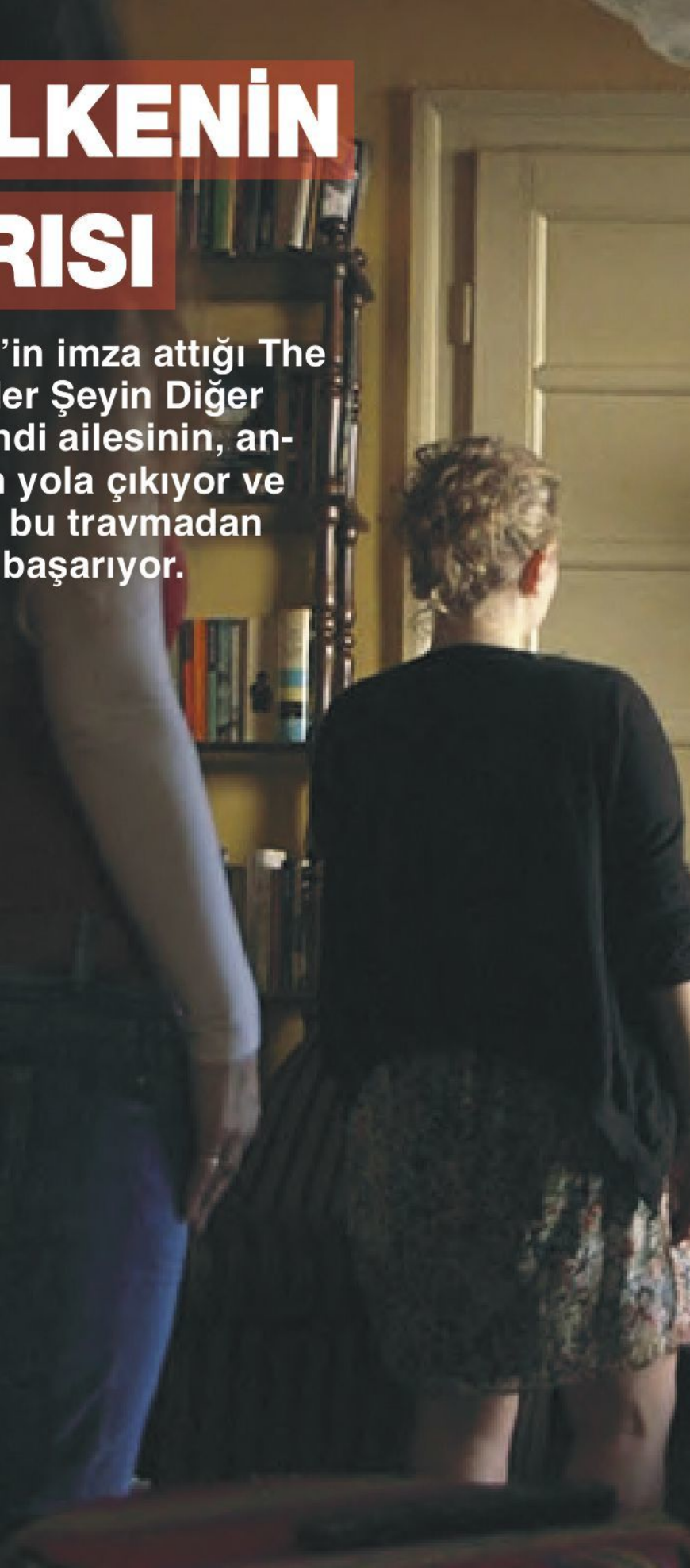
Sırp yönetmen Mila Turajlic'in imza attığı The Other Side of Everything/ Her Şeyin Diğer Yanı, bizzat yönetmenin kendi ailesinin, annesinin yaşadığı travmadan yola çıkıyor ve Turajlic kamerasını 70 yıllık bu travmadan bugüne çevirmeyi hakkıyla başarıyor.

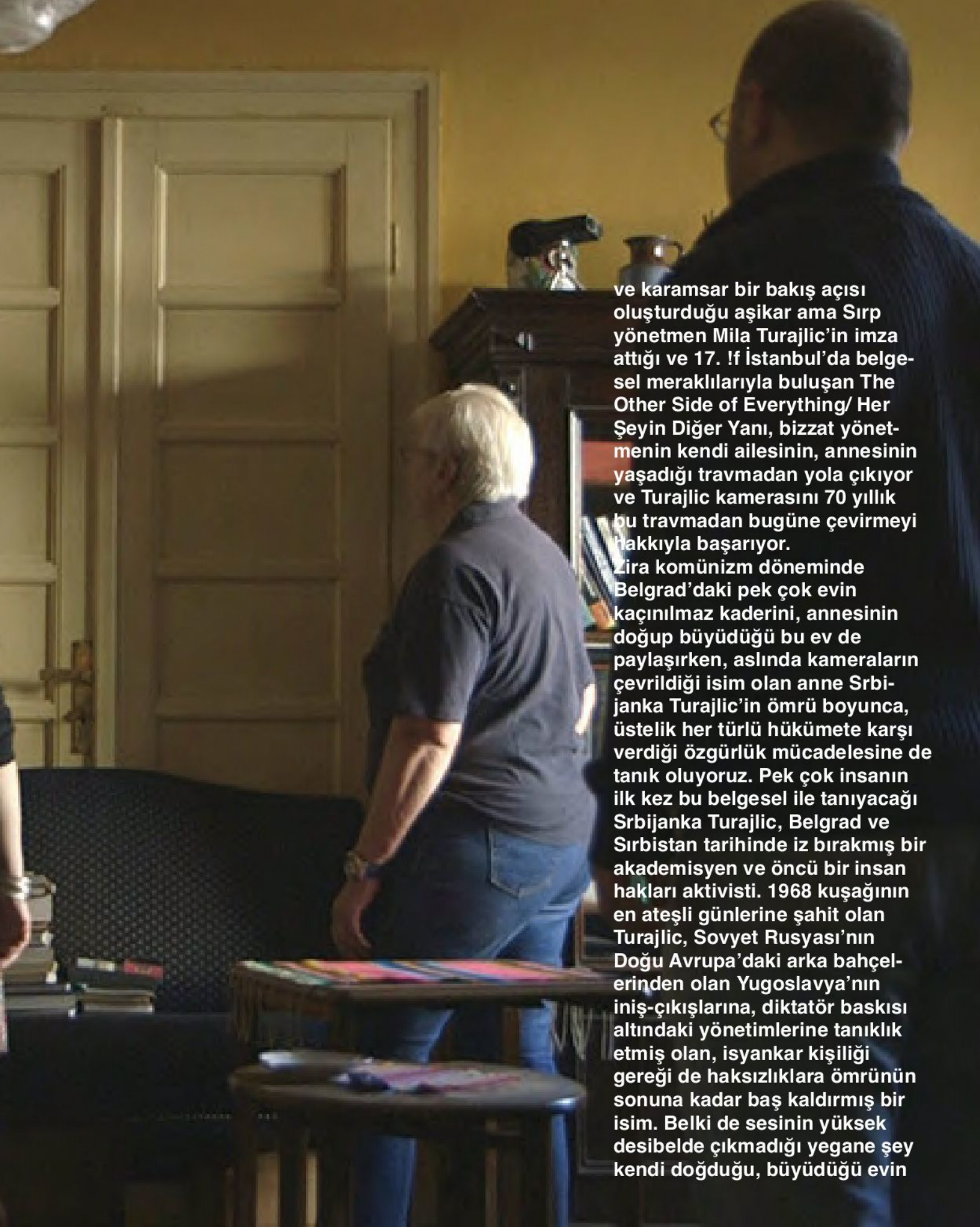

DUYGU KOCABAYLIOĞLU

■ Gözlerinizi kapatın ve birkaç dakikalığına şöyle bir sahne hayal edin : oturduğunuz, sahibi olduğunuz evin kapısı çalıyor ve hükümet görevlileri evinize gir-

erek, örneğin 3 oda bir salon olan konutunuzu içeride kaç kişinin yaşadığına aldırmaksızın ikiye bölüyor ve artık evinizin o bölümünü kullanamayacağınızı, devletin herkesin ortak çıkarı için evinizin o bölümüne el koyduğunu ve evsiz bir ailenin devlet eliyle oraya yerleştirileceğini söylüyor; söylemiyor aslında tebliğ ediyor, bildiriyor ve içerde eşyanız kalmış mı kalmamış mı umursamadan kendi evinizin o yarısına sizin girişinizi yasaklıyor. Ve evet takip eden günlerde gerçekten sizin evinize başka bir aile yerleşiveriyor! Oldukça distopik ve 2018 için imkansız değil mi? 1950'li yılların Yugoslavya'ya bağlı Belgrad'ı için neredeyse oldukça sıradan hatta doğal bir sahne bu! Tabii bu kurguyla anlatınca komünizme karşı yanlı

ve karamsar bir bakış açısı oluşturduğu aşık ama Sırp yönetmen Mila Turajlic'in imza attığı ve 17. İstanbul'da belgesel meraklılarıyla buluşan The Other Side of Everything/ Her Şeyin Diğer Yanı, bizzat yönetmenin kendi ailesinin, annesinin yaşadığı travmadan yola çıkıyor ve Turajlic kamerasını 70 yıllık bu travmadan bugüne çevirmeyi hakkıyla başarıyor. Zira komünizm döneminde Belgrad'daki pek çok evin kaçınılmaz kaderini, annesinin doğup büyüdüğü bu ev de paylaşıırken, aslında kameraların çevrildiği isim olan anne Srbijanka Turajlic'in ömrü boyunca, üstelik her türlü hükümete karşı verdiği özgürlük mücadelesine de tanık oluyoruz. Pek çok insanın ilk kez bu belgesel ile tanıyacağı Srbijanka Turajlic, Belgrad ve Sırbistan tarihinde iz bırakmış bir akademisyen ve öncü bir insan hakları aktivisti. 1968 kuşağının en ateşli günlerine şahit olan Turajlic, Sovyet Rusyası'nın Doğu Avrupa'daki arka bahçelerinden olan Yugoslavya'nın iniş-çıkışlarına, diktatör baskısı altındaki yönetimlerine tanıklık etmiş olan, isyankar kişiliği gereği de haksızlıklara ömrünün sonuna kadar baş kaldırmış bir isim. Belki de sesinin yüksek desibelde çıkmadığı yegane şey kendi doğduğu, büyüdüğü evin

ikiye bölünmesi. Çünkü orada, tek yanlı değil çift taraflı bir mağduriyet söz konusu. Turajlic her ne kadar geçmişte yapılan bu uygulamaya öfkeli günler geçirse de, aileye tebliğ edilen bu karara boyun eğmeyi yetişkinliğinde de sürdürmüş. Tıpkı diktatör rejimi altındaki ülkesi Sırbistan gibi.

17. If İstanbul'da Aşk & Başka Bi' Dünya bölümünde yarışan ve Jüri Özel Ödülüne layık görülen yapım, ülkenin yakın geçmişinde iz bırakmış bir ismin samimi hayat hikayesi üzerinden katmanlı bir tarih ve sosyoloji incelemesine ve politik eleştiriye giriyor aslında. Sinemacı Mila Turajlic'in kamerasının 100 dakikalık film boyunca tamamen objektif kaldığını söylemek zor; bu akışta yansız kalmak da çok olası değil açıkçası. Zira Mila, annesi Srbijanka'yı bir belgeselde görmeye alışkın olmadığı derecede zorluyor; annesi

zaman zaman anlatmak istemese de mevzuların üstüne gidiyor. Belgeselin bu anlamda Turajlic ailesi açısından birden çok travmatik düğümü çözme aşamasına geldiğini ama gelecek açısından son sözü havada bıraktığını dile getirebiliriz.

Filmin diktatör yönetimlere karşı yorumu ve bakış açısı ise “katiline aşık olan halk” imgesinin kökenlerinin her coğrafyada, her millette ortaya çıkabileceğini ifade ediyor. Hele emekli profesör Srbijanka Turajlic’in Milos-eviç dönemi için sarf ettiği ve samimi olduğu şüphe götürmeyen “her şeyin daha da kötüye gideceğini, o günleri arayacağımızı hiç tahmin etmezdim” sözleri belgesel filmin komünizm öncesi ve sonrası için kurmaya çalıştığı köprüyü de özetliyor aslında.

Bu açıdan “batıda yer almayan” toplumlara çok tanıdık gelebilecek eksen ve sonuç çizgisiyle Druga Strana Svega/ Her Şeyin Diğer Yanı keşfedilmeyi bekleyen, özellikle Doğu Avrupa tarihi meraklıları için es geçilmemesi gereken filmlerden biri...

SÜPER GÜÇLERİN ELE GEÇİRDİĞİ GENÇLERİN OLDUĞU 8 FİLM

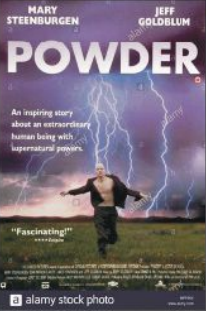
SÖZ BÜYÜĞÜN

HAKTAN KAAN İCEL

■ Sinemanın tarihine baktığımızda özel güçlere sahip gençlerin hikayeleri zaman sinemada kendine yer bulsa da, süper kahraman filmlerinin fazlaşması sonucunda son yıllarda fan-

tastik öyküler daha çok irdeleniyor. Bu yüzden de listeye alınan filmlerin genel olarak süper kahraman filmi uyarlaması olmamasına özen gösterdim.

POWDER (1995)

Hatırı sayılır fantastik ve korku filmleriyle tanınan Victor Salva'nın yönetmenliğini üstlendiği bu fantastik dram, albino bir gencin yarı okul, yarı yetimhane olan bir yere sevk edilmesiyle başlıyor. Tam bir dahi çocuk olan

Powder, okuldaki zalim çocukların ilgisini çektiği için belli sorunlarla uğraşıyor. Ergenlik bunalımları, cinsel uyanışlar temel olarak filmn şablonunu oluşturan temalar olarak özetlenebilir. Powder'ın doğadan da beslenen telekinesis güçleri, fantastik bir hikayenin içindeki tüm unsurları tamamlayan bir nokta gibi denilebilir. Döneminin özel gençlik filmlerinden olduğunu süphesiz bir gerçek...

Son yıllarda
yapan y
leri sırala
aklımıza g
lerden biri
Trier olu
sessiz ve v
lere imza
menin son
ma da bu
barındıran
filmi olara
konu başl
ver

GÜÇ KÜÇÜĞÜN

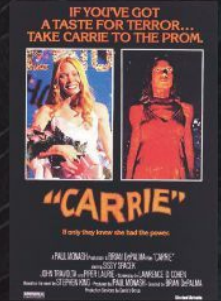
arda çıkış
önetmen-
adığımızda
gelen isim-
de Joachim
r. Genelde
vurucu film-
tan yönet-
n filmi Thel-
özellikleri
bir gençlik
k listemizin
ğına ilham
ıyor.

CARRIE (1976)

Gerilim sinemasının usta isimlerinden Brian De Palma'nın yönetmenliğini üstlendiği Carrie: Günah Tohumu, Stephen King'in romanından uyarlanan küçük bir çaplı bir korku/gerilim başyapıtı olarak nitelendirilebilir. Telekinetik güçlere sahip Carrie'nin aşırı dindar annesinin baskıları içinde tek hayali okul balosunda yer alabilmektir. Ancak dönemin koşulları ve baskıcı ailenin dışa açılmasını engellediği bir gencin adeta haykırışını film yansıtır. Daha sonra Carrie'nin biri devam, diğeri remake olmak üzere iki filmi daha yapılsa da hiçbiri ilk filmin tadını veremedi. Balo sahnesi hala sinema klasikleri arasında yer alan Carrie, özel güçleri olan gençler konusu için ideal bir seçim diyebiliriz.

MIDNIGHT SPECIAL (2016)

Jeff Nichols ismi her geçen yıl biraz daha belirginleşirken Midnight Special filmiyle sevenlerini biraz olsun hayalkırıklığına uğratmıştı. Bunun nedenlerinin başında filmin hikayesinin

görsel estetiğe yenik düşmesiydi diyebiliriz. Film özel güçleri nedeniyle peşindekilerden kaçmaya çalışan bir çocuğun hikayesini anlatıyordu. Ancak özel güçleri olsa da, çocuklar ailelerine muhtaçtır mottosuyla ilerleyen film, bir babanın oğlu için mücadelesinin tipik bir örneğiydi. Karanlığı son derece başarılı bir şekilde kullanan film, X-Men'den çıkmış gibi görünen bir çocuğun hikayesini anlatırken derinlikten uzak bir içerik sunmuştu.

CHRONICLE (2012)

Üç gencin özel güçlerinin olduğunu keşfedip kendilerinin eğlenme çabalarını videoya almalarını anlatırken, gücün ele geçirdiği gençlerin karanlık tarafa geçerek gerilim dozajını yükseltmesine imkan tanınıyordu.

Film bir nevi buluntu film formatında çekildiğinden dolayı benzerlerine göre farklı bir teknikle çekildiği söylenebilir. Gerçekçi görünmek adına bir el kamerasıyla çekilmiş hissi veren film, bu vesileyle çeşitli kurgu atlamaları ve videoyu sarma gibi sinema namına da süper güçlere sahip bir film ortaya çıkartılmıştı. Bu film sayesinde yönetmen Josh Trank, büyük bütçeli Hollywood prodüksiyonlarına transfer oldu.

THE COVENANT (2006)

Bu sefer karşımızda süper güçlere sahip bir çete var. Bir nevi cadılık nitelikleri olarak da yorumlayabileceğimiz bu büyücülerden oluşan gençlerin, şehre yeni

gelen bir öğrenci yüzünden kötülüklerine ara verip ona yoğunlaşmalarını anlatan film, ne yazık ki başarısız fantastik gençlik filmlerinden bir tanesiydi. Aksiyon filmlerinin başarılı yönetmeni

Renny Harlin'in düşüş filmlerinden biri olan yapım, oyuncularının da talihini pek güldürmedi. Ööü unutulup yok oldular.

MATILDA (1996)

Şimdilerde BoJack Horseman'de sesiyle gönülleri fetheden dönemin çocuk yıldızı Mara Wilson'ın başrolünde yer aldığı Matilda, annesine kavuşmaya çalışan sihirli güçleri olan Matilda'yı konu alıyordu. Danny DeVito'nun hem yönetmenliğini üstlendiği, hem de kendisinin oyuncu olarak kadrosunda yer aldığı bu aile filmi, Roald Dahl'ın romanından uyarlanmıştı. Listedeki diğer filmlere nazaran hafif bir komedi seyirliği sunan yapım, çocuk

izleyicilerin döneminde kalbini çalmayı başarmıştı.

SKY HIGH (2003)

Listedeki belki de tek çizgi roman uyarlaması olan Sky High, Japonya'daki döneminde popüler olan mangalardan birisinden uyarlanmıştı. Özel güçlere sahip öğrencilerle dolu bir okulda katillerden tutun, düellolara, suçun bolca kol gezdiği okuldan başka her şeyi gördüğümüz bir lisenin içinde yerimi alıyorduk. Farklı kişilikleri olan karakterlerinin hepsinin ortak noktası güçlerini pek de iyiye kullanmamalarıydı. Ama bir gençlik filmi olduğundan dolayı yine ilişkiler yumağı ve kıskançlıklar filmin odak noktasını oluşturuyordu. Ülkemizde de !f İstanbul'da gösterilmişti.

PUSH (2009)

Chris Evans, Dakota Fanning, Djimon Hounsou, Corey Stoll gibi isimleri kadrosunda bulunduran bu fantastik aksiyon filmi, güçleri yüzünden yok edilmeye çalışan bir kızın kaçma-kovalanma hikayesine odaklanırken, senaryonun inanılmaz dağınık olmasının kurbanı oluyordu. Yine bir telekinesis gücünün varlığından söz edebileceğimiz karakterler, ortalığı birbirine katıyordu. Filmin yönetmeni bu filmin başarısızlığından sonra uzun süre diziler dışında iş alamadı. 9 yıl içinde sadece 2 film çekebildi.

TALEP GELİRSE DEVAM EDER

Dizi tarihinde bir ilki gerçekleştiren, hem de bunu büyük bir başarıyla yapan, her bölümde bizi hem korkutan hem meraklandıran hem heyecanlandıran ilk instagram korku dizisi Eşik'in ekibiyle dizi hakkında bilinmeyenleri, bundan sonra bizi nelerin beklediğini konuştuğumuz bir söyleşi gerçekleştirdik.

EZGİ TANIR

■ Yönetmen ve senarist Erdoğan Eyrik ve Seyithan Kartal ile birlikte başrol oyuncular Erkan Çelik

ve yapım şirketinden Burçak İlman bize Eşik'in sadece bir başlangıç olduğundan, yakında onları daha farklı bir projede göreceğimizden bahsettikleri söyleşi için keyifli okumalar...

İlk olarak bu proje nasıl oluştu, bu farklılığın sebebi neydi biraz ondan bahsedelim.

Erdoğan Eyrik: Çağın artık daha hızlı olması, insanların çabuk tüketiyor oluşu gibi hadiseler yüzünden böyle bir karar aldık, farklı bir şey yapmak istedik ve başladık.

Seyithan Kartal: Her şeyden önce temel amacımız, olmayan bir şey yapmaktı ve o hedefle yola çıktık. Zor olan 59 saniyeye bir şeyler sığdırmaktı. Bunu daha önce deneyen bir proje olmuş ama başarılı olamamıştı, biz başarılı olacağız dedik ve başladık.

Daha önce başarısız olmuş veya hiç

DEBİLİRİZ

denenmemiş işlerin riski de büyük olur. Bu riski nasıl göze aldınız?

Seyithan Kartal: Biz öncelikle kendi profesyonelliğimize güvendik ve işin içine tüm o riskleri göze alarak girdik.

Burçak İlman: Artık dijital dünyada her şey çok çabuk geliyor. Youtube dizileri inanılmaz izlenmeye başladı. Puhu tv çıktı, Netflix aşırı rağbet görüyor. İnsanlar evlerindeki Dijitürkleri iptal ettirmeye başladı. Zaman, insanların birçok şeye kolay ulaşmak istediği bir zaman. Bu proje iki yapım şirketini bir araya getiren bir proje. 59 saniyede bir şeyler anlatabilmek bir matematik işiydi ve biz bunu yaptık. Erdoğan Bey güzel bir senaryo yazdı ve Seyithan Beyle beraber de bunu hayata geçirdiler. Bu bir riskti evet ama çok güzel geri dönüşler aldık. Geçen arkadaşlar bir araştırma yapmışlar ve 250-300 tane web-sitede haberimiz yayınlanmış. Bu da bizim iyi bir iş çıkardığımızı söylüyor aslında.

Erkan senin bu projeyi kabul etme sebebin ne oldu?

Erkan Çelik: Kabul etmeme gibi bir lüksüm yoktu kesinlikle, çünkü iş Erdoğan Bey'den geldi. Projeyi anlattığımda çok heyecanlandım. İlk defa yapılacak bir şey benim için de bir artı tabi ki. Hikayenin akıcılığı ve içeriği de çok hoşuma gitti. Senaryo nasıl oluştu. Şuan çekimler nasıl gidiyor?

Erdoğan Eyrik: 10 bölüm sürecektiz dizimizin çekimlerini tamamladık. Senaryoyu yazmak uzun metraj bir senaryo yazmaktan çok daha zordu. Normal bir projede insanların 5-6 dakikada anlattığı bir hikayeyi biz 59 saniyeye sığdırıyoruz. Yazarken de, çekerken de montajını yaparken de bizi çok zorladı.

Peki, 10 bölüm olarak mı kalacak? Bu bir sezon finali mi?

Erdoğan Eyrik: Aslında biz 10 bölüm sonra final yapıyoruz ama bu taleplere bağlı olarak da değişebilir. Belki farklı bir mecraya geçilir, belki başka bir sezon gelir, belki bir sinema filmi projesine

dönüşür. Şuan net bir karar vermedik. Bittiğinde kendi aramızda konuşacağız.

Youtube'a geçme fikrine nasıl bakıyorsunuz? Instagram olarak başladınız bu değişiklik bir risk olur mu?

Erdoğan Eyrik: Aslında çok daha rahatlarız. Bizim amacımız bir ilki gerçekleştirerek bir ses getirmektir ve bunu yaptık. Bundan sonra şartlar rotamızı belirlememize yardımcı olacak.

Burçak İlman: Sektörde şuan çok fazla kirlilik var. Başka bir iş için bir yere görüşmeye gittim ve orada çekilen bir youtube dizisini gösterdiler. Korkunçtu. İş hiç bilmeyen bir çocuğun eline kamera ver, belki çok daha iyi çekebilir. Biz her adımımızı bilinçli olarak attık. Erkan bu işi kabul etti evet ama biz ona giderken zaten 2 tane korku filminde başrol tecrübesi olduğunu biliyorduk. Yönetmenin farklı alanlarda tecrübeleri vardı. Kurgu alanında yaptığı farklı şeyler vardı bu noktada onunla yürüme kararı aldık. Benim gönlümden geçen bir instagram dizisi olarak kalması. Seyithan Kartal: Belki son bölüm için youtube'da bir sürpriz yapabiliriz. Bunun için çok fazla mesaj alıyoruz. Belki de proje bittikten sonra başka projeyle youtube'a geçeriz.

Yıllardır konuşulan bir konu Türk Korku sineması... Takipçisi çok olduğu gibi beğenmeyi, eleştireni de çok. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Seyithan Kartal: 5 yıl öncesine baktığımızda aslında şuan büyük bir gelişme var. Sadece hikayeler hep sabit bir konu üzerinden ilerliyor. Türkleri hayaletlerle, Amerikan efsaneleriyle korkutamayız bu noktada mecburen yıllardır senaryolarda cinler kullanılıyor.

Erkan Çelik: Yorumlarda inşallah ilerleyen bölümlerde cinler periler görmeyiz diye çok mesaj alıyoruz. Cinli perili bir hikaye yaptığımızda yine sıradanlaşacaktık. Bir ilki yapmışken neredeyse her alanda o ilkleri yapmak istedik.

Erdoğan Eyrik: Klişelerden uzak durmaya

çalıştık. İnsanlar kendi alt kültürlerindeki efsanelerle korkutmaya çalışılır. Biz biraz daha psikolojik korku öğelerini kullanarak bir şey yapmaya çalıştık. İnsanlar artık cinli korku filmlerinden bıktılar.

Erkan, üst üste bu korku türleri senin için bir tesadüf mü oldu yoksa kendini bu türde daha mı iyi ifade ediyorsun?

Erkan Çelik: Tamamen tesadüf. Sinema filmlerinden sonra, benim bu dizideki karakterim kendimi daha iyi ifade edebildiğim bir karakter. Diğer iki projede bana çok benzeyen ama aslında benimle hiç alakası olmayan iki insanla karşılaştım. Dizideki ise tam benliğime bağlı bir karakterdi. Ruhani olarak düşünürsek eşini kaybetmiş, tamamen kendini hayattan soyutlamış bir adam var ve o adamın görüştüğü tek insan bahçıvanı Kasım. Ben de böyle bir olay yaşamış olsaydım muhtemelen sonunda bu karakterdeki gibi bir adam olurdum. O yüzden çok iyi özümseyebildim.

Dediğin gibi travmatik bir karakter buna hazırlanmak için bir şey yaptın mı?

Erkan Çelik: Ben ilk defa bir projeye hazırlanmadan girdim. Okuduğumda baktım ve direk bu benim dedim. Gözümü kapatıp hayal ettiğimde de o anı hayatımda canlandırabildim. Zaten 10 bölümü o kadar seri bir şekilde çekti ki.

Çekimler nasıl geçti?

Erkan Çelik: Çekimler çok güzel geçti. Aynı zamanda aslında baya da zor şartlarda çalıştık. Gece çekimlerinde köyün birinde elektrikler gitti, yangın çıktı. Bizim çekim yaptığımız evin 50 metre ötesinde büyük bir bina yandı ve orası köyün tek çıkış yeri idi. Bu gibi olaylar bizi tabii ki ürküttü ama onun dışında çok fazla eğlendik. Kestik dedikten sonra rolden çıkarsan duyguyu bir sonraki sahneye verme durumu biraz zorlaşıyor. Bizde tam aksine kestik dedikten sonra herkes gülüp oynamaya devam ediyordu. Biz birbirimize çok inandık ve güvendik. Bu işi başarmak zorundaydık. Maddi

kaygımız yok, başarı kaygımız vardı. Herkes gönlüyle yaptı bu işi.

Eşik dışında neler yapıyorsunuz peki. Bundan sonrası için kafanızda ne var?

Erkan Çelik: Benim bir prodüksiyon şirketim var. Kameranın önünde olduğum gibi aynı zamanda arkadayım da. Kamerayla yapılacak her işi yapıyorum aslında. Buradan çıkıp bir sinema filmi sözleşmesi imzalamaya gideceğim. Çok güçlü bir ekip hatta 1 Hollywood oyuncusu da burada olacak. Bunun dışında birçok şey geliyor. Beni yansıtan bir şey yok diye kabul etmiyorum. Gelen projeyi olabildiğince inceleyip sık dokuyorum.

Seyithan Kartal: Ben genelde reklam filmi yönetmenliği yapıyorum. Görüştüğüm bazı projeler var ama şuan tüm enerjimizi Eşik için verdik. Bu işi tamamen sağlam şekilde bitirelim ki yeni projelere geçelim istiyoruz.

Erkan Çelik: Size kilit bir şey de söyleyeyim, bu ekip bu yola sadece bir projeye başlamadı. Şuanda yaptığımız projenin dışında çok daha büyük ve daha iyi bir mecrada bir projemiz daha var. Türkiye standartları dışında yapılacak bir iş ve yakın zamanda bu şekilde ortaya çıkacağız.

Her Yönüyle Sinema!

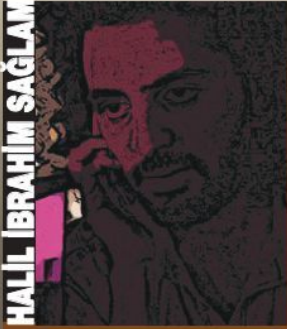
POPÜLER SİNEMA

www.populersinema.com

HER HAFTA BÜTÜN
FİLMLERİN KRİTİKLERİ
ÜNLÜ SİNEMA YAZARLARININ
KALEMİNDEN

14'ÜN UĞURU

**ROGER DEAKINS 14. ADAYLIĞINDA
İLK OSCAR'INA KAVUŞTU**

HALİL İBRAHİM SAĞLAM

■ Sinema kuşkusuz görsel bir sanat dalı ve bunun en büyük etmenlerden biri 'sinematografi'. Bir filmi sanat eseri formuna kavuşturan, mua-

dillerinden net bir şekilde ayırıştıran görüntünün gücü, bugüne kadar nice usta görüntü yönetmenlerinin estetik tercihlerinde şekillenmiştir. 68 yaşındaki İngiliz görüntü yönetmeni Roger Deakins, günümüzün en iyi görüntü yönetmenlerinin başında gelir. Filmografisi boyunca Coen kardeşlerden Denis Villeneuve'a, Sam Mendes'ten Night Shyamalan'a, Frank Darabont'tan Ron Howard'a, Martin Scorsese'den Mike Figgis'e, Stephen Daldry'den Andrew Dominik'e kadar birçok önemli yönetmenle çalışan Deakins, ortaya çıkardığı eserlerle 'usta' sıfatını hiçbir şüphe bırakmayacak şekilde hak eden nadir isimlerdendir. Ne yazık ki Deakins, Oscar ödüllerini veren Akademi tarafından bugüne dek bir kere bile ödüllendirilmemişti. 14 kere Oscar'a aday olan Deakins, gerek o yıl karşılaştığı daha

güçlü rakiplerine karşı kaybederek gerekse hakkının yendiği yıllar dahil olmak üzere hak ettiği heykelciğe bir türlü kavuşamamıştı. Lakin, bu yıl Deakins'in Blade Runner 2049 ile heykelciğe kavuştu. Bunda Deakins'e yıllardır haksızlık yapıldığını düşünen sinemanın her alanından kişilerin sosyal medyada 'Deakins'e artık hak ettiği Oscar'ını verin' kampanyası oluşturmaları etkili oldu mu bilinmez.

Deakins, kuşkusuz Blade Runner 2049'da sanatsal tercihleri, ışık, renk ve objektif kullanımları, her biri kursuz bir tabloyu andıran genel plan çerçeveleriyle sinematografik anlamda orijinal Blade Runner'ın çok daha üzerine çıkan bir görüntü orgazmı yaratmış durumda. Deakins'in bu yılki en yakın

rakipleri ise The Shape of Water'la ilk Oscar adaylığını alan Danimarkalı Dan Laustsen ve Dunkirk ile ilk Oscar adaylığını alan İsviçreli Hoyte van Hoytema gözüküyordu. Lakin, gerek bahis siteleri, gerek sinema çevreleri, gerekse BAFTA, ASC (Görüntü Yönetmenleri Birliği) ve çoğu eleştirmen birliklerinin ödülleri Deakins'i bu yıl açık ara favori gösteriyordu. Deakins'in 14. Oscar adaylığında ödüle ilk defa kavuştuğu anı görmek herkesi mutlu etti. Gelin son 10 yılda içinde Deakins'i de fazlasıyla göreceğimiz 'sinematografi' dalının adaylarına ve kazananlarına hep beraber bir göz atalım.

2008

En iyi film Oscar'ını kazanamasa da sinema tarihinin en iyi filmlerin-

den biri olarak çoğu kişinin hemfikir olduğu There Will be Blood ile görüntü sanatının en üst düzey emsallerinden birine imza atan Robert Elswit ödölün sahibi olmuştu. Roger Deakins'in tüm kariyeri boyunca en iyi çalışmaları ortaya koyduğu yıl da ne yazık ki bu seneye denk gelmişti. Hem No Country for Old Men hem de Korkak Robert Ford'un Jesse James Suikasti (özellikle ikincisi) ile gölge, ışık, kadraj, estetik konusunda ders vererek adeta sinemasal sarhoşluk yaratan Deakins'in ödülü kaybetmesinde iki büyük dezavantajı vardı. Hem iki harika filmle aday olmasından dolayı yarattığı oy bölünmesi, hem de There Will be Blood gibi bir sinematografi şaheseriyle aynı yıla denk gelmesinin şanssızlığı. Bu yıl öyle bir yıld ki, diğer adaylardan Seamus McGarvey (Atonement) ve Janusz Kaminski (The Diving Bell and the Butterfly) de kariyerlerinin en unutulmayacak çalışmalarına imza atmıştı.

2009

Slumdog Millionaire'in tam 8 dalda Oscar kazanarak şov yaptığı ve büyük sansasyon yarattığı 2009'da bu ödüllerden biri de Anthony Dod Mantle'in çektiğı sinematografi dalıydı. Mantle'in en dişli rakibi The Curious Case of Benjamin Button ile Akademi'nin sevdiği türden gösterişe sahip bir iş ortaya çıkaran Claudio Miranda olmuştu. Fakat o yıl Akademi, Benjamin Button'a karşı mesafeli duruşunu sinematografi dalında da gösterdi ve Hollywood dışında Bollywood esintilerini taşıyan bir başarı hikayesi olan, Benjamin Button'a göre daha riskli ve radikal kadrajları olan Slumdog Millionaire'e ödülü verdi. Roger Deakins, bu yıl da Chris Menges ile birlikte çektiğı The Reader filmiyle adaylar arasındaydı fakat kazanmak için iddiasının en az olduğu yıllardan biriydi.

2010

En iyi film Oscar'ını The Hurt Locker kazansa da sinematografi dalında

şışaayı seven Akademi üyeleri elbette ödülü 2010'a dünyada damgasını vuran Avatar'a yani Mauro Fiore'ye vermişti. Fiore, dev bütçeli bir stüdyo filmi olarak ve şu an hala dünyanın en çok gişe yapan filmi konumundaki Avatar'da yarattığı çalışmayla -görsel efektlerle- birlikte filmin bu başarısının en büyük mimarlarından biriydi. O yıl 'görüntü yönetmenleri birliği' ödülü bir stüdyo filmi olmayan, siyah beyaz sinematografisiyle buram buram sanat eseri kokan Haneke filmi Das Weisse Band'a, yani Christian Berger'e vermişti. Berger, bu yıl Fiore'nin de en yakın rakibi konumundaydı lakin, sinematograflar 'saf görüntü'yü seçerken, Akademi 'efektli şışaalı görüntüler'in yanında olduğunu gösterdi.

2011

Dünyada yankı uyandıran ve sinema tarihine adını kazıyan Christopher Nolan bilimkurgusu Inception, 2011'de bu dalın en büyük favorisiydi ve yanına

yaklaşacak pek rakip de gözüküyordu. Wally Pfister, sayısız farklı teknik denediği sinematografi çalışmasıyla hem Akademi'nin şışaasına yakın, hem görüntü yönetmenleri birliğini etkileyecek kadar devrimci bir estetiğe imza atmıştı. Roger Deakins bu yıl yine bir Coenler filmi olan True Grit ile adaydı fakat kazanamayacağı belli olan yıllardandı. Fincher'ın görüntü yönetmeni Jeff Cronenweth (The Social Network) ve Aronofsky'nin görüntü yönetmeni Matthew Libatique (Black Swan) da nitelikli işler ortaya koymasına rağmen Inception'ın üst düzey çalışmasıyla pek savaşılabilecek kalibrede değillerdi.

2012

Akademi ve görüntü yönetmenleri birliğinin farklı tercihler yaptığı yıllardan biriydi 2012. Akademi, ödülü usta yönetmen Scorsese'nin Hugo filminde '3 boyut' teknolojisini belki de bugüne kadar en anlamlı şekilde sinematografi çalışmasına uyarlayan Robert Richardson'a verdi. Görüntü yönetmenleri birliğinin tercihi ise Deakins'in sektörde ustalık kalibresindeki en azılı rakibi olan, The Tree of Life'taki çalışmasıyla harikalar yaratan Emmanuel Lubezki olmuştu. Lubezki, daha sonraları 3 yıl üst üste bu dalda Oscar ödülünü kazanacak olsa da Akademi'nin geç yüz verdiği bir görüntü yönetmeniydi. Görüntü yönetmenleri birliği ise bugüne kadar 6 kere aday olan Lubezki'yi 5 işinde ödüllendirerek kendi dalı içerisinde zirveye taşıdı. Akademi'nin Hugo dahil olmak üzere tam 3 kere ödüllendirdiği Robert Richardson ise aslında 'görüntü yönetmenleri birliği'nin Roger Deakins'i konumunda kaldı. Deakins 13 kere Oscar'a aday olup hiç kazanamadı ama buna rağmen görüntü yönetmenleri birliği tarafından 3 kere ödüllendirildi. Richardson ise 10 Kere görüntü yönetmenleri birliğine aday olup hiç kazanamadı ama

Oscar tarafından 3 kere ödüllendirildi. Fincher'ın görüntü yönetmeni Cronenweth ise The Girl with the Dragon Tattoo ile belki de kariyerinin en iyi işini ortaya çıkarmasına rağmen bu yıl Richardson – Lubezki çatışmasının arasında pek fazla konuşulmadan kaybolup gitti.

2013

2013 yılı Deakins'in yine en güçlü senelerinden biri olmasına rağmen kaybettiği yıllardan biriydi. Ang Lee'nin görsel epey şatafatlı Life of Pi'sinin her bir karesi muazzam bir tabloyu andıran kareleri elbette Akademi'yi tam kalbinden vurdu Claudio Miranda ödülü beklendiği şekilde kazandı. Fakat görüntü yönetmenleri birliğinin tercihi ise Skyfall ile kariyerinde ilk defa böyle salt bir aksiyon filmini çeken ve görüntülerde adeta harikalar yaratan Roger Deakins'i ödüllendirdi. Öyle ki, Skyfall bugüne kadar çekilen 24 Bond filmi içinde açık ara en sinematografik film ve bir aksiyon/ajan filminin görüntü konusunda bu denli devleştiği film sayısı sinema tarihinde çok azdı. Fakat, Akademi'nin en iyi film dalında zaten Life of Pi gibi görüntü konusunda çok iddialı bir aday varken bir Bond filmini bu konuda ödüllendirmeyeceği tahmin ediliyordu. Spielberg filmlerinin gedikli görüntü yönetmeni Janusz Kaminski ise Lincoln'da mat renklerle çok stilize bir iş ortaya koymasına rağmen Miranda – Deakins karmaşasının ortasında kaldı.

2014

Daha önce Children of Men ve The Tree of Life ile Akademi'nin ödülü vermediği ama görüntü yönetmenleri birliğinin hakkını teslim ettiği Emmanuel Lubezki, Deakins'le beraber dünyanın en iyi iki görüntü yönetmeninden biri sıfatını hak etmeye başlayacak işlerini bu yıldan itibaren gerçekleştirmeye başladı. Cuaron'un uzayda geçen gerilimi Gravity'de özellikle 17 dakikalık plan sekans açılışı ve uzayda sıkışmışlık hissiyatı yaratan klostrofobik atmosferi

kuşkusuz çok değerliydi ve o yıl rakipsiz bir şekilde ödülün sahibi oldu. Deakins, bu yıl Prisoners ile aday olmuştu fakat belki de kariyerinin en iddiasız yıllarından biriydi. Bruno Delbonnel'in Inside Llewyn Davis'te, Philippe Le Sourd'un ise The Grandmaster'da harikalar yarattığı sinematografi çalışmaları bile Gravity'nin altında kalıyorken Deakins'in filmi Gravity'le aşık atabilecek bir güce sahip değildi.

2015

Lubezki'nin sinematografi çalışmalarının belki de zirvesi olarak nitelendirilebilecek olan Birdman, 120 dakika boyunca baştan sona tek plan çekilmiş hissiyatı yaratan tekniğiyle Lubezki'nin günlerce bel ağrısından yatmış olmasına sebebiyet vermiş olabilirdi. Fantastik türüne kaçan bir anlatıyı tek plan gibi çekmek ve oluşturmak kuşkusuz aşırı zor bir deneyimdi ve Lubezki 120 dakika boyunca tüm detayları aklımıza kare kare işeyecek görsel nüanslar ortaya çıkarmayı başarıyordu. Nitekim, üst üste ikinci Oscar'ını kazanarak Children of Men ve The Tree of Life'da görülmemesinin rövanşını almış oldu. Lubezki'nin en yakın rakibi The Grand Budapest Hotel'de yine görsel bir şov yapan Robert D. Yeoman idi. Wes Anderson'un belki de en sinematografik filmi olmasına rağmen Yeoman'ın Lubezki'nin sınırları zorlayan çalışmasını geçebilmesi çok zordu. Deakins ise bir Angelina Jolie filmi olan Unbroken ile yine bir adaylık almayı ihmal etmedi lakin yine şansı çok azdı.

2016

Lubezki, olağanüstü bir çalışmanın ürünü olan The Revenant ile üçüncü Oscar'ını üst üste kazanarak alanında rakip tanımadığını gösteriyordu, lakin bu yıl önceki iki yılda olduğu gibi rakipsiz olduğu da söylenemezdi; aksine çok güçlü bir rakibi vardı: John Seale. Mad Max: Fury Road ile hem post apokaliptik atmosferi hem de sarı mat görsel

dokuyu olağanüstü geniş kadrajlarla, müthiş bir aksiyon hızıyla ve adeta bir rock operasını andıran dinamizmiyle yansıtan Seale, yarışta Lubezki'nin ciddi bir alternatifiydi. Lakin, hem Akademi hem görüntü yönetmenleri birliği Lubezki'nin bu durdurulamaz başarısını ve yeteneğini tekrar tescilledi. Deakins ise bir yıl Coenlerle bir yıl Villeneuve ile çalışma geleneğini devam ettirirken çektiği Sicario ile adaylığı tekrar kaptı. Sicario kuşkusuz Deakins'in güçlü işleri arasında yer alıyordu lakin hem Lubezki'yle hem de Seale ile kapaşması çok zor bir yıldır.

2017

2017 yılı ne Lubezki'nin, ne Deakins'in ne Richardson'ın, ne de Kaminski'nin aday olmadığı bir yıldır. Lubezki o yıl film çekmediği için aday değildi lakin, Deakins (Hail, Caesar!), Richardson (Live by Night) ve Kaminski (The BFG) 'nin o yıl çekmiş oldukları birer film vardı. Fakat bu filmlerin hiçbiri Oscar yarışında iddialı filmler olmadığı gibi başarısız bulunan da filmlerdi. Richardson ve Kaminski'nin aday olmadığı çok rastlanmıştı fakat en vasat işinde bile Deakins'i aday yapan Akademi, Hail, Caesar! ile gayet güçlü bir sinematografi ortaya koyan Deakins'i bu yıl aday etmedi. Bu boşlukta ve mevcut adaylar içerisinde adeta yılın en trend filmine dönüşen La La Land beklendiği gibi şov yaptı ve hem açılışındaki muazzam tek plan müzikal sahnesi hem sinemaya aşkını ilan eden şaşıla sinematografisi ve her bir karesi hafızamıza kazınan renkleri, dokusu, koreografileri ile Linus Sandgren ödülün sahibi oldu. Görüntü yönetmenleri birliği bu yıl şaşırtıcı bir tercih yaparak ödülü Lion filmini çeken Greig Fraser'a verdiler. Şaşırtıcı olan şuydu ki, Sandgren'in bir rakibi varsa Moonlight'la James Laxton, Arrival'la Bradford Young ve Silence'la Rodrigo Prieto'ydu, kesinlikle beşlinin en iddiasız adayı Fraser değildi.

ULAŞILMAZLIĞI KIRMAK İÇİN PLATFORM KURMAK İSTEDİ

Blue belgeselinin yapımcısı ve Cannes'te gösterim yapan Djam'ın ortak yapımcısı Güverte Film tarafından düzenlenen Türkiye'nin ilk film iş fuarı Beyond 24'ü yaratıcısı Suzan Güverte anlattı.

Beyond 24 nedir?

Beyond24 sinema ve diğer yaratıcı sektörleri bir araya getirip, bilgi paylaşımı sağlamayı amaçlayan bir oluşum. Aslında bu alanda yapılan ilk Konferans Serisi ve Kariyer Alanı. Güverte Film tarafından oluşturuldu. Bu sene mekan olarak

KadirHas Üniversitesi bize kapılarını açtı. 3-4 Mart'ta gerçekleşiyor.

Ne kadar zamandır sektörün eksikliklerini araştırıyorsunuz? Ve Beyond24 hangi ihtiyaçtan doğdu?

Son 3 yıldır sektörle iç içe ve birçok organizasyonda çalıştık. Birçok konferans, panel ve etkinlik düzenledik. Buradan gözlemlediğimiz üzere daha fazla bilgi paylaşılması gerektiğine inanarak Beyond24 için yola çıktık. Sektör içinde öğrencilerin profesyonellere ulaşmakta zorlandığını görüyoruz hatta profesyonellerin diğer profesyonellere... Ortadaki bu ulaşılmağı biraz kırmak amacıyla herkese açık bir platform oluşturmak istedik.

Beyond24'ün konuları ve içerikleri hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

Bir filmin fikirden beyazperdeye kadar olan tüm süreçlerine değinmek istedik. Bu sebeple içerikleri ve konuşmacıları buna bağlı olarak araştırdık. Aynı zamanda film endüstrisi içerisindeki diğer yaratıcı sektörler ve sinema ile ilişkisi de önemli. Bu bağlamda içerikleri çeşitlendirmeye çalıştık. Etkinlikler içerisinde fikir aşamasından izleyici geliştirme, festival organizasyonu, oyuncu koçluğu ve usta yönetmenlerden masterclassa kadar bir yelpaze mevcut. Yavuz Turgul, Tony Gatlif ve Engin Alkan ustalar arasında...Onun

haricinde İstanbul Film Festivali Direktörü Kerem Ayan, Game of Thrones ve Stranger Things'de CGI yapmış Onur Çaylı, ünlü senarist ve yönetmen Ebru Ceylan gibi 50'ye yakın isim 2 gün boyunca ders veriyor olacaklar. Kariyer Alanında ise öğrenciler ve profesyoneller şirketler ile birebir görüşüp iş başvuru yapabilecekler.

Beyond24 gibi etkinliklerin bir şehir için önemi nedir sizce?

Bir şehrin gençlerin gelişimini, kültür ve sanatı, bilginin paylaşılmasını desteklemesi o şehrin halkını önemseydiğini gösterir. İstanbul gibi büyük bir şehrin ilk kez böyle bir konferans yapıyor olması biraz üzücü çünkü son zamanlarda yurtdışından çok büyük ödüllerle dönen yönetmenler ve yurtdışına bu kadar dizi zaten bir ülkenin sektörü merak ediliyor. İstanbul da bu sektörün kalbi. Bu şehrin sektörü sahiplenmesi ve burayı bir merkez haline getirmesi imajı açısından da, bu avantajı doğru kullanmak adına da çok önemli.

İstanbul dışında da bu etkinliği başka illerde yapmayı planlıyor musunuz?

Bu konularda finansal destek bulmakta zorlanıyoruz. İlkinin yaptık ancak diğer şehirlerde organizasyon için destek bulursak çok istiyoruz.

Kimler konuşmacı olarak katılacak?

Konuşmacılar arasında Tony Gatlif, Yavuz Turgul, Engin Alkan, Ebru Ceylan, Menderes Demir, Onur Çaylı ve daha bir çok isim var.

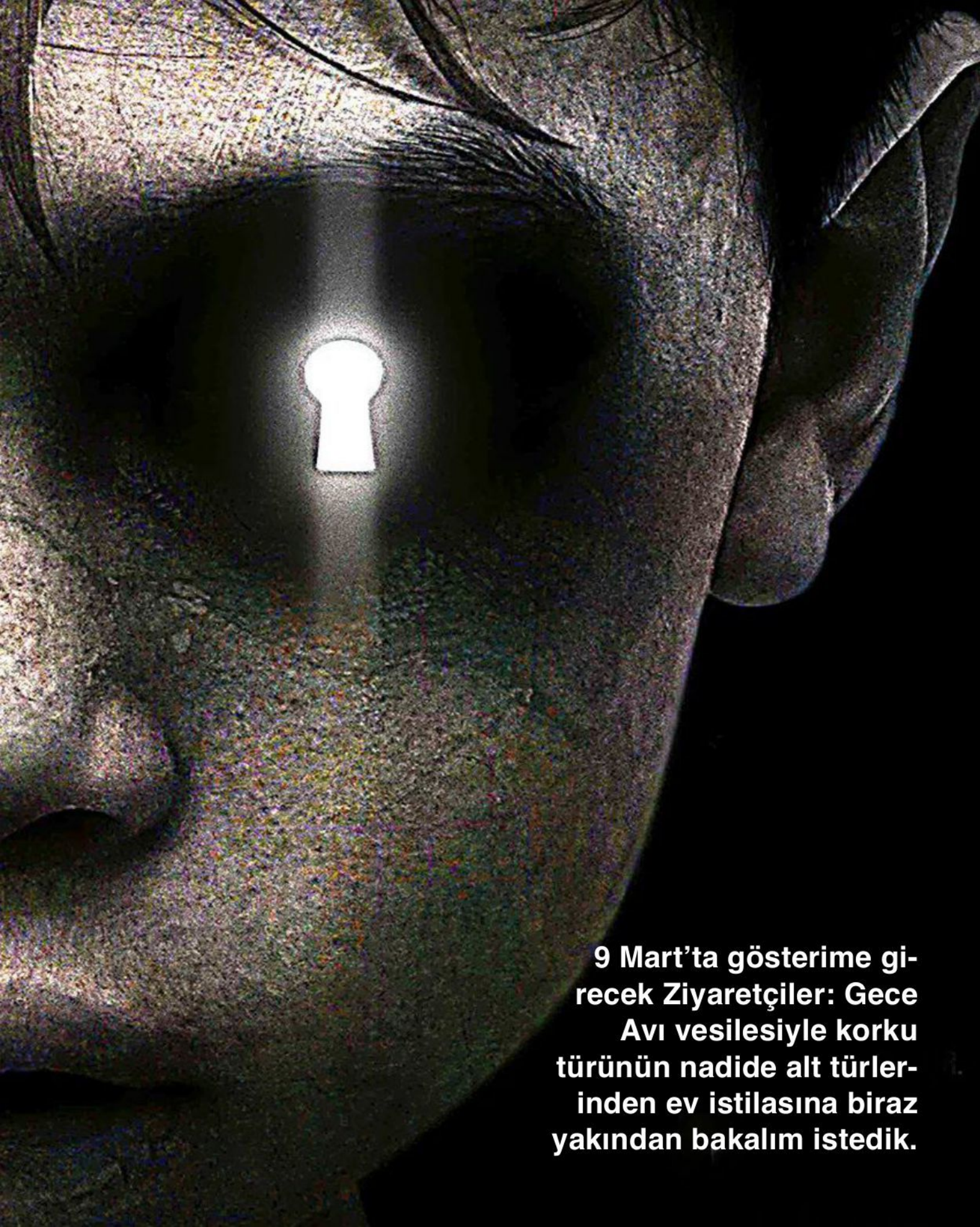
Size göre bu tür etkinlikler yeni nesil yapımcıların serüvenini nasıl etkilecek?

Bir yapımcı için sektör ile iç içe olmak ve network çok önemli. Hem alandaki gelişmeleri takip etmek, olası işbirlikleri için daha fazla insan tanımak ve vizyon geliştirmek için çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

N HERKESE AÇIK BİR
K

SUZAN GÜVERTE

**9 Mart'ta gösterime gi-
recek Ziyaretçiler: Gece
Avı vesilesiyle korku
türünün nadide alt türler-
inden ev istilasına biraz
yakından bakalım istedik.**

EVİNİZİ İSTİLA

ETMEYE GELDİK

MURAT KIZILCA

■ 2008 tarihli The Strangers'ın (Ziyaretçiler) devam filmi The Strangers: Prey at Night (Ziyaretçiler: Gece Avı), 9 Mart 2018'de gösterime giriyor. Bryan Bertino'nun yazıp yönettiği ilk film, ev istilası (home

invasion) alt türünün tipik bir örneği idi. Müthiş bir ilk bölümden sonra sebep-sonuç ilişkisine bağlanmayan final bölümü kimilerinde büyük bir hayal kırıklığına yol açmıştı ama film, alt türün hayranları tarafından baş tacı edildi. Bertino'nun iyi bir yönetmen olabileceğine dair önemli işaretler barındırıyordu ki daha ilk filmiydi. Finaldeki şu diyalogu unutmak mümkün değil herhalde:

- *"Bunu bize neden yapıyorsunuz?"*
- *"Çünkü evdeyiniz."*

Ancak sonrasında yine bir ev istilası filmi olan Mockingbird (2014) geldi. İlk filmiyle benzer artıları ve eksileri barındırdığından kariyerinde bir yerinde sayma olarak nitelendirilebilecek ikinci adımdan sonra eleştirmenlerce de beğenilen The Monster'ı (2016) yazıp yönetti. İlk iki filmine nazaran önemli bir ilerleme sayılabilecek film, Bertino'nun çok daha iyi işlerle karşımıza çıkacağına dair (hâlâ) en etkili emarelerden biri ama kendisine verilen kredi de yavaş yavaş tükenmek üzere. Bundan sonraki işi, yönetmenin kariyerinde büyük ihtimalle belirleyici olacaktır. Nitekim The Strangers: Prey at Night'in senaryosunu kaleme alan, ancak yönetmen koltuğuna oturmayan

Bryan Bertino da büyük olasılıkla durumun farkında.

Yeni film ise İngiliz yönetmen Johannes Roberts'a emanet edilmiş. Ucuz ve sıradan korku filmleriyle kariyerine başlayan Roberts, Storage 24 (2012) ile dikkatleri üzerine çekmiş, sonrasında ABD'li ortak yapımcılar ile beraber kotarılan The Other Side of the Door (2016) ve 47 Meters Down (2017) gibi düşük kalibreli korku filmlerini yönetmişti. The Strangers: Prey at Night yönetmenin Hollywood'daki ilk işi olacak ve önceki filmlerine bakarak yönetmen seçimi üzerinden filmde ne beklememiz gerektiği hakkında üç aşağı beş yukarı bir fikir elde etmemiz mümkün. Bu arada Roberts'ın geçen sene gişede iyi iş yapan köpekbalığı filminin şimdilik 48 Meters Down olarak isimlendirilen devamını çekmek için hazırlıklara başladığını da ekleyelim. The Strangers: Prey at Night'in konusu ilkinden pek de farklı bir film izlemeyeceğimizin kanıtı gibi: Gözlerden ırak terkedilmiş bir karavan parkında geceleme durumunda kalan bahtsız bir aile, maskeli üç kişi tarafından ziyaret edilir. Aynı ilk filmde olduğu gibi tipik bir ev istilası filmi konusu, ne eksik ne de fazla.

Aslına bakarsanız ev istilası filmlerinin fazlasıyla basit bir şablonu vardır. Olabildiğince sıradan bir ailenin ya da çiftin -bazen arkadaşları ya da akrabalarıyla birlikte- tanıtımı ile açılan

filmde denge, genellikle maske tayan yabancı biri ya da birilerinin ailenin ya da çiftin evine ya da geceyi geçirmek için başlarını soktukları ve o an için ev işlevi gören mekâna izinsiz girmesi ile bozulur. Saldırganlar ve kurbanlar arasında bir arbede başlar, cinayetler işlenir, eğer varsa saldırının gizemi çözülür (her zaman bir gizem ya da sebep olmak zorunda değildir, bazen kurbanlar aynı The Strangers filminde olduğu gibi tamamen tesadüfi biçimde rastgele seçilir). Finalde iki taraftan biri diğerini alt eder (ya da öyle görünür) ama iki taraf da kayıplar verir ya da ağır yaralar alır. Aile ya da çift, tehlike ortadan kalktıktan ya da geçici olarak uzaklaştırıldıktan sonra kayıplarının acısıyla yeni bir hayata başlar ve denge tekrar inşa edilmiş olur.

Sinema tarihi boyunca içinde ev istilası bölümü içeren birçok film vardır ama filmin bütünü bunun üzerine kurulu olmadığından bu tip filmleri ev istilası alt türüne dâhil etmemek gerekir. Örneğin When a Stranger Calls (1979) filminin ilk 20 dakikasında gerçekleşen ev istilası, şablona uygundur. Fakat filmin bütünü ev istilası üzerine şekillenmez. Bu nedenle gönül rahatlığı ile alt türün dışında tutulabilir. Ev istilası, korku türünün alt türü olarak konumlandırıldığından dolayı benzer temayı kullanan farklı türlerdeki filmlerin ev istilası filmi olup olmadıkları da tartışmalıdır. Örneğin komediler Home Alone (Evde Tek Başına, 1990) ve The Ref (1994) veya kara filmler Suddenly (1954) ve The Desperate Hours (1955) alt tür kapsamında değerlendirilmeli mi? Ben bu tarz filmlerin alt tür dışında bırakılması taraftarıyım. İstisnai bir örnek olarak Wait Until Dark'ı (1967) gösterilebilir. Gerilim olarak kategorize edilen film, barındırdığı korku öğelerinin fazlalığı ve ev istilası filmi şablonuna harfiyen uyması nedeniyle alt tür kapsamında değerlendirilebilir. Sonuç itibarıyla ev istilası filmlerinin üretimi 2000

yılı sonrasında ivme kazandığı ve alt tür olarak kabul görmesi ile şablonunun oturması da aynı dönemde gerçekleştiği için önceki yıllara ait filmler hakkında bu tip tartışmalı durumların oluşmasını doğal karşılamak lazım.

Ve tabii ki melez filmler; bir arada olamazmış gibi duran iki ya da kimi zaman daha fazla türün kalıplarından faydalanan filmlere artık aşinayız, misal korku-komedi filmleri. Hatta farklı türlere ait alt türlerin bir araya gelmesi de olağan bir durum haline geldi. Örneğin Attack the Block (2011) bilim kurgu türünün uzaylı istilasını alt türü ile korku türünün ev istilasını alt türünün mükemmel bir bileşimidir. Ev yerine bir apartman kompleksini koyan film, maskeli saldırganlar yerine de uzaylıları koyar. Sonrasında ise apartman kompleksinde yaşayanların bir araya gelip saldırganlara yani uzaylılara karşı verdiği hayatta kalma mücadelesini izleriz. Dolayısıyla herhangi bir ev istilasını filmleri listesinde Attack the Block filmini görürsem itiraz etmem ama kendi hazırladığım listeye kesinlikle dâhil etmem.

Görüldüğü gibi kategorize etme işinin en can sıkıcı tarafı bu iç içe geçmişlik. Son örnekten devam edersek Attack the Block filmini hangi alt türün altına ekleyeceğiz? Birkaç alternatif mümkün; ya her ikisine birden eklemek ya da hangi alt türün baskın olduğuna karar verip onun altına eklemek. Burada subjektif tercihler devreye gireceği için herkesin seçimi farklı yönde olabilir ve karmaşa başlar. Bana kalırsa filmde baskın olan uzaylıların istilasını, ev istilasını formatında bir anlatım yolu

tercih edilmesi bunu değiştirmez ve bilim kurgu türünün uzaylı istilası alt türü altına eklenmelidir. (İşleri daha da karıştırmamak için filmdeki komedi ya da aksiyon türlerinin kullanımından hiç bahsetmiyorum bile.) Sonuç olarak tam manasıyla saf ev istilası filmi diyebileceğimiz filmlerin sayısı çok fazla değildir diyebiliriz.

E bu kadar lafın üzerine bir en iyi ev istilası filmleri listesi eklemek kaçınılmaz oldu sanırım. Aşağıdaki liste yapım tarihi sırasına göre dizilmiş, en sevdiğim 20 ev istilası filmini iğeriyor.

1. Lady in a Cage (1964)
2. Wait Until Dark (1967)
3. Straw Dogs (1971)
4. Death Game (1977)
5. Funny Games (1997)
6. Panic Room (2002)
7. Haute tension / High Tension (2003)
8. The Dark Hours (2005)
9. Ils / Them (2006)
10. À l'intérieur / Inside (2007)
11. The Strangers (2008)
12. Secuestrados / Kidnapped (2010)
13. Cherry Tree Lane (2010)
14. You're Next (2011)
15. Mientras duermes / Sleep Tight (2011)
16. The Aggression Scale (2012)
17. Kristy (2014)
18. Berkshire County (2014)
19. Emelie (2015)
20. Hush (2016)

**İLAN VERMEK İÇİN
ESKİ ALIŞKANLIKLARA**

SON

C I N E D E R G İ

email: cinedergi@gmail.com

Tif: 0542 453 04 78

YARINA NE KALDI?

SEMRA GÜZEL KORVER

BELGESELÇİ

Sadece “belgesel sinema” değil herhangi bir kavramı tanımlamak oldukça zor ve ciddi bir sorumluluk gerektiriyor.

Biliyorsunuz, zaman zaman buradan belgesele gönül ve emek vermiş, belgesel sinemamızın gelişimine katkılar sağlamış kişilerle söyleşiler yapıyorum. Bugünkü konuğum Yrd. Doç. Dr. Hakan Aytekin. Bir yönetmen, senarist, yazar ve akademisyen. Belgesel Sinemacılar Birliği kurucu ve aktif üyesi. Benim 22 yıllık arkadaşım. O, Maltepe Üniversitesinde ders veriyor ama bu söyleşi için doktora jürisinde yer aldığı İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesinde buluştuk. Akademi ile sektörün birlikte çalışmasının gerekliliğinden, festivallerden, sinemadan, özellikle belgesel sinemadan, yeni projelerden, kitaplardan, araştırmalardan söz ettik fakat Cine Dergi’de bize ayrılan yerin sınırlılığı nedeniyle sohbetimizin sadece bir bölümünü sizinle paylaşabiliyorum.

Belgesel Sinema alanında pek çok kimliğin ile yer aldın. Hem teori hem pratiği içi içe götüren biri olarak, belgesel sinema tanımının nasıl?

Sadece “belgesel sinema” değil herhangi bir kavramı tanımlamak oldukça zor ve ciddi bir sorumluluk gerektiriyor. Akademisyenlerin ve sinema yazarlarının çoğunun bu zorluğa ilişkin serzenişte bulunduğunu ama neyin belgesel sinema olmadığı konusunda bazı kıstasları sıraladığını görebilirsiniz. Yani tanımlar eleştirilerin içinde örtük olarak yapılıyor. Ben de tanımdan çok bir yorum yapıyorum. Sinemanın iki temel türünü “belgesel” ve “imgesel” olarak ikiye ayırırken, iki türün temel çıkış kavramlarını ve görüntülenenin “ne” olduğunu esas alıyorum. İmgesel filmlerde “imge”den yani düş ya da yönetmenin hayal ürününden, belgesel filmlerde ise “belge”den yola çıkılıyor. “Belge” belgesel sinemacı tarafından yaratılmamış olandır; onun dışında, ondan önce ve ona rağmen var olan, bir gerçeğe tanıklık eden, bir gerçeğe karşılık gelen insandır, mekândır, olaydır, yazıdır, sözdür, görüntüdür, resimdir, vb. Belgesel sinemacının yaptığı iş bu “belge”ye bir yorum getirmektir. “-sel” eki kadar bizim varlığımız. Yaptığımız yorumla

kendimiz dışındaki gerçekliği kendi gerçekliğimize dönüştürüyor ve yarına aktarabiliyoruz.

Belgesel sektörü içinde hem akademik hem de pratik anlamda yer almak nasıl bir duygu? Sana ne sağlıyor?

Akademide olmak tedirgin bir özgürlük sağlıyor. Yaptığından emin olmamak, kuşku duymak ile yenilik peşinde olmak iç içe geçiyor. Akademide olmanın en kötü yanı insanı üretimden kopartması, biraz da yönlendirmesi. Araştırma, sorgulama, yorumlama, eleştirme yanımızı geliştiriyor ama bakışımızı ya da yaklaşımımızı disipline de ediyor. Akademi üretime değil, üretilmiş kafa yormayı öncelikli kılıyor. Belgesel sinema alanındaki akademik çalışmaların ciddi bir kısmı olgular, kavramlar, filmler ve yönetmenler üzerine yapılan yorumlardan oluşuyor. Bu anlamda, alan açıcı değil, alan yorumlayıcı bir işlevi var akademinin. Üretmekle yorumlamak önemli bir çatışma alanı ve ben ikisini de bir arada yaşıyorum. Umarım eğrisi doğrusuna denk geliyordur.

Seni anlıyorum. Peki, yakın bir zamanda Hakan Aytakin imzalı bir belgesel izleyebilecek miyiz?

Yarama fena halde parmak bastın... Vakit yok, nakit yok... Yapamıyorum ama yapmak istiyorum. Bir projeyi epeyce olgunlaştırdım. Her an çekebilirim. Lakin kar yağmasını bekliyorum. Bizim yapım koşullarımız da iklim gibi değişti... Öz kaynaklar ve cesaretimizden başka sermayemiz kalmadı. Bakalım; her an kar yağabilir ve ben her an deklanşöre basabilirim.

Türkiye’de Toplumsal Değişme ve Belgesel Sinema kitabı nasıl doğdu? Bu kitabı yazmak-taki motivasyonunun neydi?

Belgesel sinema alanında ne yazık ki literatürümüz zayıf. Akademik alanda yapılan tezlerin yanı sıra makaleler de olmasa, neredeyse yayın yok. Çalışmaların azlığı ve ister istemez sınırlılıkları nedeniyle Türkiye’deki belgesel sinemaya bütünlüklü bakışın yeterince yayınlara dönüşmediği bir gerçek. Türkiye’deki belgesel sinemanın tarihi henüz yazılmadı, bu sinema henüz dönemselleştirilmedi. Oysa “tarihsiz” değil, “talihsiz”iz. Benim kitabım bu boşlukta doğdu; hem bir tarih denemesi yapmaya, hem de belgesel sinemacıların kendi alanlarına nasıl baktıklarını ele almaya çalıştım. “Talihsizliği”

giderme konusunda bir başlangıç yapmak istedim. Belgesel sinemayı var eden toplumsal koşulların, özellikle de toplumsal değişimin Türkiye'deki belgesel sinemayı nasıl etkilediğini, dönemsel olarak ne tür temaların ve yaklaşımların belirginleştiğini incelemeye ve kavramsallaştırmaya çalıştım.

Türkiye'de belgesel sinemanın bugününü nasıl değerlendiriyorsun?

Sanat ekonomik ve toplumsal koşulların bir ürünü ya da yansıması. Hele ki belgesel sinema için bu durum birçok sanattan çok daha belirgin. "Gerçek"le varlığını ortaya koyan belgesel sinema, son yıllarda önemli bir "gerçek"le yüz yüze: Yapılamıyor, yayınlanamıyor. Ciddi bir bocalama içindeyiz. Belgesel sinemamız yapımcısız bir sinema; kâr amacı güdülmeyen, ekonomik döngüsü seyirci ya da yayın üzerinden yapılmayan bir sinema. 1990'lardan itibaren hem kamu hem de özel kurumların artan desteği; siyasal, toplumsal ve kültürel alanlardaki özgürleştirici, yüreklendirici ortamlar belgesel filmlerin üretimini ve seyredilmesini önemli ölçüde artırmıştı. Ancak son yıllarda kamunun mali desteği iyice azaldı, televizyonlarda haber belgeselleri dahi kendine yer bulamıyor. Festivallerin hali içler acısı... Özel gösteriler dışında seyirciye ulaşamayan belgesel filmler şu an için arşiv dışında bir değer ifade edemiyor. Bu sınırlılıklar belgesel ekiplerini ve projelerini ya minimalleştiriyor ya da "ticari" yaklaşımları cazipleştiriyor. Bu yanıla umutsuz bir ortam. Ama bir yandan da belgesel sinemanın en önemli malzemesi olan "gerçek"ın işlenmesi için pek çok çelişki belirginleşiyor. Muhtemelen bir süre sonra bu koşulların ürünü olarak çok sayıda belgesel film ortaya çıkacak.

Akademi dünyasında belgesel eğitimi nasıl yürüyor?

"Türkiye'de sinema ya da sanat eğitimi nasıl yürüyor?" diye sormak daha yerinde olur.

Öyle sormuş olayım o zaman.

Yürümüyor Semra. Niye dersin?

Niye?

Çünkü bilginin ve estetiğin değeri "metalaştığı", "pazar"la ilişki kurduğu oranda kabul görüyor. Yani genel bir sistem sorunu bu... Belgesel sinemaya bakıldığında ise metalaşması pek mümkün olmayan bu alanın durumu daha da trajik. Sinema ile ilgili fakülte ya da bölümlerde bile bir eklenti gibi duruyor. Ders programlarında sinema tarihinin pek çok türünün, akım ve kuramlarının anlatıldığı derslere

rastlarsınız; belgesel sinema ise sadece bir derstir... Ama belgesel sinema aynı zamanda bir "inat alanı". Bir biçimde çatlaklardan sızıyor, duvarın ardına geçiyor, perdeyi aralıyor, kendini var ediyor. Bu var olma biçiminde öğretim planlarından çok öğretim kadrosu belirleyici oluyor, bir de atölyeler. Bazı üniversitelerin sinema atölyeleri çok çok önemli bir üretim merkezi. Zaten son yıllarda öğrenciler hem "profesyonel"lerden daha çok belgesel film üretiyor, hem de gözden ırak pek çok olguyu, temayı, kahramanı görünür kılıyor.

Belgesel film festivallerinin geldiği noktayı nasıl yorumluyorsun? Festival ve ödülleri nasıl okumak ve organize etmek gerekir sence?

Belgesel sinemanın en önemli seyir ortamlarından biri olan festivaller yapılamıyor, yapılanlar sönükleşiyor ya da belgesel sinema bazı festivallerden kapı dışarı ediliyor. Kamu desteği olmadan herhangi bir festival yapmak çok zor. Süreç içinde bir bağımlılık ilişkisi geliştirildi. Genel olarak seyircinin sinemayla ilişkisi gişe filmleriyle yürüyor. Art house işler küçük bir kitlenin, küçük organizasyonların, küçük salonların ötesine taşamıyor. Bu durum belgesel sinema için çok daha belirginleşti. Uluslararası birkaç festivalde, bir eklenti olarak belgesel sinema varlığını kerhen sürdürüyor. Kamu desteği ile yapılan festivallerin organizasyon şeması, jürileri, konseptleri giderek "resmi"leşiyor... Kamusallaşmıyor. Oysa belgesel sinema kamusal bir sinema. Kamu yararına hayatımızın farklı yönlerini, yüzlerini, "gerçeklerimizi" sorgulayan, egemen aklın ve yaklaşımların ötesine geçen bir sinema türü. Bu yanıyla politik bir sinema. Politika ve propagandanın bakış açısına göre yer değiştirebildiği bir alan. Toplumsal koşullar bu sınırları iyice bulanıklaştırdı. Sonuçta festivallerin içerikleri yoksullaştı. Ödül olgusu ise ayrı bir sorun. Ödüller bir yandan motivasyon kaynağı oluyor, az da olsa yapım desteği sağlıyor ama bir yandan da bir manipülasyon ortamı yaratıyor. Tema ve yaklaşımları önceleyen festivaller alanın dinamiklerini de belirliyor son yıllarda...

Hakan bir de üretmek ve ürettiğini paylaşmanın coşkusunun yerini ödül avcılığı almış. Festivallerin en önemli katkılarından biri sinemacılarla seyirciyi bir araya getirmesi. O buluşmanın büyüğü bambaşka ama sadece ödüle yoğunlaşmış bir "belgeselci" grubu da oluşmuş durumda.

Maalesef öyle bir durum da var. Hatta festivale gelip sadece kendi filmini izleyip giden yönetmenler de var. Genel olarak ne üretildiğinden çok kendisinin ne kazandığına bakıyor. Sekterleşen bir yönetmen modeli

belgesel sinemanın doğasına uygun değil ve olmamalı da.

Her şey bir yana, öte yandan belgesel sinema ile ilgilenenlerin sayısı her geçen gün artıyor. Bu durumu belgesel sinema ekolü yaratma ve kalite açısından nasıl değerlendiriyorsun?

Sevgili Hayri Çölaşan'ın kameraarkasi.org verilerinden hareketle belgesel film üretmiş üç

bine yakın yönetmen, dokuz bine yakın film adına ulaşıyoruz. Nicelik olarak inanılmaz bir büyüklük bu. Ama bu ürünlerin büyük çoğunluğu içinde belgesel unsurlar barındıran ancak yeterince sinemalaşmamış ürünler. Bir kısmı kültürel envanter oluşturan, bir kısmı olguları yüzeysel olarak ve sese dayalı biçimde ele alan belgeler...

Araştırma, finans, zaman ve hepsinden önemlisi bir sanatçı olarak belgesel film yönetmenin varlığı gibi kısıtlar niteliği olumsuz yönde etkiliyor. Ekol denilince benzer yaklaşım ve yöntemleri kullanarak diğerlerinden

ayrışanlar akla geliyor. Belgesel sinemamızda Suha Arın Ekolü dışında böyle bir oluşum olduğunu düşünmüyorum. Biraz da 1990 sonrasındaki haber belgeselciliğinde bir tür ekolleşmeden söz edilebilir. Belgesel sinemada benzerlik deyince bir de "konuşan kafalar" gibi ortak noktalarımız var, çokça. Tabii bunları kastetmiyoruz...

Aslında insanların belgesel üretmek is-

temesi çok güzel. Bu beraberinde düşünmeyi, sorgulamayı da getiriyor. En azından belge - bilgi üretimini arttırıyor. Evet seninle aynı fikirdeyim pek çoğu bir belgesel film değil ama bu yönelimin yine de toplum için hayırlı olduğunu düşünüyorum.

Belgesel film her durumda değerli bir ürün. Değeri belgeden, belgenin yaşam tanıklığından geliyor. Ancak yeni belgesellerde, daha doğrusu genç

belgeselcilerde ele alınan olgudan çok tema, derinlikten çok yüzey, sinemadan çok teknoloji öne geçiyor. Birbirlerine sordukları "Filmi hangi kamerayla çektin?" sorusuna o kadar çok rastlıyorum ki. Kuşkusuz teknik olarak seyir zevki yüksek ürünler bunlar ama içleri araştırma, bilgi ve sinema estetiğinden giderek daha uzaklaşan ürünler...

Söylediklerine katılmamak mümkün değil. Şu soruyu sorayım o zaman: Belgeselde aradığın özellikler, olmazsa olmazların neler?

Tarihsel derinlikten gelen, yatayda genişleyen, geleceğe uzayan bir ağaç gibi olmalı belgesel filmler. Anı kaydetmenin ötesine geçmeli. Bizdeki örneklerde çokça es geçilen "sinema" filmlerimizin temel derdi olmalı. Temalar, ideolojiler, kahramanlar kadar sinema dili ve sanatın şekillendirdiği bir ürün olmalı belgesel film. Ancak

o zaman hayata ve insana dokunabiliriz; yarına kalabiliriz.

"Yarına kalabiliriz" dedin, aklıma Belgesel Sinemacılar Birliği için 20 yıl önce ürettiğin o muhteşem slogan geldi. "Yarına Ne Kaldı?" Sahi, Yarına Ne Kaldı?

Yavuz Turgul'un "Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni" filminden ilhamla söylüyorum: Seyredilemeyen belgesellerin unutulmaz yönetmenleri...

TÜRKİYE'DE TOPLUMSAL DEĞİŞME ve **BELGESEL SİNEMA**

HAKAN AYTEKİN

**Sinema yazarı Fırat Sayıcı'nın ikinci kitabı
"Yeni Başlamayanlar İçin Sinema"
Fam Yayınları'ndan çıktı!**

Türk ve Dünya sineması üzerine akademisyenlerin, sinema öğrencilerinin ve de sinemaya ilgi duyan, işin daha derinine inmek isteyen sinemaseverlerin rahatlıkla okuyabileceği "Yeni Başlamayanlar İçin Sinema" önemli bir arşivlik eser..

fam
YAYINLARI

KISA FİLM SEKTÖRÜMÜZÜN BİR DENGE UNSURUNA İHTİYACI VARDI

UZUN FİLMİN KISASI

FIRAT SAYICI

Bu ay köşemin konuğu Sidar Serdar Karakaş. Kendisi uzun yıllardır sinema sektörünün içinde. Geçtiğimiz aylarda kurduğu Kısa Film Yönetmenleri Derneği'nin de kurucu başkanı.

Bu ay köşemin konuğu Sidar Serdar Karakaş. Kendisi uzun yıllardır sinema sektörünün içinde. Geçtiğimiz aylarda kurduğu Kısa Film Yönetmenleri Derneği'nin de kurucu başkanı. Benim de danışmanlığını yaptığım derneğin kurulum amacı, hedefleri ve kısa film dünyası üzerine keyifli bir söyleşi yaptık. İyi okumalar... **Türkiye'de herhangi bir dernek kurarak taşın altına elini koymak biraz deli işi. Cesaretinden dolayı öncelikle tebrik ederim seni. Bu derneği kurma fikri nasıl ortaya çıktı?**

Biliyorsun dört yıldır Antalya Sinema Derneği başkanıyım aynı zamanda. O dernekte de kısa filme yönelik projeler gerçekleştirdim ancak daha kapsayıcı bir derneğe ihtiyacı olduğunu düşünüyordum hep. Biraz da ihtiyaçtan ortaya çıktı. Son yıllarda festival sayısı arttı, iyi kısa filmler yapılmaya başlandı. Hatta farkındasıdır sende kısa film göstermek bile popüler bir etkinlik haline geldi. Tüm bunların içinde bir denge unsuruna ihtiyaç vardı. Derneğin kurulma fikri bu noktada ortaya çıktı.

Kısa film yönetmenleri derneğinin kısa sürede Türkiye'deki festivallerde de söz sahibi olacağını düşünmekteyim. Bu konudaki çabalarını da görmekteyiz. Sence festivallerin kısa film alanında en büyük eksiklikleri nelerdir?

Dernek, festivallerle kısa filmciler arasında bir tür iletişimi güçlendirme, dengeyi sağlama unsuru olarak çalışacak. Kısa filmi bilen, anlayan festivaller var ama çoğunlukla rastgele yapıldığını düşünüyorum. Mesela ülkedeki en önemli festivallerin kısa film koordinatörlerinin çoğunun bu alanla ilgili uzman olmadığını biliyoruz hepimiz. Kısa film sinemadır ancak bambaşka bir alandır ve ayrı bir uzmanlık gerektirir. Festivallerdeki danışmanlar, jüriler ve hatta konukların bir bölümü bu dikkate alınarak belirlenmeli.

Derneğe üye olmanın kati kuralları ve yolları neler?

Derneğe üye olmanın tek bir şartı var. Bir filmle bir festivale seçilmiş olmak.

Derneğe üye olanların avantajlarından da bahsedermisin?

Aktif çalışan bir derneğin üyesi olmak zaten başlı başına bir avantajdır. Benim önüme çok sık CV gelir. CV'lerde ilk baktığım eğitimle, ilgi alanıyla ilgili bir sivil toplum örgütüne üye olmuş mu, aktif görev almış mı, gibi şeyler oluyor. Çağdaşlaşmanın, uzmanlaşmanın ilk işaretlerini oralardan alıyorum. Kısa Film Yönetmenleri Derneği projeler üreterek, gerektiğinde kısa filmcilerin haklarını savunarak, kısa filmi mümkün olduğunca gündemde tutarak avantaj sağlayacaktır üyelerine.

Sidar Serdar Karakaş kısa filmin geleceği hakkında ne düşünüyor?

Kısa filmin geleceğin sineması olacağına inanıyorum. Uzun filmlerin bile süresi kısalıyor artık. Dünya hızla değişiyor, mesela dünyaca ünlü youtuberların bile ortalama izlenme süreleri 3 dakika. Odaklanma süresi de son 15 yıla göre yarı yarıya düştü. İster istemez daha kısa sürede anlatılacak hikayelere yönelecek bence sinema. Gelecek 10 - 20 yıl içinde sinema salonları varlığını sürdürmüş olursa kısa filmlerin 5- 10 filmlik paketlerle vizyona girebileceğini düşünüyorum.

Tabii o zaman çekilecek kısa filmler bugün konuştuğumuz kısa filmler mi olur şüpheliyim.

Kısa film çekmek isteyen yönetmen aday arkadaşlara ne tavsiyelerde bulunmak istersin?

Gençlerin film yapma isteğini çok iyi anlıyorum ve destekliyorum. Onaylanmak, ödüllendirilmek neredeyse her insanın isteyebileceği şeyler. Yönetmenlerin filozof olması gerektiğini düşünüyorum aynı zamanda. Yaşamla, doğayla, siyasetle, varlıkla ve hatta yoklukla ilgili fikirleri olmalı yönetmenin. Bu fikirlerle de seyircinin birkaç adım önünde olmalı. Öteki türlü iyi bir film yapmanın mümkün olmayacağı kanaatindeyim. Bu yüzden tekniğe verdikleri önem kadar fikirlere, hayata, felsefeye, insana da önem vermeli. Derinliği olmayan çok iyi görüntünü bir film değil ancak video kaydı olabilir.

Derneğin kısa ve uzun vadedeki amaçlarını, hedeflerini öğrenmek isterim...

En öncelikli hedefimiz kısa film yönetmenlerinin çektikleri filmlerden para kazanmalarını sağlamak. Birkaç yıl içinde tüm festivallerle işbirliği protokolü yapmak istiyoruz. 8 Mart'ta kadın üyelerimizin filmlerini İstanbul'da göstermeyi planlıyoruz. Yine Mart ve Nisan aylarında üyelerimizin filmlerini üniversitelerde göstermek için bir çalışma başlattık.

GÖREVİMİZ TATİL Mİ

Murat Şeker'in Görevimiz Tatil filmi yönetmenin Çakallarla Dans filmi gibi yeni bir seri olabilir mi bilinmez ama Şeker filmine çok güveniyor. Demet Akbağ ve Zafer Algöz gibi iki duayen ile çalıştığı için çok mutlu...

SERDAR AKBIYIK

■ Murat Şeker'in filmleri izleyiciyi hem güldürür hem de duygulandırır.

Aşk Tutulması, Çakallarla

Dans ve birçok filmi izleyici tarafından beğenildiği gibi eleştirmen gurubundan da negatif tepkiler almadı. Şahsen benim de filmlerini beğendiğim yönetmenin en önemli özelliği üretimlerindeki o belli belirsiz Yeşilçam tadı. Bu yüzden onun filmlerini hep daha samimi bulmuşumdur. Son filmi Görevimiz Tatil'de uçuk kaçık bir ailenin tatil serüvenini beyazperdeye taşıdı. Demet Akbağ, Zafer Algöz, Sarp Apak gibi önemli isimlerle kotardığı filmi ve sinemada neleri hedeflediğini Murat Şeker'e sorduk...

Senaryonun yazım hikayesini alabilir miyiz?

"Görevimiz Tatil" projesi ve dolayısıyla da senaryosuyla ilgili 3 farklı motivasyonumuz vardı. Birincisi İstanbul dışında kırsalda film çekmek, ikincisi Demet Akbağ ile çalışmak ve en önemlisi mizahımızın eleştirel dozunu çaktırmadan yükseltmek. Yaklaşık 1 sene sürdü senaryo üzerine çalışmamız. Ali Tanrıverdi ile birlikte bayağı kafa patlattık. Dönem dönem de Demet'in fikirlerini aldık. Yani tereciye tere satmak yerine biz ondan tere aldık. Aile komedisi çatısı altında

gelişen öykümüz 9 yıldır tatile çıkmayan bir ailenin konu edilmesiyle bizim de asıl anlatmak istediğimiz mesele için çok güzel bir taşıyıcı öykü haline geldi. Asıl soru şu: İsteddiğimiz hayatı yaşayabiliyor muyuz? Özellikle de büyük şehirlere sıkışıp kalmış, doğadan ve doğallıktan uzak yaşayan milyonlar için bunu söylemek hıyali zor. Yani bizim filmizin konusu olan Mutlu ailesi tıpkı kendilerine benzer milyonlarcası gibi aslında mutsuz. Doğaya yaklaştıkça kendilerini de buluyorlar.

Cast'ı hazırlarken nelere dikkat ettiniz?

Senaryo yazım sürecinde oyuncular belli miydi, eğer belliyse karakterleri yazarken onlardan etkilendiniz mi?

Benim iddialı olduğum en önemli konu aslında cast yani oyuncu seçimi. "Çakallarla Dans" gibi bir projenin seriyeye dönüşmesindeki en önemli etken oyuncu seçimi aslında. "Görevimiz Tatil'e" başlarken de en hassas nokta buydu. Doğru, uyumlu ve yeni bir kadro kurmak. Hakan Bilgin ve Filiz Ahmet dışında tamamı ilk kez çalıştığımız bir oyuncu kadrosu oldu. Demet Akbağ ve Zafer Algöz gibi 2 duayen oyuncunun yanı sıra Enis Arıkan, Onur Dilber, Sinan Çalışkanoğlu, Sarp Akkaya gibi yeni nesil oyuncularla da çalışmış olduk. Sonuçtan da fazlasıyla memnunum.

Demet Akbağ ve Zafer Algöz gibi ağır

LI VE YERLİ BİR PROJE

MURAT ŞEKER

komedyenlerin performansında yönetmenin etkisi ne kadardır? Bu anlamda ünlü komedi oyuncularının filmlerini çekmenin kendine has zorlukları var mı?

Aslında formül belli: Tereciye tere satmamak. Tecrübeli ve iyi oyuncularla çalışmak büyük bir şans. İvrir zıvır şeylerle uğraşmak zorunda kalmıyorsunuz. Ben yaratıcı bir yönetmenim ve oyuncularla diyalogum her zaman iyi olmuştur. Şahsen bir zorluk yaşamadım. Setteki etkileşim karşılıklıdır. Performans göstermek kadar performans almak da bir sanattır. Filmi izleyince ne demek istediğimi anlayacaksınız.

Deminki soruyla bağlantılı olarak oyuncularınıza hareket serbestisi sağlar mısınız? Bunun dengesi nedir?

Ben doğaçlama seven bir yönetmenim. Setteki coşkunuğa, kaydedilen “o an”ın büyümesine inanırım. Ama her sahne kendi özel ve özgün hikayesine sahiptir. Bir sahnedeki serbestlik başka bir sahnede gevşekliğe yol açabilir. Mesele tam olarak nerde ne kadar olmalı sorusunda yatıyor zaten. Bu da yönetmenin yorumu aslında. Her yönetmene göre değişir.

Çılgın Aile Tatilde veya buna benzer Hollywood yapımı filmler var. Sizin filminizde bu filmlerden etkilenme var mı? Sinematografik olarak komedisinin bir benzerliği var mı?

Tatile çıkan aile filmlerinin sayısı tahmin ettiğinizden çok daha fazla olabilir. Bunların arasında sivrilen ve popüler olanlar var. Bir çeşit alt tür. Günümüzün revaçtaki tabiriyle “Görevimiz Tatil” milli ve yerli bir proje.

Yeşilçam döneminde aile komedilerinin Türk komedisinin temeli olduğu görülür. Günümüzde ise daha çok arkadaş veya kanka komedileri revaçta. Sizin filminiz bu anlamda biraz da Yeşilçam’a bir gönderme olarak kabul edilebilir mi, yorumlar mısınız?

Evet kabul edebilirim zaten ben bunu misyon olarak seçmiş bir sinemacıyım.

Türk sinemasının belli kodları var “aile komedisi” tam da bu kodların merkezinde yer alıyor. “Görevimiz Tatil” bu özelliğiyle eski Türk filmlerine tam bir atıf olmasa da modern bir türevi olarak düşünülebilir.

Filminiz Ege’de geçiyor sanıyorum. Ege’yi tercih etmenizin sebebi nedir?

Filmimiz İstanbul’da başlayıp Ege’de bitiyor. Bugünlerde birçok insanın hikayesi de öyle değil mi zaten? Tersine göç için en önemli çekim merkezi Ege. Tatil için ilk akla gelen yer Ege. Benim de çağının aynası olmak gibi bir vazifem var doğal olarak. Ayrıca benim de kalbim Ege’de kaldı. Biz filmi İzmir, Ödemiş ve Birgi’de çektik. Ama benim favori bölgem Kuzey Ege. Ailem de 10 yıldır oralarda.

Türk Gibi Başla Alman Gibi Bitir ve Deliormanlı’yı saymazsak komedi filmlerinin unutulmaz yönetmeni olma yolunda sağlam adımlar atıyorsunuz. Kendinizi ifade etmek açısından komedi filmleri daha doğru bir tercih mi sizin adınıza?

Mizahın gücüne ve büyüüne inanıyorum. Kalp kırmadan güler yüzle çatır çatır doğruları yüzüne söylemek gibi. Ayrıca yaşadığımız şu dönem o kadar depresif ve kriz dolu ki yaptığımız mizah en başta benim ruh sağlığım için bir ilaç vazifesi görüyor. Topluma bir nebze olsun ilaç olursak ne mutlu bana.

Sinemacılar kendilerini kanıtladıktan sonra çizdikleri kariyerin dışında üretimler yaparlar çoğunlukla. Mesela Peter Sellers’in Being There veya Robin Williams’ın Baskı filmi gibi. Sizin böyle sürpriz bir tercihiniz olacak mı? Sizin kariyerinizdeki bir sinemacı için “sürpriz tercih” ne olabilir veya hangi tür olabilir?

Evet özellikle de oyuncu-komedyenlerin böyle bir telaşı olabiliyor. Kemal Sunal’ın da bu yönde bir gayreti vardı. Bunda komedinin elit bir kesimde her daim küçümsenen, halk kesiminde de gevrek gevrek gülünen bir sanat olmasının etkisi var. Komedi yapan oyuncu da “aslında görüldüğüm kadar komik değilim, ciddi

şeyler de yapabilirim” kaygısı oluyor. Yönetmenlik daha az kaygılı bir konumda komedi konusunda. Arka plandasını, akışı değiştirebilirsiniz ve aslında bunu çok da dert etmezsiniz. Benim derdim “zamana dayanıklı filmler” yapabilmek. Pirimiz Ertem Eğilmez gibi.

Çakallarla Dans serisinin başarısı ortada bunu devam ettirecek misiniz? Bu konuda yapılan eleştiriler var bunları nasıl karşılıyorsunuz? İş yapan bir filmi devam ettirmenin neresi hata olabilir? Bu eleştirilerin sebebi sizce nedir?

Valla benim çocukluğumdan hatta doğumumdan önceden beri Batman, Superman, James Bond serileri var. Hatta “Batman Superman’a Karşı” diye film bile yaptılar. “Star Wars” bitmek bilmiyor mesela. Mesele her daim ilgi çekebilecek karakterler yaratabilmekle ilgili. Seri filmlerin devamı sağlayan şey karakterlerdir. “Çakallarla Dans” da çok özel bir proje. 2010’lar Türkiye’sinin bir izdüşümü gibi. Üstelik biz seriyi çok değerli bir oyuncu kadrosuyla yapıyoruz. Hepsi tiyatrocudur. Yani hem oyuncular hem de 3 tanesinin

de kendi tiyatrosu var. Bizi eleştirenler ülke gerçeklerinden biraz uzak olanlar bence. Biz yapmaktan büyük keyif alıyoruz.

Bir çok elit yönetmenin televizyon dizisi de yönettiğini görüyoruz. Siz bu konuda bir çekinceye sahip misiniz? Bu noktada en büyük sıkıntı nedir.

Ben aynı zamanda yapımcıyım. Kendi yolumu çizirken bunu hep gözettim. Büyük riskler aldım ve almaya da devam ediyorum. Televizyon sistemi yetenek öğütme mekanizması ülkemizde. Önce popüler edilip iyi para kazandırılıp sonra üzeriniz çizilebiliyor. Üstelik reyting sistemi gibi engisizyon mahkemsini andırtan bir düzen var. Sinema daha doğrudan demokrasi bence. Halk olumlu ya da olumsuz hemen tepki gösteriyor. Bne zihnimi koruyorum sadece. Düzenli para kazanmanın sanatçıyı ehlileştirdiğini düşünüyorum.

Filmle ilgili benim size sormadığım ama sizin söylemek istediğiniz bir şey var mı? Valla ben yaptım diye demiyorum çok güzel film oldu☺))

DİLATİ

ANONİM HANIM

YOK ARTIK ROSEMUND PIKE

Bu ay Vahşiler-Hostiles ve Entebbe'de 7 Gün-7 Days in Entebbe ile sinemalarımıza konuk olacak Rosemund Pike hiç de alışık olmadığımız bir aktrist. Oxford'ta okumuş, Almanca, Fransızca bilen, çello çalan dörtlüklük bir hatun...

SERDAR AKBIYIK

■ Francesca, Clint Eastwood ve Frances Fisher'ın kızıdır. Hollywood'ta ünlü bir ismin kızı olmak her

daim iyise de büyürken yaşadıkları açısından hep bir problemleri olur. Clint Eastwood'un 6 çocuğundan biridir Francesca. Çoğunlukla babasız büyüdüğü söylenebilir. Daha 9 yaşındayken ölümden dönmüştür. 2001 yılbaşı sabahı Francesca ve annesi Frances Fisher ucu ucuna evlerini yakıp kül eden bir yangından kaçmışlardır. Francesca yatak odası camına tırmanıp kendisini annesinin ve bir komşusunun kollarına bırakmıştır, hemen hastaneye yatırılmış ve duman zehirlenmesi nedeni ile tedaviye alınmıştır. Aynı zamanda ellerindeki yanıklar nedeni ile de

tedavi edilmiştir. Clint Eastwood, kızını hastanede görmek için hemen bir uçak ile gelmiş ve kızının kurtarıcılarına şahsen teşekkür etmiştir. Baba tarafından Kimber Eastwood, Kyle Eastwood, Alison Eastwood, Scott Eastwood, Kathryn Eastwood, Morgan Eastwood gibi bir çok yarı-kardeşi vardır. The Star Fell on Henrietta (1995) filminde annesi ile Gerçek Suç (1999) filminde babası ile rol almıştır. Hollywood Foreign Princess kuruluşu tarafından 2013de Miss Golden Globe ilan edilmiştir. 70. Golden Globe ödülünde o yılın Mr. Golden Globes'u Sam Michael Fox ile Miss Golden Globe olarak görev almıştır. Miss ve Mr. Golden Globes genelde sinema ortamında çok ünlü insanların, o insanlar tarafından bir yere gelmesi istenen çocuklarına verilir. Eski Miss Golden Globes'lar Linda Evans (1964), Anne Archer (1971), Melanie Griffith (1975), Laura Dern (1982), Joely Fisher (1992), Tori Reid (1999) Dakota Johnson (Melanie Griffith'in kızı) (2006) ve Lorraine Nicholson (2007). Freddie Prinze Jr.'da 1996'da Mr. GG seçilmişti.

ADINI ALTIN HARFLERLE YAZDIRAN SON MOHİKAN DANIEL DAY LEWIS

Daniel Day Lewis'i bu ay Paul Thomas Anderson filmi olan Phantom Thread filminde ünlü bir terzi rolünde izliyoruz ve oyunculuk hayatının devam etmesini diliyoruz...

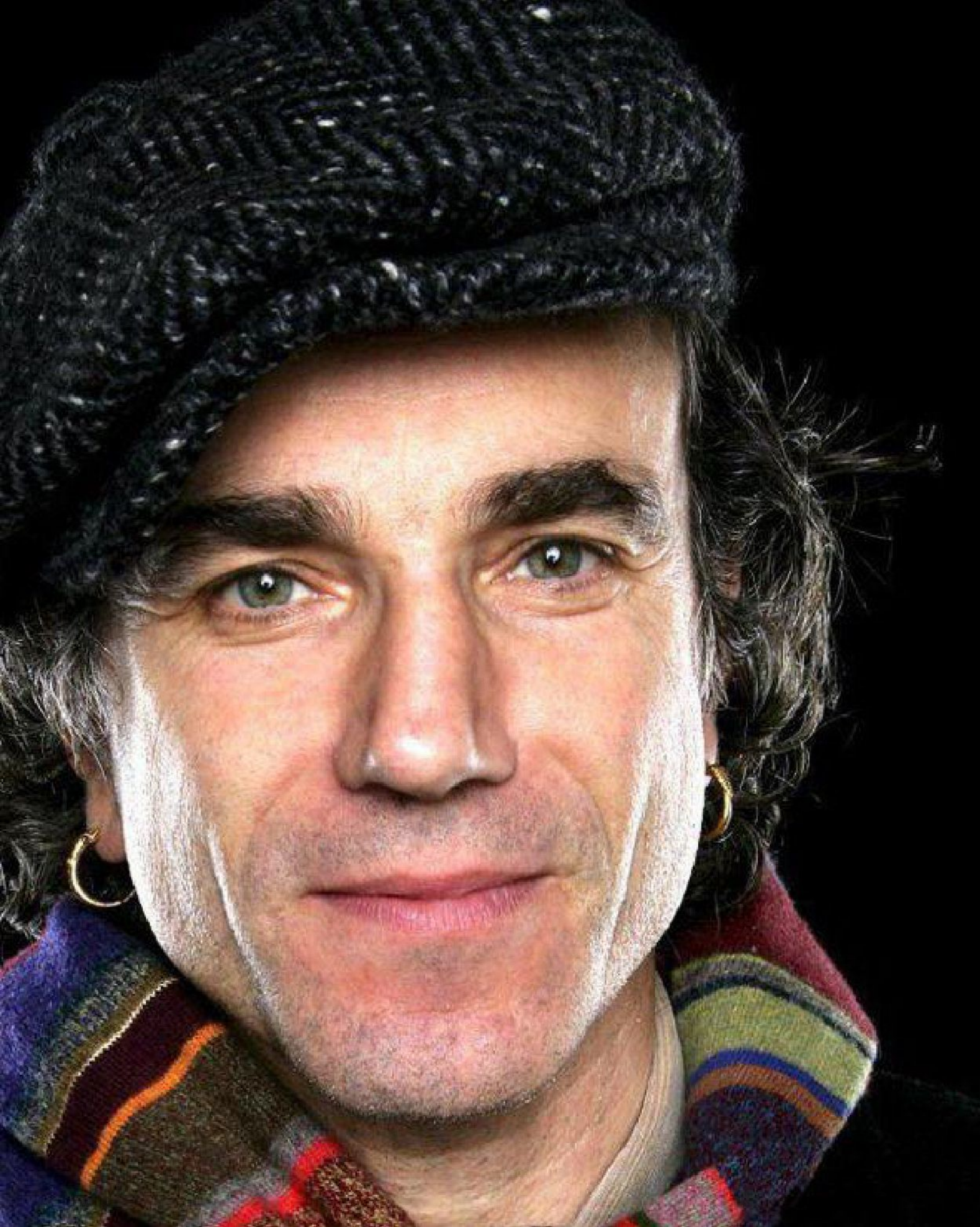
BANU BOZDEMİR

■ Daniel Day-Lewis, 29 Nisan 1957'de Kensington, Londra'da doğdu. Sanatçı bir aileden geliyordu. 1968'te Day-Lewis ailesi, zapt etmekte güçlük çektikleri oğullarını, Kent

şehirindeki Sevenoaks Yatılı Okulu'na gönderdiler. Okulundan nefret eden Daniel, o dönemde daha sonraları tutkusu haline gelecek iki konuyla ilgilenmeye başladı: Ağaç işçiliği ve oyunculuk. Beyaz perdede görüldüğü ilk rolü Schlesinger'ın yönetmenliğini yaptığı Sunday Bloody Sunday (1971) oldu. 11 yıl aradan sonra 1982 yapımı Gandhi'de yer aldı. İlk büyük filmi 1984 yapımı The Bounty oldu. Benim Güzel Çamaşırhanem (My Beautiful Laundrette) ve "A Room with a View" (1985) filmlerinde gösterdiği performanslarla, New Yorklu film eleştirmenleri, "En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu" Oscarı'nı Daniel Day Lewis'in hak ettiği yorumunda bulundular. 1987'de yönetmen Phillip Kaufman tarafından Milan Kundera'nın aynı adlı romanından beyazperdeye uyarlanan Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği'nde Juliette Binoche ve Lena Olin'le başrolleri paylaştı. 1989'da yönetmenliğini Jim Sheridan'ın yaptığı ve sadece sol ayağını

kullanarak dünyayla iletişim kurabilen Christy Brown'ı canlandığı My Left Foot, Daniel Day Lewis'e En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar ve BAFTA kazandı. 1992 yapımı Son Mohikan (The Last of the Mohicans), kendisinin en bilinen rollerinden biri oldu. Masumiyet Yaşı (The Age of Innocence) ve In the Name of the Father filmlerindeki birbirinden başarılı performanslar gösterdi. Day-Lewis, 1997'de eski tutkusu olan ağaç işlemeciliği yapmak için İtalya'nın Floransa kentine taşındı. Artık oyunculuk yapmayı pek istemediğini açıklayan aktör, ayakkabı tamirciliğiyle ilgileniyordu. Uzun yıllar süren sessizliğini Martin Scorsese için bozdu. 2002'de, çekimlerinin İtalya'da gerçekleşmesi koşuluyla, Scorsese onu yeni filmde başrolü oynaması ikna etti. Gangs of New York filminde canlandığı Bill 'The Butcher' Cutting rolü, birçok dergi tarafından tüm zamanların en iyi performanslarından biri olarak nitelendirildi. Film 10 dalda oscara aday olarak gösterildi ve Day-Lewis, En İyi Erkek Oyuncu dalında BAFTA aldı. Daniel Day Lewis, 2008'de There Will Be Blood filmindeki Daniel Plainview rolüyle En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar aldı. 2013'te Lincoln filmindeki Abraham Lincoln rolüyle bir kez daha En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar aldı ve bu kategoride üç kez ödül kazanan ilk aktör olmayı başardı.

AİLENİN GÜCÜ KA

Geçen yıl gibi 2018’de de komedi filmleri gişenin kralı oldu. Ama bu sefer gişe yapan filmlerin aile komedisi olması dikkat çekiciydi. Recep İvedik, Çakallarla Dans gibi “kanka” komedilerinin pabucu dama atıldı...

SERDAR AKBIYIK

■ Bu sayfalarda 2017’nin en çok izlenen filmlerini verdiğimizde 10 film-den sekizinin komedi olduğunu hatırlarsınız. 2018’in ilk aylarında da en çok gişe yapan filmlere baktığımızda bir değişiklik yok. Verilere

göre, Cem Yılmaz’ın Arif v 216 filmi 4,8 milyon seyirci ile 2018 yılının en çok izlenen filmi oldu. Arif v 216 bu dönem itibarıyla 61 milyon liranın üzerinde gişe geliri elde etti. Deliha 2, 1 milyon 961 bin kişiyle ikinci, Aile Arasında ise 1 milyon 703 bin kişiyle üçüncü sırayı aldı. 2017’nin sonlarında vizyona giren Aile Arasında filmi, bu dönemle birlikte toplam 5 milyon 88 bin seyirci sayısına ulaştı. Bütün bu sayılar çoğalan sinema izleyicisi açısından memnunluk verici. Ama bir unsur var ki sinemamız için daha önemli. Bu saydığımız komedilerin hepsinin neredeyse Yeşilçam dönemini hatırlatır bir şekilde baskın ögesi aile. Aile komedileri sinemamızın olmazsa olmazıydı Yeşilçam’da. Münir Özkul, Adile Naşit, Ayşen Gruda, Tarık Akan, Kemal Sunal, Zeki Alasya, Metin Akpınar ve bir çok oyuncu bu filmlerle izleyicinin gönlünde taht kurdu. Ertem Eğilmez’den Orhan Aksoy’a kadar dönemin başarılı yönetmenleri aile komedilerini çekti. 1990’larda tüm sinemamız gibi aile komedileri de sessizliğe büründü. 2000’lerden itibaren yeni bir sinema anlayışı ve yükselen bir sinema ortaya çıktı. Bu yeni sinema hem

NKAYI BOZDU

yurt içinde izleyicisini artırdı hem de yurt dışında büyük ödülleri ülkeye getirdi. Komedi yine endüstrinin ağırlığını çekiyordu. Fakat bu komedi başka bir tür komediydi. Daha argo, daha derinliksiz konular ve neredeyse one man show türünde bir yapıydı. Komedisi de daha çok absürd komedi denilen bir türdü. Yeşilçam'ın o trajikomik ve sinemasal değeri yüksek yapısı silinmiş izleyiciye çok şey vermeyen, gülerken düşündürmeyen bir komedi ortaya çıkmıştı. Bizim de birkaç örneği dışında eleştirdiğimiz hep bu oldu. Yanlış anlaşılmasın absürd komediyi çok severim ama Türkiye'deki absürd komedi örnekleri hep yetersizdi. Cem Yılmaz, Şahan Gökçek, Ahmet Kural ve Murat Cemcir gibi usta isimlerin dışında çekilen komedilerin yerlerde süründüğünü söy-

söylemek doğru olur. Kaliteli dediğimiz bu isimlerin filmleri de dönemin rengi olan kanka komedileriydi. Cem Yılmaz'ın Hokkabaz'ında ilizyonist İskender ile partneri Maradona'nın arkadaşlığı, Çakallarla Dans'ta İlker Ayrık ile Şevket Çoruh'un canlandırdığı Kayınço Gökhan ve Muhasebeci Servet'in işbirliği, Çalgı Çengi ve Düğün Dernek serisinde Murat Cemşir ile Ahmet Kural'ın kankalığı hep böyle komedilerdi. Halbuki 2018'in ilk aylarından itibaren iş yapan komediler aynı Yeşilçam'daki gibi odak noktasına aileyi alan yapımlar. İşin ilginç daha önce kanka komedileri çeken isimler de aile komedilerine döndü. Mesela Çakal-

larla Dans'ın yönetmeni Murat Şeker Görevimiz Tatil'de yıllar sonra tatile çıkan bir ailenin macerasını anlattı. Cem Yılmaz'ın Arif v 216 filminde Arif, Pembe Şeker ve ailesinin içine girdi. Önümüzdeki hafta vizyona girecek olan Ailecek Şaşkınsız filminde Murat Cemşir ile Ahmet Kural'ı aile ortamında seyredeceğiz. Zaten filmlerin isimlerine baksanıza Aile Arasında, Ailecek Şaşkınsız, Peker Açıkalin'in Nisan'da vizyona girecek olan Karımı Gördünüz mü? ve bunun gibi birçok film. Daha BKM'nin vizyone girecek aile komedilerinden bahsetmedik. Kısacası komedide yine aileler işbaşında...

FACEBOOK'UN YENİ TRENDİ
KAÇIRMAYIN

İSTANBULLU GELİN DİZİSİ

İstanbul Gelin dizisinde Fırat Tanış'ın canlandığı Adem Boran karakterinin terapi seansları ekrana geliyor. Tilbe Saran'ın canlandığı psikolog karakteri her bölüm birkaç sahnede ekrana gelse de akıllarda iz bırakıyor.

GİZEM MERVE KABOĞLU

TVMANIA

İstanbul Gelin dizisi başarısı ile her hafta reytinglerde üst sıralarda yer alıyor. Dizinin ekran serüveninde bir ilke dikkat çekmek istiyorum. Birkaç aydır Fırat Tanış'ın canlandığı Adem Boran karakterinin terapi seansları ekrana geliyor. Tilbe Saran'ın canlandığı psikolog karakteri her bölüm birkaç sahnede ekrana gelse de akıllarda iz bırakıyor. Bazı izleyiciler, sosyal bilimciler ve terapi tecrübesi olanlar eminim farkındadır ancak ben bir kez daha altını çizmek istiyorum; dizi tarihinde ilk kez bu kadar gerçekçi terapi seansları izliyoruz. Kadına şiddet ve öfke kontrol problemlerinin ele alındığı ardından anne ile sorunlu bağlanma modeli oluşturmuş olan bir oğulun sancılarının ekrana geldiği sahnelerin ardından birçok farklı psikolog arkadaşımın telefon aldım. Soruları ve yorumları ortaktı... Ekranda izledikleri en gerçekçi terapi seansı bu dizideydi ve kimden danışmanlık alındığını merak ediyorlardı. Yanıtı buradan vermiş olayım, İstanbul Gelin Türkiye'nin en bilinen psikiyatri merkezlerinden birinin kurucusu olan Psikiyatrist Dr. Gülseren Budayıcıoğlu'nun danışmanlığında yazılıyor. Terapistin yargılamadan konuşması, yönlendirmek yerine yüzleştirmek için çalışması, hem karaktere hem

TERAPİ SAHNELERİYLE LİKİŞ TOPLUYOR

de izleyiciye kapı açacak sorgulamaları, masa yerine koltukta oturarak danışanı ile görüşmesi bile o kadar doğru detaylar ki... Üstelik karakterin travması da adım adım işleniyor, terapiyi reddeden karakterin görüşmelere istekle gelmesinden, öfkesini baskılamaya yönelik telkinlerde bulunmasına kadar her ayrıntı izleyiciye aktarılıyor. Şiddet uygulayan erkeğin ruh halinin analizi ve terapi sürecinin yanı sıra, bu ilişkiye rıza gösteren kadının ilişki ile kurduğu sorunlu bağ da bu konuşmalar esnasında izleyicinin yüzüne sertçe vuruluyor. İçinde bulunduğumuz ilişkileri, bakış açımızı sorgulatan sahneler her bölüm, hem karaktere hem de seyirciye aydınlanma vadediyor. Yalnız dizideki gerçekçilik için değil, şiddet ve öfke problemlerinin çok yüksek olduğu günümüzde izleyiciye de bilinç kazandırmak için verilen emeğin, gösterilen özenin ayrıca alkışlanması gerektiğini düşünüyorum. İstanbullu Gelin dizisinin yapımcısı O3 Medya'ya, İstanbullu Gelin dizisinin senaristleri Deniz Akçay Katıksız, Armağan Gülşahin, Ayşe Işıkmen, Selin Yaltaal'a (kısaca Teşrik-i Mesai senaryo grubuna), Psikiyatrist Dr. Gülseren

Budayıcıoğlu'na ve oyuncu Fırat Tanış ve Tilbe Saran'a bir sosyal bilimci ve TV yazarı olarak gönülden teşekkürü borç biliyorum. Geçtiğimiz ay başka bir yazımda, şiddet uygulayan erkeği canavarlaştırdığı için misyon olarak gösterdiği "şiddete karşı duruş"ta etki yaratamayacağını yazmıştım. Zira sorunu dışsallaştırarak, gerçekdışı bir karakter çizerek şiddet eğilimini yüklemek yalnızca şiddetin ekranda yeniden üretimine katkı sağlıyor. Ancak İstanbullu Gelin gibi çözüm yollarını gösteren, gerçekçi ve çok yönlü karakterlerle karton tiplerin farkını vurgulayabileceğimiz işler az da olsa var çok şükür. (Ekrandaki hiçbir projenin kamu spotu olma misyonu olmadığını düşündüğümü belirtmek istiyorum.) Ekranda adeta şiddet pornografisine dönüşen enstantaneler ve erkek egemen dil vurgusu ile kadına şiddet ile savaşılmaz. Bu yalnızca şiddetin ekranda gösterimine ve dolaylı olarak meşrulaşmasına yardımcı olur. Soruna dikkat çekme ve üstesinden gelmeye yardımcı olma gayesi mevcutsa İstanbullu Gelin'in örnek alınmasını diliyorum.

MASIS UŞENMEZ

EPISODE

ALTERNATİF BİR B

ALTERED CARBON

Netflix'in yeni ve iddali yapımlarından Altered Carbon, siber punk edebiyatının önemli yapı taşlarından, Richard K. Morgan'ın aynı adlı kitabının televizyon uyarlaması olarak karşımıza çıkıyor.

Dizi eleştirmenler tarafından şimdilik yerin dibine sokuldu. Metascore'un eleştirmen notu sadece %65'lerde gezinirken, seyirci notu ise 8.5 civarında. Yani her zamanki gibi eleştirmenler tarafından beğenilmeyip, genel izleyiciyi çeken bir yapımla baş başayız.

Altered Carbon aslında özünde distopik bir kara film örneği. Bu yüzden sık sık diziyi izlerken Blade Runner'dan esintiler bulacaksınız. Özellikle şehir planları, dizinin genel havası sanki bizi alternatif bir Blade Runner dünyasına çekiyor. Blade Runner 2049'un düşük gişe hasılatını göz önüne alırsak aslında Altered Carbon'un Netflix için bile büyük bir kumar olduğunu söyleyebiliriz. Tabi bu kumarın kazananı kasadan çok, bizim gibi bilim kurgu hayranları oluyor (Bura ya kadar okuduysanız sizi de bir bilim kurgu izleyicisi olarak görüyorum artık). House of Cards ve The Killing gibi severek izlediğimiz dizilerin yakışıklısı Joel Kinnaman'ın başrolü The Following'in tarikat başını canlandıran karizmatik aktör James Purefoy ile paylaştığı yapımla, günümüzden yüzyıllar sonra farklı bir

BLADE RUNNER DÜNYASI

dünyada geçiyor. Bu yeni dünyada torunlarımız uzaylılar ile tanışmış, bilinci kaydetmeyi öğrenmiş ve bunu farklı bedenlere taşımayı sağlayan bir teknoloji keşfetmiş. Bu sayede ölümsüzlük de nerede ise bulunmuş, ne var ki tek problem ense kökünde bulunan bilinç çiplerinin hasar görmesi. Aslında yaşadığı dönemde sisteme karşı bir terörist olduğundan öldürülen Takeshi Kovacs(Joel Kinnaman), yok edilişinden 300 yıl sonra pek de bilmediği bu yeni medeniyette yeni bir bedenle can buluyor. Onu dünyaya geri getiren ise sistemin en zengin insanı olan Laurens Bancroft(James Purefoy)'dur. Bancroft kısa bir süre önce öldürülmüştür, ancak bilinci sürekli bulutta yedeklendiğinden beden kopyasına geri yüklense de onu öldüren kişiyi bilmemektedir. Bu yüzden Kovacs'ı katilini bulmak için seçmiştir. Ona iki seçenek sunar, ya katilini bulacak ya da ölüme geri dönecektir. Kovacs bu yabancı dünyada yaşamak istemese ve halihazırda hatırladığı pek çok acısı olsa da hayatın zevklerinden tatmak için bir süreliğine işi kabul eder ve bu zengin adamın oyuncağı olmaya karar verir.

Ancak Bancroft'un pek çok

düşmanı vardır ve dedektif Kristin Ortega(Martha Higareda) gibi pek çokları aslında Bancroft'un intihar ettiğini düşünmektedir. Kovacs hem bu gizemi çözmeye çalışıp hem de ailesinden ve savaşından geri kalan hatıralarla baş başa kalarak bir maceraya çıkar. Her bilim kurgu dünyasının başarısı aslında yan karakter ve teknolojilerde ortaya çıkar. Altered Carbon'un da en önemli başarısı bence ana konudan çok Kovacs'ın maceralı yolculuğunda karşısına çıkan karakterlerde yatıyor. Örneğin ilk gördüğümüz anda kanımızı kaynatan AI Otel'i Raven'in hizmetkarı Poe(Chris Conner). Kısa bir yan bilgi, yazar, şair Edgar Allan Poe'ya bir saygı duruşu olan bu karakter ve otel bir yandan da dizinin diğer ana karakteri Bancroft'u canlandıran Purefoy'a da gönderme yapıyor. The Fallowing seyredenler bu ayrıntıyı hemen fark edeceklerdir sanırım. Purefoy'un canlandığı Joe Carroll karakteri de Poe'ya kafayı takmış ve peşinden bir tarikat kurup katliamlara başlamış bir seri katildi.

Altered Carbon pek çok detaylı içerik ile ortam oluşturmada büyük başarı sağlıyor. Örneğin insanlar ölümsüzlüğü bularak kendilerini tanrı olarak görseler de neo-katolik diye adlandırılan bir grup insan da bu teknolojinin tanrıya bir küfür olduğunda hem fikir ve ölümün bir son olmasını istiyorlar. Örneğin bir diğer önemli karakterimiz Ortega'nın ailesi de tam da bu düşüncede ve bu yüzden Ortega'nın annesi ile olan dalgali ilişkisi ve aslında Kovacs'a başlarda gösterdiği agresif tutumun nedenini ilerleyen bölüm-

lerde konu geliştikçe anlıyoruz. Gerek görüntü yönetimi, gerek oyuncu seçimi gerekse müzikleri ile olsun Altered Carbon sürekli ilgiyi üstünde tutsa da diyalog konusunda dizinin biraz aksadığını söyleyebiliriz. Sanırım eleştirmenler tarafından nefretle karşılanmasının ana nedeni de bu. Diyaloglar bazen çok basitleşiyor ve dizinin hızını yavaşlatıyor, ama ortam ve karakterler diziyi götürmeye yetiyor. İlerleyen bölümlerde ortaya çıkan kırılmalar ve çözölen gizemler de diziyi bir üst noktaya taşıyor. Ancak biraz aşka ve özellikle gereksiz çıplaklığa fazlaca yer verilmesi dizinin dinamiklerini baltalıyor. İlk başta Kovacs'ın poposunu görmenin sinemasal anlamda bir etkisi olabilir, ancak Kinnaman'ın zaten ortalama bir insandan çok daha tanrısal çaptaki vücudunu her bölümde çıplak ya da sevişirken görmek bir yerden sonra "yeter! Biz de insanız." dedirtiyor.

Altered Carbon, bilim kurgu türü içinde Expanse gibi son yıllarda ortaya çıkan büyük çaptaki yapımlara yeni bir halka katıyor. Bu tarz yeni dünyaların en büyük problemi seyirciyi alıştırmadaki zorluktur. Örneğin herkesin bildiği Star Wars ya da Star Trek serisinde bir film ya da dizi çekmek zaten var olan seyircisini yeni hikayeyi seyretmeye itse de Expanse, Altered Carbon gibi yeni, bilinmeyen dünyalar ile karşılaşmak pek çok bilim kurgu seyircisini izlemekten alıkoyuyor ve bu tarz yapımları ıskalamaya neden oluyor. Oysa ki bu tür cesur hareketleri pamuklara sarıp saklamalı ve yeni dünyaların da önünü açmalıyız.

Yeni seyirlerde görüşmek üzere.

VAN
İPEKYOLU BELEDİYESİ
KISA FİLM FESTİVALİ

3-5 MAYIS 2018

